

MATTEOHO ISERE QIDZA

Rebi Matteo qeeteta
Attiokhia, Siria kaqa
Tii 70

Dzuta Abi samane
Dzerusaremu ma
Dzutea ma Haba Qesa

DZESUHO UIMANE NEIMANE MA EEBOBOHO TTARI (Ruk 3:23-28)

- 1** ¹Dzoobe Qesamane Name:
Dzesu Kiristui Abarahamu ma Tabitiho sooro ma sainata biranatetaho ttari erani.
- ²Oi Abarahamui Isakaho mai ma Isakaho khatai Dzakopo.
Qate Dzakopoho khametoi apene bahe Dzuta ma nomamane noho (nokoi tupu 12 naateta).
- ³Ma Dzutai Ttamarake naatemi nopoho khameto biranateta oi Pare ma Dzara. Qate Pareho khata noi Esiromu ma Esiromuho khataio Aramu.
- ⁴Ma Aramuho khatai Aminatabi ma noho khataio Nasoni.
- ⁵Qate Nasoniho khata Saromo ma noi Rakhabike naatemi nopoho khata Boasi biranateta. Qate Boasi noi Ruttike naatemi Obetti biranateta. Biranateqi noi ata naatemi Dzese biranateta.
- ⁶Biranatemi nomaeho khata Tabiti biranateqi Dzuta abiho qiba naateta.
Oonita Tabiti noi Uriaho ata tarumi aimata dzapa noho Battaseba ma nopoho khata Soromo noi biranateta.
- ⁷Qate Soromoho khata Rehoboamu ma Rehoboamuho khata Abidza ma noho khata Asa biranateta.
- ⁸Qate Asaio ata maatemi Dzehosapati biranateta ma Dzehosapatiho khata Dzoramumu biranatemi noho khata Adzaria.
- ⁹Qate Adzariaho khata Dzottamu ma Dzottamuho khata Ahadzi ma noho khata Hedzekia.

¹⁰Oonita Hedzekiaho khata Manase biranatemi noho Khata too abi Amosi oni qate noho khatai Dzosia.

¹¹Ma Dzosiaho khameto Dzekhonia ma nomamane biranateta oi Isirae abiho tupu Dzuta nokoi oho bodzata Babironia habaho sutasuta abi naate tuumata.

¹²Oke eetemi Dzekhoniaho khata Sarattie oqata biranateta qate Sarattieho khata Dzarubabei biranateta noio abi qiba teei oni.

¹³Qate khata noho Abiuta biranateta ma Abiutaho khata Eriakimu biranateta ma noho ttidzata Adzaro biranateta.

¹⁴Qate Adzaroho khata Sattoko biranatemi nomaeho khata Akhimi biranatemi noho ttidzata Eriutti biranateta.

¹⁵Qate Eriuttiho khata Ereadza oni qate noho khata Mattani ma Mattaniho khata Dzakopo Dzosepeho mai.

¹⁶Oi Dzosepe ape bahe Marake naateta. Oonita Mariaho ttidzata Dzesu, noho totaŋike paha Kiristuiqi hiirorai noi biranateta.

¹⁷Oonita mooro, Abarahamuho soro ma saina biranate peitemi Tabitiho bodza naatemi oho soro ma saina 14 naateta. Qate Tabitiho neta biidza ma suuna biranate peitemi oi Babironiaho sutasuta bodza naateta oho soro ma saina paha 14 naateta. Ma oqata biidza ma suuna ipibire biranatemi Kiristu biranateta oho soro ma saina oho qesa 14 naateta.

DZOSEPEHO ATA POBI MARIA QURA EETEMI OHO MEE DZESU

(Ruk 2:1-7)

¹⁸Oonita Dzesu Kiristui ikanomake eete biranateta oho isere erani. Oi pai nohoho dzapa Maria, noi Dzosepeho ata pobi oomi Qaheuba Sumasai noke dzasusu eetemi noi qura eeteta.

¹⁹Qura eetemi apu pobi noho Dzosepei oke moomi nota bame eeteta. Oonihe noi hasu ma keba abi oonita noi te noho qomaqoma hibaranihe seiŋake oho gee teeke saridze Mariake qaatareiqi qupadzomata.

²⁰Oke qupadzohiqi, idze! noi nese qooroqi moomi Ohonga Sooparaho angero noho torota biranateqi hiireta, Tabitiho eema ma khata Dzosepe, nii nookare. Maria ata pobi niimeke aimareiqi eto atti eetaino. Oi noke dzasusu eeteta oi abi bahe Qaheuba Sumasa.

²¹Oonita noi khata dzoomamake abi minaraho kahosa qagaumaquho baura qidza oi khataho irata peitakoi oho qubake nii noho dzapake Dzesuiqi hiibaridzoni — oho khoobai hee, Ohonga ingona mai ooniqi hiirorai.

²²⁻²³Oonita tete oonomata biranatetaho khooba erani. Ohonga Sooparai too abiho qetaŋetata hee, Nookao, qeseba atapa teei qura eeteqi khata dzoomani noho dzapake hee, Emanuere hiibakoi. Oonihe dzapa oho khoobai hee, Ohongai abi napama oorai ooiqi hiiroraita oho qetaŋetai oqata meenoma naateta.

²⁴Oonita Dzosepe nese parara eeteqi te bai hiibaranihe Soopara hiiretaho isakita ata pobi nomeke aimata. ²⁵Aimaqi te noke dzaga kotooro meeraranihe kebanoke Maria khata oke dzoomami Dzosepe noho dzapake Dzesuiqi hiireta.

ABI MIMI KHARATA BAAQI DZESU KHATA QONOQONO MOITETA

2 ¹Oonita Herotei ttokaho soopara qaata bodzata Dzesu khata biranateta. Oi Maria ma Dzosepe Garirea haba qaateqi Dzutea habata tuumaqi nagapa khooba Betterehemuta oomi Dzesu Khatai biranateta.

Biranatemi idze, ete peitoraiho haba neta kaaba ma basara abi nokanokanoma qesai nagapa nokome qaateqi nagapa qiba Dzerusaremuta baaqi erake hiireta, ²Maga, nana moomi Dzuta abiho totaqi taama teei paana naate hee, Dzuta abiho abi qiba minanipamu biranate ooraiqi hiirorai. Oonita nanai noho torota pomai kotooroqa hasama gegema hiibareiqi baabe. Noio kaqa?

³Oke noko hiiremi Herotema Dzerusaremu abi mimi gama nookaqi roqobeteta. ⁴Oho quba Herotei Dzuta abiho dzube abi ma qetaqeta abi mimike ao ttuttuiteqi nokoke qasa hiireta, Nikeho sinabidzai hee, Kiristui biranatakoiqi hiireta oi ikata oorai?

⁵Hiimi nokoi hee, Noi Dzutea habaho nagapa Betterehemuta biranatakoiqi hiirorai. ⁶Oi teehe quba bahe Ohongaho too abi Mika noi geeta qeeteta oi hee, Qate Dzutea habaho nagapa Betterehemu niiho neta abi teei biranateqa Isirae Abi tupu nahoke soopara eetorakoita Dzuta abi mimiho neseta nagapa Betterehemu niiho dzapa pobi peitakoqi hiirorai oiqi nokoi Heroteke pobi hiireta.

⁷Hiiremi Herotei kaaba ma basara abike qaheburoqi korabete qasa hiireta, Maqa taama nohoi bodza apenipamuta biranatemi nike moota? Hiimi nokoi oho bodza paanaiteta. ⁸Paanaitemi Herotei nokoke Betterehemuta dzoobireqi hiireta, Oionita nike ota tuumaqa khata oho qirike eetare. Qiri eete saridze khooba nohoke gama moo nooka soubireqa baa noho isereke naho torota mootomake ana paha namae tuuma noho torota pomai kootobare.

⁹Hiiremi nokoi abi qiba oho noo nookaqi tuumata. Tuusuhimi taama nokoi bosata ete peitoraiho habata moota oi paha nokoho quba paana naateqi khata oota tekake paanaite mumure naate qoorota.

¹⁰Oonita noko paha taama oke mooqi qaki ma naki minake eeteta. ¹¹Nokoi naga ota peiteqi moomi khata noi pai nome Mariama oomi nokoi pomai kotooroqi noho hasa hiireta. Hiireqi nokoi quba bagenoma ttuma minanomake asi nokometa sisibeteqi noke dzou eeteta oi goori ma ura moromoronoma oke parakiseni hiirorai ma paha maraseni bagenoma dzapa noho miro oke gama noke moiteta.

¹²Oonihe Ohongai bakuta nokoke Heroteho qaga hiiremi nokoi te Heroteho torota isere mootareiqi tuumaranihe tete mainata tuumaqi nagapa nokometa biranateta.

DZOSEPEI MARIA MA KHATAKE DZEIMA AIGITTA HABATA TUUMATA

¹³Oke eetemi Ohongaho angeroi bakuta Dzosepeho torota biranateqi hiireta, Herotei Khata oke teetareiqi qiri eetakoita nii Khatake paima gama aima atti tuuma Aigitta habata oorare. Ota ooma ana hiiremake nike paha burisi eetare.

¹⁴Oiqi hiiremi Dzosepe noi ao qupibake qoridzeqi paima khata aimaqi atti tuuma qaarumuti Aigitta habata biranate ota oota.

HEROTEI KHAMETO SAMANEKE TEETEIQI OHO IPIKE BAATETA

¹⁵⁻¹⁹Oonita Herotei moomi kaaba ma basaraho abi mimi nokoi noke ikobeteqi Betterehemuta burisi eete noho torota oho isere mootaama naatemi noho dzauba peiteta. Peitemi noi qupa nometa hee, Eto abi khata oi bitotoqa naho teka karabetaino hiireqi kaaba ma basara abiho torota taama oi bosata biranetetaho bodza qupadzomaqi noi qaa abike Betterehemuho haba totaqita dzoobiremi nokoi khameto tii uani ma tii tuho isaki oho robena oota nokoke gama teetemi baateta.

Oi teehe bahe quba oi biranatarotaho qamodzamodzai too abi Dzeremiaho qetaqetata biranateqi eraiqi hiireta, Isiraeho neemi pai Rakhere noi nese tuuta eemane khameto nomeho quba tti ma ttaka minake hiiremi oho totoho samane biranatemi noke ttapuitaquo isakiamaa naatokoi oi nokoi ao bamu naateta. Oiqi hiireta oi ooqata meenoma naateta.

Oke eetemi Herote noomae heme minake saridzeqi baateta.

DZOSEPE MA NOKOI BURISI EETE GARIREA HABATA BAATA

²⁰⁻²¹Herotei baatemi Ohonga Sooparaho angeroi Aigitta habata biranateqi bakuta Dzosepe pobi hiireta, Nookare. Herote ma qesai khata oke teetareiqi qaa samaneke eete qaabi nokomae ao baatetanita poiqa nii qoridzeqa paima khata oke dzeima paha Isirae habata tuumare.

Oiqi hiiremi Dzosepe qoridzeqi pai ma khata oke aimaqi Isirae habata tuumata. Oonihe nokoi Aigitta habata tta eetetaho khooba erani. Ohongaho too abi Hoseaho qetaqetai hee, Khata name, ana niike Aigitta habata dzeimami baataiqi hiireta.

²²Qate Dzosepe pai ma khata teteta dzeima baahuqi nookami Heroteho khata Arekherau noi mai nomeho poro qereta peite oomi Dzosepe oho attike eeteta. Atti eeteqi bakuta tete saridzeqi noi Dzuta haba riiteqi qee Garireaa habata biranateta.

²³Oonita noi nagapa Nadzarette ota qopa koobireta. Oonihe oi paha khoobanoma. Oi bosata Dzeseai hee, Noi Nadzaretteho isaki oi Tabitiho

mai Dzese, noho biidza ma suuna oonita khata noke hee, Nadzaretteho nenaniqi hiibakoiqi hiireta.

DZOHANE SOBASOBA BAURA NOMEKE QAUPUITETA

(Mar 1:2-8; Ruk 3:1-18; Dzoh 1:19-28)

3 ¹Oionita kebanoqake Dzohane sobasobanai Dzutea haba habanata biranateqi sinabidza hiireta. ²Hee, Ohongaho pobi ao biranasubita nike qupa burisi eetare.

³Oiqi hiireta oi teehe bahe too abi Dzesea hiiretaho isaki keke. Noi hiireta, Haba habanata totoho teei sokateqi hee, Ohonga Soopara baaraita noho quba roibeteqa tete nikeme pobitare. Oiqi hiiretai Dzohanehota meenoma naateta.

⁴Qate Dzohaneho isaki eranoma: Kamere suuho sasake ootomi noi dzaaroqi oke hoo sasa siihuma qahitoto suuto qaata. Ma guuru ma here obake noi muunaqi patta qesaho hutingi naate qaata.

⁵⁻⁶Oonita Dzohanei sinabidza hiiremi abi Dzotani oba totaqa ma totaquina qaata ma Dzerusaremu abi ma Dzutea haba minarahota abi samanei noho torota tutturateta. tutturateqi kahosa nokome hiire paanaitemi noi nokoke Dzotani obama sooro qaata.

⁷Qate Pariseo ma Satukeo nokohota qesai baaqi quba oke mooqota. Mooqomi Dzohanei nokoke qeraqera eeteqi hiireta, Ohongai kahosa abiho ipi ma ari moitakoimi qesai oho attike eeteqi kahosaho dzamudzamu saridzorai. Qate dzohomaho khameto nikei ikabetaqu?

⁸⁻⁹Eto nike sama gimutta eeteqi hee, Baamu, nanai Abarahamuho biidza ma suunanita isanatoraiqa hiibaino. Dzare nohoke hee biidza qubake Ohonga oma erana oorai nokoke eehahaitemi isaki hee baabakoihe bamu. Nike mekeqoma qupa burisi eetemi oho mee paana naatemake ooqata isanatakoi.

¹⁰Oi erake eete oorai. Boseke ao ee khoobata upubiremi mee qidzanomake ingonaitakoihe ttike ma pareke dzootomi eepaho pobi naatakoita nookare.

¹¹Qate qesa ma nikei qupa burisi eetemi anai nikeke obaqama soororai. Oonihe abi mina teei naho tumena baaorai isaki nohoi nahoke riitanipamuke eetemi anai oko sasa nohoke suutare beubeu eetorai. Noi isaki apema nikeke soobaqu bahe Qaheuba Sumasama soobakoi, eepama soobakoi. ¹²Noi gottara meeke asinaiteqa quhisake sarautoqa eepa tatangata biidzareiqi oho baqebaqema baaorai. Oiqi Dzohane hiireta.

DZOHANE DZESUKE OBAMA SOOROTA

(Mar 1:9-11; Ruk 3:21-22)

¹³Oke Dzohane hiire qaami Dzesui qeemaqi Dzohaneho botota sobasoba oke saridzareiqi Dzotani obata biranateta. ¹⁴Biranatemi noi oho

bai hiireqi hee, Baamu, nii isaki niimema anake soobareni qate ikabeteqi nii naho botota oba sobasoba saridzaqu?

¹⁵Hiiremi Dzesui noke pobi hiireta, Oi meenihe isaki qidza nime eetorai oke ana qaupuitareiqi baahubita noo oke qaato. Hiiremi noi nipanateqi noke obama soorota.

¹⁶Sooromi Dzesui igasata peqihimi Dzohane moomi qusu papatemi qusubibi quratoraiho isakita Qaheuba Sumasai Dzesuho irita gaibaqi mai eeteta. ¹⁷Mai eesuhimi qusu neta totoho teei biranateqi hiireta, Eraio qeseba khata nahonita ana noho nookami bagenomanipamu ooniqi hiireta.

IIBADZAI DZESUKE TORONATEMI TE PEPERATARA

(Mar 1:12-13; Ruk 4:1-13)

4 ¹⁻²Oke eetemi Sumasai Dzesuke qooro teetemi noi haba habanata Iibadzaho toronake saridzareiqi tuumata. Noi qupi 40-ho isakiqata hutingi naate qaami noho ttidza saa eeteta.

³Ttidza saa eetemi ikoikoho maikhata baaqi noke pobi hiireta, Oo nii Ohongaho khatani kaqa nii hiiremi oma khameto erana oorai nokoi hiiburoqa dzobadzoba naatemi khooba paana naatare.

⁴Hiiremi noi kaitomaqi hee, Baamu, noo erake qeetemi oorai, Abi eto ttokaho pattaqake muunainohe Ohongaho toota quratorai noo oke gama muuna qarareiqi hiirorai.

⁵Hiiremi iibadzai noke dzeimaqi Qaheuba nagapaho biiri oho ttittirata mootoqi hiireta. ⁶Hee Ohongaho noota noorake qeetemi oorai, Omai khata niiho oko qettaitaino hiireqi Ohonga mai angero nomeke pobi hiiremi nokoi niike basidzomakoiqi hiiroraita nii meenipamu Ohongaho khata ooraiqako kautu eetemi oho mee paana naatare.

⁷Hiiremi Dzesui hee, Oonihe qetaqeta paha teei erake hiiremi oorai, Nii etoqa Ohonga Soopara niimeke torona minake eetaino.

⁸Ooqi hiiremi iibadzai paha poma maina teeke qupadzomaqi noke dzeima tora kaka minata peiteqi ttoka ma haba samane qidza dzapa pobinoma oke gama Dzesuke banaiteta. ⁹Banaiteqi noke pobi hiireta, Quba oke ana gama nii moite soubidzakoi oonihe bosata nii naho torota pomai kotooro hasa hiiremake moitakoi.

¹⁰Oke hiiremi Dzesu hee, Ae Saata nii papatare! Qaheuba qetaqetai eraiqi hiirorai, Ohonga Soopara niimeho torota pomai kotooroqa noqaho kokora eetore.

¹¹Noi totoho oonomata hiiremi oionita Iibadzai noke papateta. Papatemi Ohongaho angeroi qeemaqi Dzesuke kokora qidzake eetota.

DZESU QAHEUBA BAURA NOME GARIREA HABATA SOOHOROTA

(Mar 1:14-15; Ruk 4:14-15)

¹²Qateqa Herotei Dzohaneke sutasutata moototaho pobike Dzesu nookaqi noi burisi eete Garirea habata tuumata. ¹³Oonihe noi nagapa

khooba Nadzarette qaateqi ato Dzeeburo ma Napattariho totaqa oba ttu robena oorai nagapa Kapanao ota biranateqi oota. ¹⁴Oke eetemi too abi Dzesea noo teeke agobake hiire qeeteta oi meenoma naateta.

¹⁵Qetaqeta oi hee, O Dzeeburo ma Napattari Dzutani obaho robe oi oba ttuho samaqata oorai abi samane nike Garirea habaho nenanita nookare.

¹⁶Nike baataho tupidzaho kha qupita habese baa qaariti poiqaake moorare. Dzadza minanipamu teei nikeho bisata biranate nikeke baibuzakoiqi hiireta.

¹⁷Oonita Dzesui ota sohoroi sinabidza hiireqi eraiqi hiireta, Ohonga qusunai pobi nomeke gama mai eetare eesubita nike ao qupa burisi eetare. Oiqi hiire qeemata.

DZESUI TUMAKHAMETO ESERISA ESERIHO KIRA HIIRETA

(Mar 1:16-20)

¹⁸Bodza teeta Dzesui Garirea oba ttuta sosomaqi abi eserike moota. Nane noi Siimo, noke Dzesu ipita Peetoroiki hiireta, qate noma nohoio Attereo. Nopoi khaa apiapi ooqi dzupu nokomeke abata biirota.

¹⁹Biiromi Dzesu nopoke pobi hiireta, Nipe baa anama tuumami ana nipeke banaitemi khaa bahe abi apiapi naatakoi. ²⁰Hiiremi ao nopoi dzupu nopomeke qaateqi noma tuumata.

²¹Oonita nokoi qeehiqi paha abi eserike moomi nopoi oho qesa kha apiapi ooqi sisimata dzupu nopomeke usari eetota. Naneho dzapa Dzakoponi qate nomaio Dzohane, nopoi mai nopome Dzebettema noko baura oke eetomi Dzesui nopoho kira hiireta.

²²Kira hiiremi iiha ma dzoobidzaamake nopoi mai ma sisima ma quba oke gama pekha eete Dzesuma nokoi tuumata.

DZESUI ABI SAMANENE HOOBIRE QAATA

(Ruk 6:17-19)

²³Tuumaqi Dzesui Garirea habaho nagapa samaneke ogama tuumaqi sinabidza guhu nokohota peite Ohongaho pobi ma baura qidza oke abi banaiteqi heme ma porobanomake gama qidzaita soubireta.

²⁴Oke eetemi Siria habana oota nokoi oho pobi nookaqi heme ma bame, khettedza maina paina, ruume ma potutu, gisi ma songenanoma, sarosaronoma ma kara, noko ke gama ttuttuiteqi noho torota dzeima baami noi noko qidzaita soubireta.

²⁵Oonita noi baura samane oke eete tuumami Garirea abi keke bahe nagapa qiba tteni oho nena ma Dzutani oba totaqa nena ma Dzerusaremu ma Dzutea haba nena abi quba mina noke iihata.

DZESUI TUMAKHAMETO TETE BANAITAREIQI TORATA PEITETA

5 ¹Oonita Dzesui moomi abi huba haba biiremi noi tora peiteqi habeseta. Habese ooqi abi qesai noho tumakhameto naatareiqi noi

nokoho kira hiiremi nokoi noho torota ttutturateta. ²Ttutturatemi noi nokoke bapopotareiqi too saqorota.

APENEI QUPA QIDZANATARIDZONI

(Ruk 6:20-23)

³Dzesui hee, abi qupa gaibanomai ao qusuho pobi mai eetaridzonita oi nokoho paramu oni.

⁴Qate ipita qaki ma nakinoma naatakoiki qesai ttottokaho sururu potti biidzaama nokoho isaki bagenoma.

⁵Ma qesai sama pati nokomeke qohataama naatorai nokoke qepe ma haba gama moite soubidzakoita nokoio bagenoma. ⁶Oi apenei minaraho qupaqupake eeteqi nokoho isaki iso keke biranatare hiireqi dzaodzaoma baura eetorai nokomaeho isaki oho qesa isanatakoita oi bagenoma.

⁷Qate baruna heenanomaho isaki oi paha qidza, nokoi oho qesa baruna heenata quba saridzakoi.

⁸Qate qupa ikoikoamai Ohongake saridze qidzanatakoiki.

⁹Ma hasuho maimane nokoho dzapake hee, Ohongaho qesamaneniqi hiibakoi oi dzapanomani.

¹⁰Qate abi tete qidza rike ma pobita tuumami qesai nokoke bisi naate sesero eetemi nokoi qusuho pobi mai eetakoita oi paha bagenoma.

¹¹Qateqa nike naho quba baura qidza eetemi qesai nike qanga hiireqi qomadzubobireqa sesero samane eetemi isaki nikehoi qidzanatakoiki. ¹²Oi teeho quba bahe nikeho ipi ma ari qusuta biranataqu oi meupu minanipamu. Oi qesai too abi ma karake teete qaami nokoho ipi ma ari mina, nikeho isaki oonomanita oho qaki ma naki minanipamuke eetare.

KIRISTUHO ABI NAPAI DZADZA MA TOMUHO QESA

(Mar 9:50; Ruk 14:34-35)

¹³Maqoe, nike ttokata baura qidza eetemi oi tomuho meke oho isaki naatakoiki. Oonihe tomuho meke bamu naatemi quba apema paha mekeitemi isanataqu? Oi bamuhe oke sasata biiremi abi oke qooro teetakoita eto nikeho meke oho isaki naataino.

¹⁴Paha nike ttokata ooraiqi dzadzaho isakita abike baiburorai. Oonita meusu nagapa dzadza samanenomai tora kaka paata oomi oke dzukubaquho isaki ooraamanita oho tete qupadzomare.

¹⁵Ma paha abi teei dzongi qeereqa oke bamu qapuma saabaquhe qohareta mootomi oi naga oona oorai nokoke gama baibudzakoi.

¹⁶Tete oke qupadzomaqi dzadza nikemeke eto abike qaanatainohe baura qidza samane nokoho quba eetemi nokoi mooqa Ohonga mai nikeho qusuna oorai noho hasama gegema hiibakoi.

KIRISTUHO NETA ATIMAMI HU NOOKE SIPITOTAKOI

¹⁷⁻¹⁹Nookare. Hu noo ma too abi ttarita noo hiire baa qaabi oke ana teqaha signaitare baoraidzara. Oonita eto oke qupadzomaino.

Oi abi teei oho poma teeke ai siginaiteqa abike hee, Eto noo oke qusubaitainoiki hiibaquko qusuta dzapa noho (Saatahoi) taatako. Qate teei poma oke gama iso keke qusubaitaqa abike oho suhe gama banaite soubidzaqu dzapa nohoke qusuta qusubaitemi minanipamu naatako.

Abi oi ape bahe ana eka namema oke gama teenaita suutomake isaki nikehoi eehaha naatako. Korabete nooho qetaqetata giginini mae gohata noo teeqai baamu bamu naataquhe oke ana gama eka namema sipitotomi nikeke ingonaitaquho isaki biranatako.

²⁰Oi Pariseo ma qetaqeta abi isaki eetorai oi isanataamanita nike naho rike ma pobi saridzoraiho isaki oi isaki nokohoke riitorai. Riitaama naatapuko nike bamu qusuho pobita dzuubarori, baamunipamu, oke ana bamu nike dzaheitaqu.

IBOHO TETE ISANATAAMA

(Ruk 12:57-59)

²¹⁻²²Oi erake eete oorai. Agobake nikeho uimane neimane totoho erake hiire qaata. Nii eto abike teete baataino. Teete baataquko nii maripa abiho pobi naatako, Ooiqi hiire qaatahe anaho tetei hee, Teei nomani mae nane nomeho ibo eetaquko noio ao maripa abiho pobi naatako.

Qate teei qesa nomeke hee, Abi quseriponiqi hiibaquko oi maripa maimane nokoho pobi naataridzoni. Ma teei temu nomeho nookami susu ma sasaho isaki naataquko eepa gabi oi ao noke dzoobaridzoni.

²³⁻²⁴Oho qubake nii Ohongaho quba kiridza teeke aima baahuma niiho qupai niike iga hiireqi hee, Maqa, teei niiho kahosa eete ooraiqa hiibaquko kiridza oke sigita mootoqa bosata tuuma temu niimema noo oke pobite isanatemake oionita nii burisi eete baa kiridza niimeke Ohongake moitemi isanatako.

²⁵Qate teei niiho oma kahosa eete oorauko nii hairiamake noke ttaquite hasu hiibare. Oke eetaama naatemi eto noi niike qohareta mootomi maripa abi niike qomaqoma hiire pirittaniho botota mootomi nii sutasutata biranataino. ²⁶Ota nii bamu gisake saqosaqo naataquhe ota qaaqa oho ttuma gama biire soubireqanoke bodza apeta biranataqu?

TTOKAHO DZA MA RUMUBA ISANATAAMA

²⁷Qateqa agobake uimane neimanei hee, Nii eto apuata eetaino. ²⁸Oiqi hiire qaatahe anaho tetei eraiqi nike pobi hiire. Teei qupa nometa atapa teehe dza ma rumuba eetaquko ooqata ao pasenaho isaki naatako.

²⁹⁻³⁰Oonita nookare. Nii dza ma rumuba niimema gama tuumaqa eepaho kabira naataquko bamu isanataqu. Oonita quba apei niiho angi

naatorai, oi neseni mae botoni mae naane ma naane, oke nii ao kuibireqa oho dzore naate qaraqaraho pobita qeemaquko oio isanatakoi.

ATA TEEKE QAASUHIQA TEEKE AIMAMI ISANATAAMA
(*Mat 19:9; Mar 10:11-12; Ruk 16:18*)

³¹Dzesui hee, Qate agobake Mose ma karaho totoho teei eraiqi hiiremi nooka qaata, teei ata nomeke qaatareiqa noho quba gee tatanga saridzeqake moitemi noi tuumakoi. ³²Oiqi hiire qaatahe teehe atai abi mainama qesa guume eetaamake oomi apui ata usaqe teeke aimareiqa sepeke ata bosabosake gaubireqi gee oke saridzaquko oke eesuqa ata oke pasenaho teteta dzoobidzakoi, oi teehe bahe ata qaateta atapa oke abiIGINAI nookami pasenaho pobi oonita qidzoke pasenaamake noke aimaqu.

OHONGAKE GOSOGOSOTA MOOTOMI ISANATAAMA

³³Dzesui hee, Qateqa agobake abi mimike hee, Nii noo niimeke abi teehe quba tatangaitareiqi hee, Ohongaho pengata hiibiqi hiibaquko noo oke nike eto saporaitaino. Oi nike Ohongaho dzapata hiiremi tatanga naate qarakoita eto oke paha geemaino. ³⁴Oiqi hiire qaatahe nii noo niimeke tee ma teeta mooto tatangaitaqui oi gama oberani.

Erake eete oorai. Poro qere qusuna oorai oi Ohongahonita oho qaga oorai. ³⁵Qate ttokata mooto hiibaqu oi paha qaganoma oi teehe bahe ttokao paha Ohongaho qobaqobani.

³⁶Dzerusaremui oho qesa abi qiba qusunaho meusu nagapanita oho qaga oorai. Oi paha nii qiba niimeta mootoqi hiibaquko oi paha bamu isanataqu oi nii Ohonga apehi hiiremi qiba gee gabara biranataqu mae bamu?

³⁷Nookao. Nii noo teeke mee hiibareiqa oke hee, Oore ooqake keke hiireqa eto paha tee ma teeta mootoqi ipibidzaino. Qate nii noo teeke bai hiibareiqa oke hee, Baamu ooqake hiibareni qate oke quba tee ma teeta ipibire mootomi otera naatakoi.

TOO PASEREHO TETE ISANATAAMA
(*Ruk 6:29-30*)

³⁸⁻³⁹Dzesui hee, Agobake hu noota erake hiire qaata, Teei temuho neseni mae tooke bikoumaquko noomaeho neseni mae tooke oho isakita bikoumaridzoniqi hiire qaata. Oonihe anai nike noorake hiiremi nookare. Teei nike sesero eetemi eto too pasereke qupadzomaino.

Oi teei niike ngibasa totaqita teetaquko eto oke nookami qanganatainohe totaqui temuke noke bobotare oi teteni.

⁴⁰Qate teei niike qohareta mootare hiireqi oho habarake sasa qidza niihoho quba hiiremi eto oho baike hiibainohe paha ttoba ma sasa niime teeke oho tongo neta noke moitare.

⁴¹Qate kiapeni mae soopara apei hee, Nii quruma nahoke aima isakiqata tuuma ota mootareiqi hiiremi eto bai hiibainohe noi hiibaquho isaki keke bahe oke kharaita qee neta mootaqu oio tete qidzani.

Qate teei niiho torota quba teeke aimareiqi hiibaquko eto qaanatainohe moitare. ⁴²Ma teei hee, Maqoe nii isaki niimeke poiqa ana moitemi iihaike ana oke burisi eetakoiqua hiibaquko eto oho basesa eetaino.

IBO ABIKE KOKORA EETAQUHO TETE

(Ruk 6:27-28, 32-36)

⁴³Hiireqi Dzesui hee, Oioni qate nike nookami agobake hee, Dzaira niimeho kokora eetareni qate iboke bisi naatareiqi hiire baorai.

⁴⁴Oonihe ibo abi nikeke bisi naate sesero eetemi nokoho quba pupu hiireqake nokoke kokora qidza eetare tete oke ana nikeho quba paanaisubi. ⁴⁵Tete oke nike qusubaitaqa qusu mai nikemeho khameto meenipamu naatako.

Oi teeho bahe Ohonga noomae hiiremi quuni mae ete dzadzai abi qidza ma qanga iso keke hoobirorai.

⁴⁶Pisinisi abi ma kara nokoi qesamane nokomeqake hoobiroraiho pomake nike qusubaitaquko oi quba sepeho isaki naatako. ⁴⁷Ma raaba abi nokoi gemu teena nokomeke mooqi Dzoobe hiiroraihe qesake moo nipanatorai. Oonita nike poma oonomaqake qusubaitemi apei nikeho hasa hiibaqu, baamu.

⁴⁸Nookao Ohonga mai nikehoi qidza qoredzaamanita nikemae oho isaki naatare. Oiqi hiireta.

HOBIBOBI MEENOMAHO TETE

6 ¹Dzesui ipibireqi hee, Maqa nike kokora baura qidza eetareiqa oke eto abiho nese ma penga quba eetainohe Ohonga mohimohi maikhataho quba eetemi noi oho ipi ma ari moitakoi. Qate eto abiho penga quba eetemi sapara naataino.

²Oi ikoiko abi qesai dzapa pobinoma naatare hiireqi guhu ma otoa patita sama kano noo hiirorai. Nokoi eetoraiho puturu ma tauba bamu, oke ana ao nike pobi hiire. ³Oonita nike abiho tteki eetareiqa oke seike eetare. Eetomi eto garenai oho nooke nookaino. ⁴Seike eetemi Ohonga mohimohi maikhata noomae oho ipi ma ari moitakoi.

PUPU HIBAHIBA MEENOMAHO TETE

(Ruk 11:2-4)

⁵Hiireqi Dzesui hee, Ma pupuhu tete paha oke eete oorai. Oi ikoiko abi qesai abiho nese ma penga quba eeteqi sinabidza guhuni mae sobadzani mae ika ma ikata sama kano eete qooroqi pupu samaneke hiiroraihe oho puturu ma tauba baamuta eto nike poma oke gesina naataino.

⁶Nooka. Nii pupu hiibareiqā suruho niimeta peite tete siireqa seike Ohonga maiho torota pupu hiibare. Hiiremi mai dzukudzukuta mooqi noo oho mee saridze bamu qaanataqu.

⁷⁻⁸Oonihe raaba abi hee, Totoho samaneta pupubetemi meenoma naatakoiqi hiiroraihe, oi khurotou peutounomaho isaki naatoraita nike oho tomidza naataino. Totoho oi oberanita nike pupu meequake hiibare. Oi nike quba teehe dzore naate pupu hiibamake Ohongai qupadzomoraita nike pupu hiima ao moitakoi.

⁹Oho qubake nike totoho eranomata pupu hiibare: ¹⁰Qusu Mai naname, Niiho dzapa qaheubata oorare, Niiho pobi biranatare, Niiho qusubaita qusuta ooraiho isaki ttokata biranatare.

¹¹Nii nanaho patta saninoke moitorare, ma nanaho kahosa qaatare. ¹²Nanai oho qesa kahosa abi nanamehoke qaatorai. ¹³Ma toronata nanake mootaino, oonihe qangata nanake qagamare.

(Beedzae ma tatanga ma pobi oi gama niihoi kekenita agoba qaaraqara qarakoi. Oore.)

¹⁴Oi erake eete oorai, Abi nikeke kahosa eetemi gaubidzaquko qusu Mai nikehoi oho qesa kahosa nikehoke gaubidzakoi. ¹⁵Oonihe nike kahosa qesahoke gaubidzaama naataquko qusu Mai nikehoi oho qesa bamu kahosa nikehoke gaubidzaqu.

OHONGAHO PENGATA HUTINGI NAATAQUHO TETE

¹⁶⁻¹⁸Dzesui hee, Qate nike Ohongaho pengata patta ma quba qesaho hutingi naatareiqa nese ma penga nikeme akobeteqa poro bibake pengata suraitemi abi mooqi bamu hutingi nikehoke qupadzomaquhe, Ohonga noomae dzukudzukuta moorakoi. Mooqa oho ipi ma ari nike moitemi ota paana naatakoi.

Oi teehe quba bahe ikoiko abi qesai te Ohongake qupadzomaqi eetoraidzaranihe abiho penga qubake hutingiho birabira naateqi kuu ma pebama tuumorai. Oonihe nokoho ipi ma ari ooqai oonita nike eto noko ke kimatetaino.

OHONGAHO PENGATA QURUMA TTUTTUITAQUHO TETE

(Ruk 12:33-34)

¹⁹Dzesui hee, Ttokata abi qesai ttuma ma quruma hohoitemi arinatorai, ttidza sakaborai, guume abi qeemaqi karabetorai. Oke eetemi oho mee kaqa? Oonita nike eto oonomaho kabira naataino.

²⁰Qate nikei sinabidzaho tota qike qupadzomaqi qusuho quruma oonomake ttuttuitemi ikanomake eete ttidza sakabaqu, mae arinataqu, mae guume abi karabetaqu? ²¹Baamuta erake qupadzomare. Qupa niihoi ikata oorai, oio niiho ttuma ma qurumaho isaki oni.

NAPAHO NESE IKATA QEEMORAI

(Ruk 11:34-36)

²²Hiireqi Dzesu oke hee, Tete erake eete oorai. Nese ikata tuumorai oi qupaho khooba paanaitorai. Oonita nese niihoi abiho bameko mooraquko nii ao baruna heena naatemi niiho oora ma qaara dzadza keke naatakoi.

²³Qate nii qoredza nese sigire eetaquko oora ma qaara niihoi qupi soobakoi. Oonita niiho dzadza ma adzahaha oorarorihohabarake qupi sooromi niihota bamenomanipamu naatakoi.

NAPAHO QUPAI TTUMATA OORAI MAE OHONGAHO TOROTA OORAI?

(Ruk 16:13)

²⁴Oohoke Dzesui hee, Oonita abi teei maimane eseriho baura etoraquho tete bamu. Temuho dzake eete kokora eetakoini qate temuho ngiingi eetakoi. Oonita nike Ohongaho qaru ma ttumaho qaru esese eetaquho tete baamu, oke eto ruume naataino.

NAPAI OHONGAHO BAURA QERE BIIREMI NAPAHO ISAKI ISANATAKOI

(Ruk 12:22-31)

²⁵Tete oke eete ooraita ana eraiqi nike pobi hiire. Oba ma patta apeke muunaqu ma ttoba ma sasa apeke eetaqu nike ooqaho iiha ma dzoobidzake eetemi oora ma qaara nikehoi oho quba qidzanataqu mae?

²⁶Moorare, nee qusuna areumorai nokoi dzoo eetaama, iisu mootaama oi Ohonga noomae nokoho qupaqupa eeteqi patta moitorai. Oonita noi quba sepe nokoho quba eesuhiqa nikeke ruume naataqu mae?

²⁷Oi baamunipamu. Nikehota teei isanate Ohongaho habara naate isaki nomeke minaitaqu mae? ²⁸Oho tete ooraamanita naane quba qepe ma haba nikemehoi iiha ma dzoobidza samane samaneke eetaqu?

Nike moorare. Sihidza bagenoma soobadzana oorai nokoi dzoo ma patta eetaama, asi ma haba ootaamanihe ao bitoto bagenoma naatorai tete nokohoke qupadzomare. ²⁹Oonita Soromoho qaru abi samaneniipamui noho kokora eeteqi noke ttoba ma sasa nee ma baunoma eete qaatahe, noi te sihidza hiibi oho isakita neema baunoma naate qaarara, baamu.

³⁰Mooro, poiqa sihidza nokoi bageke eete soobadzata biranatoraihe nokoi quba sepe ooqi ihaike ao eepaho pobi naatakoi. Oonita bodza hoteqake Ohongai sihidzaho quba tete bagenoma biraitoraihe noi ai tataumaho tupu nikeho quba isaki saridzoraqu oi hoteqa bahe kharanipamu! Mae ai tatauma nikehoi bamu naatemi ana sepeke noo hiirorai?

³¹Oho qubake eto eranomaho totohota hiibaino, Oba ma patta apeke muunaqu, ma ttoba ma sasa apeke eetaqu oihiibaino. ³²Raaba abi

nokoio totoho oonomata hiiroraini qate Ohonga mai qusuna noi teqaha nike ruume naatoraidzara. Quba oke noi nikeho quba gama saridzemi isanatakoi.

³³Oonita nike Ohongaho neta oora ma qaara rike ma pobi saridzareiqi beedzae eete qaama noomae oho tota qike nikeho quba saridzorakoi.

³⁴Oho quba baura poiqa niiho botona oorai oi niiho quba isanatoraita eto iihaiho iiha ma dzoobidzake oho tongo neta mootaino. Iihaiho quba samane oio iihaiho kekenita eto poiqa oho qupa muunaino. Oiqi hiireta.

NAPAI ABI IKANOMAKE EETE BATABIREMI ISANATAQU

(Ruk 6:37-38, 41-42)

7 ¹Dzesui hiireqi hee, Nikei qesaho hongaa ma kahosa eetaama naatemi nokoi oho qesa bamu nikeho qomaqoma hiibaqu. ²Oi nike tete apeta abiho isaki hiibaqu hiiremi oho isakita oho qesa nikemaeho irita biranatakoi.

³Oho qubake niimaeho kahosai ee bittaku minaho isaki nese niihoke sirihami nii ikabeteqi kahosa gattiqaa miriququho isaki teemu niimeho neseta mooqa pobitaqu? ⁴Bittaku oi niiho nese sirihami nii bamu isanate temu niimeke hee, Nii qaatemi ana miriququ niiho nesena ooraike dzamutakoiqi hiiremi isanataqu.

⁵Ikoiko abi nii! Bosata nii kahosa nime, bittakuho isaki, oke ai signaitemi nese nihoi qidzanatemake nii teemu niimeho kahosa gattiqaa, miriququ nesena taatoraiho isakike bageke eete mooqa dzamutomi bamu obero naataqu.

⁶Qateqa qaheuba noo mutusa qidza teei niiho qupata peitaquko oke eto ao paa qereqereho isakita oke pureke paanaitaino. Oi qesai hoo ma haaho isakita noo qidza oke aima bikhi bakha eeteqa burisi eete niike gaamami bamenoma naatakoita qupadzomare. Oiqi hiireta.

OHONGAHO NESETA PUPU BAURA EETORAQUHO TETE

(Ruk 11:9-13)

⁷Dzesui hee, nike tete qidzaho dzake eetorai mae? Oonita qasake hiiremi moitakoi. Qirike eete saridzakoi. Ma tuputupu teetemi tete geemakoi. ⁸Oi abi qasa hiibaamake bamu saridzaqu, qiri eetaamake qidzoke saridzaqu ma tuputupu teetaama naatemi ape tete geemaqu?

⁹Maimane nikehota teeheo khatai qeemaqa maike hee, Maqa dzobadzoba teeke ana moito. Oiqi hiiremi mai ikabeteqi oma sepe teeke noke moitaqu, tete oke eete ooraidzara. ¹⁰Ma noi khaa quba hiiremi nike dzotata qaanomake moitaqu oi paha bamu.

¹¹Oi abi nike te sepeke tete oonoma aimaama. Nike khameto nikeme quba qidza keke moitorainita nike qaheuba Mai qusuna oorai noke quba qidzaho qasake hiiremi noi bamu qaanataquhe moitakoi.

¹²Oionita nookare, hu noo hiirorai ma too abi hiirorai oho noo qiba erake eete oorai. Nike dza eetemi abi nikeke ikanomake eetaqu oho isakita nikei isanate abiho kokora eetemi Ohonga ma minarahota dzapanoma naatakoi.

QARAQARAHO TETE TAKURANITA OHO BEEDZAE EETORARE
(Ruk 13:24)

¹³⁻¹⁴Dzesui hee, Nookare. Rubenga saridzaquho tete mina samane ooraiho qubake abi paha samane ota oho kabira naatorai.

Qate qidzanataquho tetei reresepe bahe takuranita abi teena teenai oke saridze qidzantoraiho qubake nikemae beedzae eete ota dzuubare.

SINABIDZA ABI OBERA QESAI BAABARIDZOHO QOGO NOO
(Ruk 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵Dzesui paha hee, Qateqa too abi obero qesai hoo keba ma dzapaho isakita nikeho bisata seiqake qeemakoihe meeke nokoi haa teeko qanamanita nokoho bakena geemorare.

¹⁶Oi nike mee nokohoke moo pobiteqa khooba ao qupadzomaridzoni. Oi teehe bahe tooneneta bamu qasipu saridze muunaqu, ma bamu sikakata togora mee saridze muunaqu. ¹⁷Ee ma eka mee qidzanomata rumuto muunakoini qate ee ma eka mee togonomata bamu rumuto muuna qidzanataqu.

¹⁸Ma nokoi qesaho habara naate mee goomaquho tete bamu. ¹⁹Oi pare ma mee qanganomake bamu ingonaitaquhe ao geemami eepaho pobi naatakoi.

²⁰Qahura oke qupadzomaqi too abi oberaho khooba mooqa ao nokoke kuibidzare. ²¹Oi qesai too kakama naho dzapake hiireqi hee, O Ohonga Soopara oiqi hiiroraihe nokoi Ohonga qusunaho pobita dzuubaquho tete bamu. Qate qusu Maiho dzake qusubaitorai nokoqai dzuubakoi.

²²Nooka. Ipita qesa samanei naho torota biranateqa hee, O Ohonga Soopara naname, nanai dzapa niihoho quba eeteqi sinabidza hiire qaata, songena iiha qaata ma dzapa niihota obaoba bagenoma samaneke eete qaata oke nii ruume naate mae? ²³Oke hiiremi anai erake noko pobi hiibakoi. Ae, ana nike ruume. Nike koiri kairinomanita papatare. Oiqi Dzesu hiireta.

OHONGAHO NOO NOKANOKA ABIKE NAGA TATANGAHO MOOTOTA
(Ruk 6:47-49)

²⁴Oiqi hiireqi Dzesui hee, Ana hiirorai noo oke apene nooka qusubaitaqu nokoke ana isaki apeta mootomi isanataqu bahe gesina abi teei naga nomeke poubosa tatangata goototaho isaki. ²⁵Oi uta tooromi quu mina taatemi oba soorotanihe naga oi te oho quba peperatara te uubara. Nokanoka abi nokoi oho isaki.

²⁶Qate naho noo tomama nookaqi qusubaitaama naatorai nokoi eraho isaki. Abi quseripoi naga nomeke igasa pepeta gootomi uta tooromi quu mina taatemi oba soorota. ²⁷Sooromi naga oi ao peperate uuba ngausa naateta. Nokoio oho isaki oonita qupadzomare.

²⁸⁻²⁹Dzesui noo bamenoma samaneke hiire qaami abi tupu nookami too baunoma naatemi nokoi roqobeta minake eeteta. Nokoi hee, Idze sinasina eranomake qetaqeta abi ma kara ruumeniqi hiireta.

DZESUI ABI POTTOMUNOMA TEEKE QIDZAITETA

(Mar 1:40-44; Ruk 5:12-14)

8 ¹Oionita Dzesui sinasina noo hiire bamuiteqi tora neta qurateri abi tupu mina oi gama noke iihaqi baata.

²Qate abi pottomunoma teei baaqi noho dzagata pomai kotoroqi hiireta, Soopara name, Niiho beedzae ooraita niiho dza hiiremi nii isanate anake qidzaitaqui mae?

³Hiiremi Dzesui boto dzoobire noke hesateqi hiireta, Isanate naho dza oke eete ooraita nii qidzanatare. Hiimi pottomu nohoi ao hairiamake agimata.

⁴Agimami Dzesu noke pobi hiireta, Eto sepeke abi pobi hiibainohe nii tuuma sama niimeke dzube abi banaitemi noi mee hiiremake Moseho noota hiiremi ooraiho isakita nii oho kiridza qeeremi abi minarai mumure oke moo qupadzomakoi.

QAA POBIPOBIIHO TUHOTUHOKE DZESUI QIDZAITETA

(Ruk 7:1-10)

⁵Hiireqi Dzesui Nagapa Kapanaota peihimi Romaho Qaa pobipobi noho torota biranateqi qasa hiireta. ⁶Hee, Soopara name khata nahoi nagata pone ma qeqesa naate heme minake eete oorai.

⁷Hiiremi Dzesu hee, Isanate ana qeemaqi noke qidzaitakoi. ⁸⁻⁹Oke hiiremi Qaa pobipobi noo ipi eranomake hiireta, Soopara name nookare, nii qaheuba abi minanita nii naho nagata peita qubake ana midza eete, oonihe ana tete erake qupadzome.

Ana naamae qaa pobipobi oonita anai abi teehe quba hiibaquni mae teeke qaru dzoobidzaquni mae kokora abi nameke baura teeke moitaqu oke hiiremi nokoi bamu hairi eetaquhe ao eetakoi. Oonihe anai abi gattiqanihe nii minaho qubake tete oonoma paha niihota meupui oorai. Oonita nii noo teeqake erata hiiremi kharata naho khatai ao qidzanatakoi oke ana qupadzome.

¹⁰Hiiremi Dzesu nooka sahateteqi burisi eete abi tupu nomeke pobi hiireta, Maqoe, ai tatauma abiraho torota minai oorai oho isakike ana Isirae abi nikeho bisata mooraamanipamu.

¹¹⁻¹²Oonita nookare, Abarahamu ma Isaka ma Dzakopo ma karai qusu pobi mai eetakoi. Qate qesa ma nike nokoma gama ttaike mai eetororihe nooka hiisi eetaama naatemi nikeke hotou biidzakoi.

Oke eetemi abi eranomaho qesa samanei ttoka tume ma dzagata baaqi ota dzuubaqi ttaike qusu pobi mai eetemi nike sasata ooma kha qupi nike sengibetemi nike too gaama kharikhariri hiibakoi.

¹³Hiireqi Dzesu paha burisi eete qaa pobipobike hee, Nii ai tataumoraita nii hiireho isakita khatai ao qidzanate. Oionita niimae tuumare. Hiiremi tuumaqi moomi bodza oqata khata ao qidzanate oota.

PEETOROHO MOTAMIKE DZESU QIDZAITEMI KOKORA EETETA

(Mar 1:29-31; Ruk 4:38-39)

¹⁴Oonita Dzesui Peetoro ho hagata peiteta. Peite moohimi Peetoro ho motami heme eetemi humamutu suqobiremi mee qota. ¹⁵Oho qubake Dzesu qeemaqi noho boto hesatemi humamutui ao gaemami qidzanateta.

Qidzanateqi noi qori nokoke kokora bagenoma eetota.

DZESUI TOO ABIHO NOO QAUPUITEQI ABI SAMANEKE QIDZAITETA

(Mar 1:32-34; Ruk 4:40-41)

¹⁶Qate surenake abi qesai songenanoma samaneke dzeima naga pati nohota mootomi Dzesui songena ihaqi hemenomake gama qidzaiteta.

¹⁷Oi isaki ape bahe too abi Dzeseai baura nohoke agobake hee, Noi abi napaho heme ma bameke aimami bamu naatokoiqi hiireta.

DZESUKE IIHORAQU OI ADZAHABA BAMU

(Ruk 9:57-60)

¹⁸Qate Dzesui moomi abi quba minai noke qahiqahi eetemi noi sisima abi Peetoro ma kara nokoke hee, Napai oba ttu tota qita qeemare.

¹⁹Hiiremi Hu noho soopara teei baaqi eraiqi hiireta, Banaita name, Ana niike gainene eete nakamae tee ma teeta tuumare iqa tuumakoi.

²⁰Hiiremi Dzesui hee, Kabira ttokanai gama khakhanoma ma nee nokoi oho qesa ttaqanoma keke. Qate Abiho Isaki anai qepe ma qiba pouu baamuta nii ikaqi hiire? Oiqi hiiremi nipanateta.

²¹Nipanatemi tumakhameto noho teei Dzesuke hee. Soopara name, anai niima tuumare qupadzomoraihe, naho mai baasuhima ana noke qurabireqake niike iihakoi.

²²Hiiremi noi hee, Abi keba nokoio keba nokomeke qurabidzareni qate nii ao anama ttaike baurata tuumare.

DZESUI BAPAMU QAMUNI HIIRETA

(Mar 4:36-41; Ruk 8:22-25)

²³Hiireqi Dzesui sisimata peitemi tumakhameto nokoi noke iha peite noko tota qita qeemota. ²⁴Qeehiqi noi mee qota. Meeqomi idze, uta minai tooromi pouma horesa koto roqi sisima nakuta qeemata.

Nakuta qeemami attinoma naatemi nokoi Dzesu tukutoqi hee, Soopara, napa dzaetare boobita, hoobidzare!

²⁵Hiiremi noi hee, Nikeho ai tatauma bamu naatemi nike atti ququimaqi oke hiire mae? Hiireqi noi qori utake qamuni hiiremi obai ao kebarateta.

²⁶Kebaratemi abi nokoi roqobeteqi hiireta, Iaqa, Abirai ikanomani? Noi uta qamuni hiiremi ao obai kebarate. ²⁷Oke hiire tuumaqi Gattere habata unateta.

ABI ESIRIHOTA DZESUI SONGENA HOTOU BIIRETA

(Mar 5:1-7; Ruk 8:26-37)

²⁸Gattere habata unatemi abi songenanoma eseri Dzesuho torota biranateta. Oonihe abi samanei nopoho attike eeteqi haba oke girodzomaqi mainata tuuma qaata.

²⁹Abi nopoi Dzesuke mooqi hee, Oo, nii Ohongaho Khata. Oonihe bodza hiiremi ooraike nii naane quba riiteqi ao songena nanake sesero eetare baabe?

³⁰⁻³¹Hiireqi nopoi moohimi hoo kitu minai sererahuke peku muusoqi oota. Oomi nopoi hee, Nii nanake hotou biidzareiqa isanate nanake dzoobiremi hoo kitu oho nakuta dzuubare. ³²Hiiremi Dzesui hee, Isanate ota dzuubare.

Hiiremi songena nokoi nopoho neta tta eete hoo ota dzuubata. Dzuubami hoo kitu oi hairiamake torouma hapa rometa qurateqi obata dzaga susuma baateta.

³³⁻³⁴Oke eetemi hoo kitu oho soopara nokoi abi songenanoma eseri nopoho isere gama nagapa abi pobi hiireta. Hiiremi nokoi Dzesu moorare baata. Baaqi noke mooqi hee, Nii isanate nanake papatareiqi hiireta.

DZESUI ABI SAROSARONOMA QIDZAITETA

(Mar 2:1-12; Ruk 5:17-26)

9 ¹Hiiremi Dzesui burisi eete tumakhameto nomema sisimata peite obatu totaqita unateqi nagapa nome kapanaota biranateta.

²Biranatemi qesai abi sarosaronoma teeke dzarimama aima Dzesuho torota baata. Baami Dzesui moohimi ai tatauma nokoho torota oomi noi sarosaronomake hee, Maqa, poike kahosa niihoke dzamutenita nii qupa qidzanatare.

³Hiiremi qetaqeta abi oona oota nokoi barubaru hiireqi hee, Abirai ikaqi noo qaganoma oke hiire.

⁴Hiiremi Dzesui ao iiha ma dzoobidza nokohoke qupadzomaqi hiireta, Maqoe, nike nookami ana noo bamenoma ma attinoma hiire mae? ⁵Anai hee, Kahosa niihoke poiqa ana dzamute, oiqi hiiremi niketa bamenoma naate kaqa.

Qate anai oho heeta noke paha hee, Nii qoriqa qooro tuumareiqa hiibaquko nikehota noo oi paha bamenoma attinoma naataquni mae? ⁶Nookao, Anaio Abiho Isaki oonita ttokata anai abiho kahosa dzamutaquho beedzae oorai oke nike moo nooka qupadzoma qubake poiqa anai meenipamu oke hiibakoi.

Hiireqi noi abi sarosaronoma oke hee, Nii ao qori qepe niime qoomaqa nagapa tuumare. ⁷Hiiremi noi ao qoridzeqi qepe aimaqi nagapa tuumata.

⁸Tuumami abi tupu oona oota nokoi atti eeteqi Ohonga hasa hiireqi hee, Ohonga dzoobe, nii beedzae oonomake abiho neeta mootomi ooraiqi hiireta.

DZESUI MATTEOHO KIRA HIIRETA

(Mar 2:13-17; Ruk 5:27-32)

⁹Qate bodza teeta dzesui otoba patita ogamaqi moomi ttagetti qohareta abi teei habese baura eetota. Dzapa noho Matteo. Dzesui noho quba hiireqi hii, Nii ana iihare. Hiiremi noi ao adzahaha naate qori noke iha tuumata.

¹⁰Oonita ttageti apiapi ma kara oora ma qaara oberanoma nokoi pobi nookaqi abi ooho nagata ao peiteqi tumakhameto nohoma gama qidzanate patta muunata.

¹¹Muunami Pariseo qesai oke mooqi tumakhameto nohoke qasa hiireta, Banaita nikehoi ikaiqi hiireqi poma napame riiteqi abi qanga ttagetti apiapi ma kara nokoma ttaike patta muuhibi?

¹²Hiiremi Dzesui oho totoho nookaqi noko pobi hiireta, Ttotai sama rikerikenoma bahe khattedzanomaho baurake eetoraiho teteke qupadzomare. ¹³Oi Ohongaho getaqeta teei erake hiiremi oorai, Abi samaqama anake tuuhorarai nokoho goottaeke ana eetoraihe meeke dzasaho teteke qaupuitaqui oho dza minake ana eetorai. Qetaqeta oho pomake nike gesina naataamake oorai kaqa.

Oonita nookare, abi gesa ma nikei sama nikemehoke nookami rike ma pobinomanita anai te rikeho quba baura eetoraidzaranihe kahosa ma pasenanomake qidzaitorai. Ooiqi hiireta.

DZESUI PEITAROTA MA NOHO TEETE USAQE BIRANATAROTAHO NOO

(Mar 2:18-22; Ruk 5:33-39)

¹⁴Qate ipita Dzohane sobasobaho tumakhametoi Dzesuho torota baaqi qasa hiireta, Pariseo ma nanai gama hutingi bodzaqata hutingi naatorai oonihe ikanomake eeteqi tumakhameto niihoi tete oke qusubaitaama?

¹⁵Hiiremi Dzesui hee, Tete erake qupadzomare. Abi teei ata naatare boohimi noho qesamanei hee, Ipita noi napake qaate mainata tuumakoiqi hiireqi ao noke aipo biidzareiqa noma nokoi bosata qaki ma nakiho isakita ooraridzoho tete qupadzomare. Oi ipita ana bamu naatemi tumakhameto nokoi meeke bodza ooqata hutingi naatakoi.

¹⁶Oke hiireqi noi paha abiho poma agoba ma tete usaqe nomeho qahura erake hiireta, Ttoba qosana agobai pui eetemi bamu ttoba koko usaqe puita suutomi isanataqu, oi usaqei tatanganita oi agobake suqobiremi pui minanatemi rasakinoma naatakoï.

¹⁷Oi paha abi bai oba usaqeke ingonaitorare hiireqi bamu oke nuupu agobata uqumami isanataqu. Ota uqumaquko nuupu okasabaqi bai obama gama susupu bamu naatakoïta nokoi bai oba usaqe oke nuupu paha usaqeta uqumami oi gama bageke eete oorakoï. Oke hiireqi Dzesui tete agoba ma tete usaqeho qahurake hiireta.

**ATAPA HEMENOMA MA GUHU SOOPARAHO KHATATA
DZESU QIDZAITETA**

(Mar 5:22-43; Ruk 8:41-56)

¹⁸Oke hiiremi guhu soopara tei Dzesuho torota pomai kotoroqi noorake hiireta, Maqoe, khatata nahoi poiqanipamuke baate. Oonihe ana qupadzomami nii baaqa boto niime noho irita mootomi eehaha naatakoï.

¹⁹Hiiremi Dzesui tumakhameto nomema gama qoridzeqi guhu soopara oke gainene eete tuumata.

²⁰⁻²¹Tuusuhimi atapa hemenoma tei noke iihata. Atapa oho khettedzai teehe bahe tii ttuerebeho isakita noho dzuui ipi uhubaamake qaata. Noi qupa nometa hee, lidzo anai noho ttoba ma sasake seiqake hesateqake qidzanatakoï. Oiqi hiireqi noi qeemaqi sasa patisigi nohoke hesateta.

²²Hesatemi Dzesui burisi eeteqi noke mooqi hiireta, Khatata name, nii ai tataumami niiho sama qidzanasubi. Hiiremi bodza ooqata keke noho dzuu ipi uhubami noi qidzanate tuumata.

²³Oonita Dzesui guhu soopara oho nagata biranate moo nookami abi ao ttutturrate rore ma sasa hiirota oi qesai tooma hirotani qate qesai mangima hiirota.

²⁴Hiïromi Dzesui nokoke iihaqi hiireta, Khatata oi baatanipamuke eete ooraidzaranihe meeraho isakita ooraita nike papatare. Hiiremi nokoi sosoridzo hiireta.

²⁵Oonihe abi hoho oi paata biranatemï noi suruho ota dzuubaqi khatatake botota aima qoridzemi eehaha naateta. ²⁶Eehaha naatemï oho isere ao tuumaqi haba oke igabireta.

ABI NESE KHABANOMA MA ABI POTUTU NOKOKE DZESU QIDZAITETA

²⁷Qate Dzesui teteta sosomami abi nese khabanoma eseri noke iihaqi hiireta, Tabitiho eema ma khata, nii isanate nakaho dzasa eeteqi nesenomaitaqui mae?

²⁸Oke hiire tuumami noi naga teeta peitemi nopo iihaqi noho dzagata biranatemï Dzesui hee, Nipe qupadzomami oho beedzae naho torota oorai mae? Hiiremi nopoi hee, Soopara nakame, oore oi oorai.

²⁹Hiiremi noi nese nopohoke hesateqi hiireta, Oionita nipe ai tatauma ooraiho isakita nesenoma naatare. Hiiremi nopoho nese paa eeteta.

³⁰Paa eetemi Dzesui nopoke hee, Oonihe eto sepeke abi pobi hiibaino. ³¹Oiqi hiiretahe nopoi oke qahitota quba bitta eeteqi isere hiiremi oho pobi haba oke igabireta.

³²Oonihe nopoi paata tuusuhimi qesai abi potutu songenanoma teeke Dzesuho torota dzeimami baata. ³³Baami Dzesui songena oke iihami abi potutu noi ao noo ma toonoma naatemi abi qesa oona oota nokoi hasa hiireqi hee, Quba agiagi eranomai te Isirae abi napaho bisata biranate qaarara bamu.

³⁴Oonihe Pariseo basesa eeteqi hiireta, Ae, Iibadzanipaho dzapata hiireqi noi songenake iihorai. Oopera noo oke noko hiireta. ³⁵Qate Dzesui haba ogamaqi nagapa mina ma gattiqa ota tuumaqi nokoho guhuta peiteqi qusuho sinabidza hiireqi heme ma bamenoma nokoke gama qidzaita soubireta.

³⁶Ma Dzesui abi moomi sipisipi sooparaama sepesapeke tuumoraiho isaki naatemi noi nokoho quba baruna heme eeteta. ³⁷Noi tumakhameto nomeke hee, Dzooho mee gairai ooraihe oke rumutaquho abi samane bamu. ³⁸Oho qubake nike hoobire dzooho Mai noho torota pupu hiiremi noi baura abi samaneke dzoo nometa dzoobiremi tuumare.

DZESUHO TUMAKHAMETO DZAPA MA BEEDZAE NOKOHO

(Mar 3:13-19; Ruk 6:12-16)

10 ¹Oiqi hiireqi Dzesui tumakhameto ttuerebe nomeho kira hiiremi baami noi nokoke beedzaenomaiteta. Beedzaenomaitemi nokoi songenake ihaqu ma khettedza maina paina qidzaita oho isakinoma naateta.

²Qate tumakhameto nokoi ipita qaru abi naatorota dzapa nokohoi erani: Bosabosa oi Siimo noke Dzesu paha dzapa usaqe Peetoro oke moiteta. Ma Attereo noma noho, ma Dzebetteoho khameto Dzakopo ma noma noho Dzohane.

³Qate paha Piripo ma Battoromeo ma Ttoma ma Matteo ttagetti apiapi ma Arepeoho khata Dzakopo ma paha Ttateo. ⁴Qate paha Siimo kana haba nena ma Dzuta Khariotta nena — noi ipita Dzesuke geema mootota — abi oioni.

DZESUI QARU KHAMETO BAURA QUBA DZOOBIRETA

(Mar 6:7-13; Ruk 9:1-5)

⁵Abi tuerebe oke Dzesu sinasina hiireqi dzoobireta. Noi hee, Nike haba gesaqesa abi nokoho torota tuumare. Oonihe eto poiqa Samaria abiho haba tota qita tuumaino. ⁶Oi nike bosata Isirae abi sipisipi rasaki naate ooraiho isakita nokoho torota baura eetare.

⁷Oonita nike tuumaqa sinabidza hiireqi eraiqi hiibare, Ohonga qusunaho pobi oi poiqa nikeho irita qeeme. ⁸Oiqi hiireqa hemenomake qidzaitare, abi baatemi nike eehahaitare, pottomunomake qidzaitare, songenanomake hobireqi songenake hotou biidzare. Oke gama eeteqi eto oho ttuma quba hiibaino oi nike ttumaamake oho isaki saridzeta.

⁹Qate eto oma teeke asita bautotaino, oi goorini mae siriba mae kopani mae quba ape oi gama baamu. ¹⁰Ma paha eto tete asike aimaino, ttoba ma sasa paramu aimaino, oko sasa aimaino ma pahu sumu teeke aimaino. Oi teehe bahe nokoi nikeke kokora eetaridzoni, oi baura oho pobi oni.

¹¹Qate nike nagapa teeta peitareiqa bosata abi qasa hiireqa hee, Nagapa eraho nakuta ape qidza kokoranoma? Oke hiiremi abiho dzapa paana naatemi nike ota peiteqa eto paha naga qesaqesata somobasomoho isakita tuumainohe ooqata keke meerake eeteqa nagapa oho baura eete soubireqake paha nagapa mainata tuumare.

¹²Oonihe nike naga teeta peitare boohiqa nokoke Dzoobe hiibare. ¹³Dzoobe hiiremi nokoi kaitomaqi Dzoobe hiibaquko nike nokoma hasu ma kebata oorakoi. Oonihe nokoi kaitomaama naatemi nike paha mainata tuumaqa hasu ma kebata nokoho neta peitakoi.

¹⁴Qate nagapa teehe abi gama basesa eeteqa noo nikeho nookaama naatemi nike nagapa oke qaatere. Qaasuhiqa hau nikeho okota ooraqu oke omata dzamutomi oi nokoho khooba paanaitakoi. ¹⁵Nookao, Sotomu ma Gomoraho abike maripa eetaqu bodzata nokoi quba bamenoma saridzakoihe nokoho bame minabari. Oonihe nagapa teei nikeke bai hiiremi nokoke maripa bodzata quba bamenomanipamuke moitakoi oke ana bamu nike ikobetaqu.

KAIPO SAMANE BIRANAROTAHO NOO

¹⁶Oi Dzesui hee, Ana nike dzoobiremi nike abi koiri kairinomaho bisata ooraqu oi sipisipike haa teekoho bisata dzoobidzaquho isaki naatakoi. Oho qubake nike nokoma ooraquta dzosi nokanokanomaho isakita dzeubaqa qusubibi hasunomaho isakita oora ma qaara eetare.

¹⁷Ma eto abi nookami ao hairiamake dzairanipamuho isaki naataino. Oi nokoi sinabidza guhuta nikeke gabeho biidzakoi ma nikeho isereke sinasina abi mimiho torota mootakoi oke eetemi nike ttoka soopara ma abi qiba ma kara nokoho bisata biranatemini nike naho noo nokoho tomata hiibakoi. ¹⁸Hiiremi oi ttoka ma haba samaneho noo naatakoi.

¹⁹⁻²⁰Oonihe nokoi nikeke qoharenaitemi eto nokoho noo ipi hiibaquho iiha ma dzoobidza eetaino. Oi Ohonga Mai nikehoho Sumasai bodza ooqata noo nike banaitemi noo ooqake hiiremi meenoma naatakoi.

²¹Oi erake eete oorai. Noma ma nanei qesa ibo eete qoharenaitokoi. Mai ma khata qesa bisi naate isere bamenoma mootakoi, ma khametoi

mai ma pai basesa eete teetakoi. ²²Oi nike naho quba baura eetemi abi samanepamui nikeke ibo eetakoi.

Oonihe nike baura eete soubidzare hiireqi battigara naatoraquotoke qidzanatako. ²³Oonita nagapa teeta nokoi nike ibo eetemake paha nagapa mainata tuuma ota soomare. Oonomake eete tuuma nagapa qesaqesa soubidzaamake ao Abiho Isaki anai ota nike saridzako.

²⁴⁻²⁵Anai minaraho maikhata, banaita nikhonihe abi anake hee, Nii libadzaho isaki ooniqi hiiroraita nokoi bamu tumakhameto nikeke ingonaitaqu. Oi bauraho mai heme saridzemi kokora abi nohoi bamu heme oke riitaqu tete oke gama qupadzoma soubidzare. Anai nikhonihe mai ma banaitanita nokoi anake sesero etaridzoho isakita nokoi tumakhameto ma kokora abi nikeke sesero eetakoi.

ABIHO ATTI BAHE OHONGAHO ATTIKE EETE QUSUBAITARE

(Ruk 12:2-7)

²⁶Hiireqi Dzesui hee, Nokoi nike sesero eetako. Eto atti eeta. Nokoi dzukudzukuta eetaqu oke Ohongai gama paanaitakoi. Oi quba dzahedzahrenomai gama susupu paana naate soubidzakoi. ²⁷Oi anai seike nikhonihe tomata hiibaqu oke nike ota patita paanaitare.

²⁸Oke eetemi koiri kairinoma qesai sama nikhonihe teetemi baatako. Eto noko gisi nikhonihe sesero eetaquho tete bamu oonita eto abi oonomaho attike eeta. Ohonga teenai sama ma gisi ma gama eepata rubengaitaquho isaki oonita noqake ququimare.

²⁹Oonihe tete erake qupadzomare. Abi qesai bararima nee aimaga nokoke makettita oho ttuma qattiga aimorai. ³⁰Oi quba sepenihe Ohongaho nese oke riitaama. Oonita noi nike gama moo soubireqi qiba geeni mae quba ape nikhonihe torona oorai oke noi gama qupadzoma aimo soubirorai. ³¹Nee gamisi oke noi nome moo qupadzomoraihe meenipamuke noi nikhonihe nookami tobe sumanomanita qupadzomare.

ABI DZESUHO DZAPA QUSUBAITEMI NOHO DZAPA QUSUBAITAKOI

(Ruk 12:8-9)

³²Hiireqi Dzesui hee, Oho qubake teei naho isere bageke eete abihonihe torota mootomi anai moorakoi ma isere qidza nohoke qusu Mai nameho pengata hiibakoi.

³³Qate teei abihonihe penga qubake naho bai hiibaquko qusu mai nameho pengata anai paha noho bai hiibakoi.

SINABIDZAHO QUBA QAA SAMANE BIRANATAKOI

(Ruk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴Dzesui hee, Nookare, ttokata hasu biranatorareiqi anai te baabaranita eto oke qupadzomano. Anai biranatemini oho quba uuba ma sakaba samane biranatako.

³⁵Oi ana baami sinabidza oho ipike mai teei khatata nomeke ibo eetakoi, motami noi anapidza ibo eetakoi. ³⁶Oke eetemi quni ma mani tee ma teehe bisata ibo ma kote samanei biranatakoi.

³⁷Oonihe teei qupa nometa hee, mai ma pai namehota atimaqu mae Kiristuhu dzapata atimaqu oihi hiireqi qupa eserima ooraqu ana bamu noho nookami isanataqu. ³⁸Oi teei anake iihareqi sama nomeke oho bagara biidzaama naatemi nohoke ana nookami qaganatakoi. ³⁹Oi teei qaraqara nomeke qaanateqa ao oho dzore naatakoi qate teei naho quba eeteqi qaraqara nomeke qaanataama naateqa qaraqara gama mai eetakoi.

IPI MA ARI SARIDZAQUHO NOO

(Mar 9:41)

⁴⁰Dzesu ipibireqi hee, Oonita nike sinabidza hiiremi abi nikeho nookami meenoma naasuhiaq nahoke nookami meenoma naatakoi ma mai nahoke nookami paha meenoma naatakoi.

⁴¹Oonita naho too abi teei biranatemi teei noho nookami meenoma naatemi noke aima kokora eetaquko noi oho isakita ipi ma ari saridzakoi. Ma naho neta abi rike ma pobi teei biranatemi teei nohoke nookami meenoma naatemi noho kokora eetaquko noi paha oho isakita kiridza saridzakoi.

⁴²Qate anake nooka hiisi eetoraiho tuputa abi teei biranatemi teei noke moomi naho tumakhata naatemi oho quba noi noke kokora gattiqa eete oba kehani mae quba apeke noke moitaqu moitemi quba gattiqa oi paha ipi ma arinoma naatakoi.

DZOHANE QARU DZOOBIREQI HEE, NII APEI ONI?

(Ruk 7:18-35)

11 ¹Noo ma sinasina samane oke Dzesui hiire soubireqi oke gama tumakhameto ttuerebe nomeho qereta gosorota. Gosoroqi noi nagapa oke qaate nagapa qesa samaneta noo ma sinabidza nomeke hiire paanaitareiqi tuumata.

²⁻³Tuumaqi baura bamenoma samaneke eetotaho pobike Dzohane sobasobai nookatahe qupa muunaqi noi tumakhameto nomeke Dzesuhu torota dzoobireqi qasa hiireta, Mesia baabakoiqi qetaqetai hiiremi nana noho beebe eetorai oi nii oioni mae maina teei paha baabaqu?

⁴⁻⁵Oke hiiremi Dzesu nookaqi eraiqi hiireta. Ibauxhabaunomai nese uhuborai, qosu ma ponei tuuma ma baabanoma naatorai, pottmunomaho sama paisasa hiiburorai, toma susui toma uhuborai, abi baatemi eehahaitorai oke eeteqi abi habana nokoho quba sinabidza hiiremi qidzanatorai. Noo ma baura samane oke nike era moo nookorai oho isereke nike tuuma Dzohane sobasobai sutasutata oorai noho torota mooto soubidzare.

⁶Qate sinasina erake paha noke pobi hiibare, Nii nahoke nookami niihota isanataquko nii oho agoago saridzakoi.

⁷⁻⁹Oiqi hiiremi Dzohane sobasobaho tumakhametoi tuumami Dzesui Dzohaneho hasa hiireqi nohoke abi samane noho torona oota noko pobi hiireta. Nike haba habanata Dzohaneke moora quba tuumata. Tuumaqi abi qiba, sasa nee ma baunoma meusa nagapaho poro qereta ooraiho isakike moorare tuumatani mai? Eo, nike qupadzomami uta tooro eebeke poupa taatoraiho isakinita quseripo oke moorakoiqi hiiretani mae?

Eo too abi teeke moorakoiqi tuumatani mae? Nookao. Noio too abi onihe paha too abiho isakike suqobirorai.

¹⁰Dzohanehoke Ohongaho noota erake qeetemi oorai, Nookare, Qaru khata nameke anai Kiristu niho bosata dzoobiremi tuumaqi tete nihoke ao roibetakoiqi hiiretanita abi oi ooni.

¹¹Oonita ana hiiremi nookare. Paimanei abike dzoomoraihoti abi teei Dzohaneke riitaquho isaki ooraamanihe quba oi ttoka samaho dzapa pobi oho beekho kekeni. Oonihe Ohongaho pobi naatoraihoti abi mina ma adza nokoi gama ttokaho dzapa pobi oonomake suqobirorai.

¹²Qate Dzohane sobasobai baura nomeke sohoromi abi samaneniipamu gaupa sasa gaumaqi beedzae eete Ohongaho pobita qeematai qeemorai.

¹³Oi teeho bahe Mose ma too abi samanei sauqata sohoroi hee, Quba oi biranatakoiqi hiire baa qaatani qate Dzohane nokoho musaqiqanita abi noko poiqa musaqiqaho noo nookami Soopara mee naho bodza naasuhimi nokoho qupa tukuborai. ¹⁴Oi abi qesai hee, Eriai baataamake qusuta peitetai paha burisi eete baabakoiqi hiire qaata.

Oonihe nike naho noo erake nookami meenoma naataquko erake qupadzomare. Dzohane noio Eriaho isakinipamu. ¹⁵Oonita tomanomai nookare.

Oke hiireqi Dzesui paha abi basesanomake eraiqi hiireta, Abi naga nikei quba apeho isaki? ¹⁶⁻¹⁷Khameto sobadzata habese inga naatoraiho tete qupadzomare. Oi hoho teei hoho teemuke hee, Ae nanai ao kito biireqi mangi huitemi nike teqaha kaitomaqi naa hiibara. Qate nanai tti ma ttaka hiiremi nike ikaqi oho surupo eetaama naatorai?

Oiqi khametoi hiiroraihe nokohota basesa biranatoraiho isakita abi basesanoma nikei Dzohaneho noo qusubaitaama naateta ma paha naho noo oho qesa arabirorai. ¹⁸Oi Dzohane sobasobai oba ma patta kebakobaho hutingima baami nike noke hee, Songenanomaniqi hiireta.

¹⁹Qate Abiho Isaki anai baaqi patta ma oba qidzaho bai hiibaama naatemi nikei anahoke hee, Iidzii, bai oba hoobaqi dzoobaqi muunaqi paha pattake saqubema muunorai abi oni. Noi paha ttageetti apiapi pasenanoma nokoma qesa dzaira eetorainomani. Oiqi nike hiiroraihe nookare. Tete oi qidzani mae qanga ipita khooba paana naatako iqi Dzesu hiireta.

NAGAPA QESAHO BASESA OI TOO PASERENOMANI

(Ruk 10:13-15)

²⁰Qate nagapa qesata Dzesui obaoba bamenoma samane eete tuumami nokoi basesa eete qupa burisi eetaama naateta. Oho qubake noi nokoke himotoqi noo minake hiireta. ²¹Noi hee, nagapa Khoradzi ma Bettesaitta quba attinoma nipeho irita biranatako.

Oi anai obaoba samane nikeho bisata eetemi Ohongaho mumure naatemi nike basesa eetoraihe oho isakita mumure nagapa ttiro ma Sittoho bisata biranatapuko nokoi bamu rubenga saridzarotahe ao tti ma ttaka hiireqi hau suranatem i ngonaitarota. ²²Oi nokoho bame minaminai oorakoihe maripa bodzata nikeho bame oi paha nokohoke suqobidzakoi.

²³Qate nagapa name Kapanao niiho dzapake ao qusubaitemi qusuho pobi naataroihe baamunipamu. Dzapa nikehoi taate qoo iibadza nagata quratako. Oi teehe bahe anai baura qidza samane nikeho bisata eetemi Ohongaho mumure naate baorai. Oonihe oho isakita Sottomuho otoa patita paanaitapuko nokoi agobake qupa burisi eetemi nagapa oi poiqa oorarori.

²⁴Oho qubake nokoho bame oorai oorakoihe maripa bodzata nikeho bame oi nokohoke suqobidzakoi. Ooiqi Dzesu noko pobi hiireta.

OHONGA MAI MA QAHEUBA KHAMETO NOHOHO TETE DZAPANOMA

(Ruk 10:21-22)

²⁵Oonita Dzesui Ohonga pupu hiireqi eraiqi hiireta. O mai name, nii qusu ma ttokaho maikhatanita nii noo bamenoma dzukudzukuna oorai oke te ttoka abi nokanoka ma gesinanomaho qupata paanaitoraidzaranihe abi qupa gaibanoma naho dzapana oorai nokoho qupata paanaitorai.

²⁶Oho qubake ana niike dzoobe minake hiire. Oi nii tete oke saridzemi nese niikota bagenomanipamu naatorai. Oiqi hiireta.

²⁷Qate noi burisi eete tumakhameto nomeke pobi hiireta, Ohongaho khata anake gesina oi ape bahe mai teena ma Ohonga maike ape gesina bahe khata teena noho. Anaio noke gesinanipamu ma paha noi qesa ma nikeho dzapa hiiremi anai noho tete nikeke banaitemi nike oho qesa noke gesina naatorakoi. Oho qubake mai ao baura nomeke naho botota mootomi ana nikeho quba paanaitorai.

²⁸Oonita nike naane quba heme ma bame samane nikeme sepeke qere biire qaaraq. Nike naho torota baaqa oke qerepasa eetemi ana isanate nikeke qidzaitakoi. ²⁹Nookare, anai keba ma dzapaho maikhatanita nike naho neta qidzanatemake ana nike tete maina banaiteqa tetena nameke nikeho qereta goosoromi baura oi nikeho moirata bamu perebaqu. ³⁰Oi teehe quba bahe bame anai nike moitaqu oi isakiqata oorai ma naho tetena oio paha kebakebani. Oiqi Dzesu hiireta.

DZUMAHO HUTINGI OHO NOOKE DZESU POBITETA

(*Mar 2:23-28; Ruk 6:1-5*)

12 ¹Dzuma teeta Dzesui haba ogamaqi uitti dzoota tuusuhimi tumakhameto nokoho ttidza saa eetemi noko quhisa qesa rumutoqi botoma kurutete muunota. Muunomi Pariseoi mooqi Dzesu qasa hiireta, ²Maqoe, dzumata baura oonomake eetaquho qagai ooraita tumakhameto niihoi ikaqi oke eetorai?

³Hiiremi noi noko pobi hiireta, Qate Tabiti qesamane nomema nokoho ttidza saa eetemi noi eeteta gotta ma pai oke nike isaitemi oorai mae bamu? ⁴Oi noi Ohongaho parai nagata peiteqi dzobadzoba Ohongaho dzagata mooto qaata oke aimaqi muunata ma qesamane nomeke moitemi muunata. Oonihe oke muunaquho qagai qaatahe dzube abi keke muuna qaata. ⁵Mae nike oho ruume?

Oi paha Dzumata baura samaneke eetaquho qagai ooraike dzube abi Ohongaho biirina oorai nokoho baura urai ooraita ikanomake eeteqi oho qagake qusubateqi oke qaataqu. Baamu, qaga oke riiteqi beedzae eete qeemami oi teqaha kahosananoma naatoraidzarani.

⁶⁻⁸Qate nookare. Anai Abiho Isaki ooqi naamae dzuma ape ma apeho Sooparanipamu. Oonita biirina qaga oorai oi poma teei oke eete ooraihe napa erana hiirorai oi quba meenipamu, oi qaga oonomake suqobireqi ai signaitorai. Oi teehe bahe qetaqeta teei hee. *Qoberobaho poma qesaqesa hiiroraiho goottaেকে ana eetorai oonihe baruna heenaho tete oho dza minake eetorai.* Qetaqeta oke nike naane quba mai eetaama naatorai.

DZUMA OTA DZESUI ABI BOTO ATIMANOMA QIDZAITETA

(*Mar 3:1-6; Ruk 6:6-11*)

⁹Oke hiireqi Dzesui dzoo oke qaateqi sinabidza guhu nokohota peiteta. ¹⁰Peitemi abi boto atimanoma teei ota oomi Pariseo ma karai Dzesuho angi naatareiqi qasa hiireta. Dzumata abike qidzaitaqui oi qaganomani mae bamu?

¹¹Hiiremi Dzesui noko pobi hiireta, Nikeho hoo teei dzuma bodzata koseta taatemi minara ma nikei noke aima ingonaitaridzoni, mae nikehota teei oonomaho isaki baamu? ¹²Oonita moorare, hoo quba sepe oomi noho quba dzumata kokora eeteqa abinipamuke oho kokorake qaanataqu oi oberani.

¹³Hiireqi noi abi boto atimanoma oke hee, Boto niimeke tataitare. Hiiremi noi noo oke qusubaitemi boto hohoi ao pobirate temuho isaki naateta.

¹⁴Oke eetemi Pariseo paata biranateqi Dzesuke ikanomake eete ngausa eetaqu oho gunu ma naru hiiretahe noi ao qupadzomata.

DZESUI ABI MINARAHO HOBIHOBI MEENIPAMU

¹⁵Oonita Dzesui ao khooba qupadzomaqi nagapa oke qaate tuumami abi hemenoma samane noke iihami noi nokoke gama qidzaita soubireta.

¹⁶Oonihe noi nokoke qogo noo hiireta, Nike eto baura oke sepeke abiho pengata paanaitaino.

¹⁷Oonita Dzesui seike baura qidza oonomake eetetaho khooba erani.

¹⁸Too abi Dzesesai Ohongahoke eraiqi hiire qeeteta.

Moorare. Anai qeseba khata qidza bagenoma name quba asateqi qaheuba Sumasa nameke noho irinaitemi noi abi samaneke pobitareiqi biranatakoi. ¹⁹Oonihe noi otaba patita sama kano hiibaqui baamu, ma noho niiqi ma noosa baamu.

²⁰(Ma abi bame eetoraiho qahura erake qupadzomare) Noi bamu subidza makanomake gegobidzaqu qate eepa mukena hiibare boohimi bamu sepeke hiitaquhe oke gama eehahaite pobitakoi. ²¹Oke eetoraqutoke suqobidza maikhata naatemi nagapa samaneho abi nokoi noho qupa toobake eetakoi. Oiqi Dzesea qeetemi Dzesuhota meenoma naateta.

QESAI DZESUHO BEEDZAE IIBADZAHOTA MOOTOTA

(Mar 3:20-30; Ruk 11:14-23; 12:10)

²²Qate noko paha abi nese khabanoma ruume ma potutu songenanoma teeke Dzesuho torota mootomi noi noke qidzaitemi noonoma naateta ma nesenoma naateta.

²³Oke eetemi abi samanei mooqi roqobeteta. Nokoi hee, Tabitihio eema ma khatai oonomaho isakita biranatakoiqi hiireta abirai oioni kaqaniqi hiireta.

²⁴Hiiremi Pariseo nookaqi bai hiireta, Baamu abirai songena iihoraiho khooba ape bahe noi Iibadzaho dzapata oke eetorai.

²⁵Oke hiiremi Dzesui iiha ma dzoobidza otera nokohoke qupadzomaqi noko pobi hiireta, Abi naga teei qesa hu ma koridza biidzaquko bamu bodza minake qaaraq. Oho qesa nagapa mina teeta abi qesa ibo eetaquko bamu agoba qaaraq. ²⁶Oonita Saatai sama nomeke hotou biidzaquko pobi nohoi ikanomake eete qaaraq? Baamu, noi tete oonomake aimama.

²⁷Nikemaeho qesamanei dzapa apeta songena iihorai? Bamu, nokoi songenake Iibadzaho dzapata iiaquho tete bamuta nokoi nikeho noo nookaqa nikeke qoma dzubobidzakoi. Oonita nike oberama anake hee, Iibadzaho dzapata songenake iihoraiqi hiire. ²⁸Oonita anai Ohongaho sumasama songenake iihami tuumoraiho qubake nike ikaqi qupadzomaqu bahe Ohongaho pobi ao nikeho torota biranate ooraike nike qupadzomaridzoni.

²⁹Ma qahura erake qupadzomare. Abi bise baisenomaho nagata sepeke peite qubadzage noho botona ooraike sepeke aimaquho tete baamuta bosata abi qanga oke suutoqanoke isanate noho nagana oorai oke gama saqoroqi aima tuumaridzoho isakita anai aoke Saatake suqobire ooraike qupadzomare.

³⁰Nookao, anake hoobire qesake ingonaitaqu abi noio dzaira nahoni. Qate ana baura eetoraike teei bai hiire rasaki eetaquko noi naho ibonipamu.

³¹Oonita qesai baru ma noo qanga maina paina hiirorai kahosa oonomake dzamutaquho tete oorai. Qate Ohongaho Sumasai baura eranomake eetemi oke qanga hiibaqu kahosa oke akobetaquho tete te ooraidzara. Poiqa bamu, ipita oho qesa baamu dzanadzana! ³²Oi qesai Abiho Isaki anaqake qanga hiiremi anai nokoho kahosa oke gaubidzaquho tete ooraihe teei Sumasa ma noho baura eranomake qanga hiiremi kahosa oi agoba qarakoi.

EE QIDZA MA EE QANGAHO QAHURA

(Ruk 6:43-45)

³³Hiireqi Dzesui hee, Nookare, ee teehe meeke mooqa hee, Ee qidzaniqi hiibakoi eo hee, Ee qanganiqi hiibakoi oonita etoqa oke rasakiiteqi ee qidzata mee qangake goosobaino. Oho qesa eto ee qangata mee qidzake sepeke goosobaino.

³⁴Oonihe ana moomi abi naga nikei dzohomaho khameto oonita ikanomake eeteqi nike noo qidzake hiibaqu? Baamu, iiha ma dzoobidzata hee ma heeta oorai ooqai toota biranatorai.

³⁵Abi qidzai qupaho iisuta noo qidza saridzeqi abi moitoraini qate abi qangai qupaho iisu nometa saridze abi moitorai oi paha qangani. ³⁶Oho qubake abi noo qidzake hiibaqu mae noo sepesapeke hiibaqu oho isereke abi oi ipita Ohongake pobi hiiremi maripa eetakoita noi bamu noo teeqake riitaqu.

³⁷Oonita totoho apeta nii hiibaquke qupadzomare. Noo qidzake hiiremi oi niike qidzaitakoini qate noo qangake hiiremi oi niike qangaqitakoi.

DZESUI OBAOBA BAMENOMA EETAREIQI QESAI HIIRETA

(Mar 8:12; Ruk 11:29-32)

³⁸Oiqi hiiremi Pariseo ma Qetaqeta abi qesai baaqi hee, Nana dza eetemi nii nanake baura teeke banaitemi nanata Ohongaho mumure naatare.

³⁹Hiiremi Dzesui hee, Iidzo, abi naga qanga pasenanoma nike Ohongaho mumure teehe quba qasa hiirehe, Dzonaho bodzata mumure biranateta ooqai keke biranatemini nike moorakoi.

⁴⁰Oi Dzonai qupi tapariho isakita pakeba minaho qausuta ooqi ipita eehahake biranatetaho isakita Abiho Isaki anai qupi tapariki nesetuta ooqa paha eehahake biranatemini oi Ohongaho mumure naatakoi.

⁴¹Oonita qupadzomare. Dzonai eehaha naate meusu nagapa Ninibe nokoho qogo noo hiiremi nokoi qupa burisi eete qidzanateta. Oho qubake maripa bodzata Ninibe abi qoridzeqa nikeke hee, Nanai too abi Dzonaho

noo nookaqi qusubaitetahe nikeho torota too abi keke bahe Abiho Isakinipamui biiranate qogo noo hiiremi nookaama naatoraiho qubake nikei abi naga qanganipamu. Oiqi hiibakoi.

⁴²Qate paha atapa qiba teei agobanipamuke haba pobi neta baaqi Isiraeaho abi qiba Soromo nokanoka mina nohoke nooka pobita quba noho torota peiteta. Peiteqi nokanokanoma naateta.

Oonihe anai Soromoho isaki gattiqa bahe Abiho Isaki anai Sooparanipamu oonita abi naga quseripo nike naho torota baaqi te naho noo qusubaitoraizara oonita atapa mina noi maripa bodzata nikeho iiga minanipamuke hiibakoi!

ABI QUPA HABANA SEENO MA GAUHO QAHURA

(Ruk 11:24-26)

⁴³Oiqi hiireqi Dzesui hee, Qate qahura erake nookare. Songena teei abi teeke qaasuhiqa qongara naga hau ma obanomata meupu saridzareiqi tuumata. Tuumaqi saridzaama naate burisi eeteta. ⁴⁴Burisi eeteqi hee, Anai naga tta eeteta ota paha dzuubakoi hiire qeemaqi moohimi meeke sarautomi oota. Qate quba teei noho habara oorananihe teka habanai oota.

⁴⁵Habanai oomi noi iiha ma dzoobidzake eete qesamane nome songena sebeni ngiinginomanipamu nokoke dzeima nokoi ttaike ota dzuubami abi oi nokoho pattanipamu naateta.

Oi bosata noi isakiqata qangama ootahe songena tuumami noi oho habarake baura qidza mai eetaama naatemi eranoma naatemi suhe nohoio attinomanipamu naateta. Oonita abi naga nikeio oho isaki.

APENEI MEENIPAMU DZESUHO QESAMANE OHO NOO

(Mar 3:31-35; Ruk 8:19-21)

⁴⁶Dzesui noo oke abi tupu pobi hiire qaasuhimi oionita pai gotta nohoi nomamane dzabamane nohoma noko naga patita qooroqi hee, Nanai noo teeke noke pobi hiibareiqi baabe. ⁴⁷(Hiiremi teei Dzesuho torota qeemaqi hee, Maqoe pai gotta niihoi nomamane dzabamane niihoma gama paata qooroqi niima qesa noo hiibare baabe.)

⁴⁸Oiqi hiiremi noi totoho eranomata ipi hiireta. Pai gotta nahoi ape oni? Ma nomamane dzabamane nahoi apene oni? ⁴⁹⁻⁵⁰Hiireqi noi tumakhameto nomeke boto koko eeteqi hiireta, Nookare. Apene qusu mai nahoho dzake qusubaitorai nokoi pai gotta ma nomamane dzabamane nahoho isaki. Oonita tumakhameto name, nikeio quni ma mani nahoni.

OHONGAHO NOO OI GOOTTARAHO ISAKI

(Mar 4:1-9; Ruk 8:4-8)

13 ¹Hiireqi Dzesui nagata tta eeteqi oba ttu oho patisigita teemaqi habeseta. Habehimi ao abi samanipamui noho torota ttutturateta. ²Ttutturatemi

teka pui siiremi noi nokoke sinabidza hiibareiqi sisimata peitemi nokoi igasata habese nookata. ³Nookomi noi qahura noota nokoke sinasina samane ke hiireta.

Noi hee, Dzooho mai teei gottara bababa eetare sobadzata tuumata. ⁴Oonita noi uitti gottara bababa eesumi qesai tete patisigita taatetahe nee ao baaqi oke gama nukurota.

⁵Qate gottara qesai oma quhiquhirata taateqi ao suuna eeteta. Oonihe orotu noho ohoumata. ⁶Ohoumami ete huubiremi ao bubuso naateta.

⁷Qate gottara qesai baa bisata taateqi paha suuna eeteta. Oonihe baa ma ngaa oi peiteqi oke pupubiremi poqe eeteta.

⁸⁻⁹Qate gottara paha qesai ttoka qidza bibinomata taateqi suuna eete peiteqi mee goomata. Qesai teutiho isaki qesai sikistihio isaki qate qesai paha gaira naateta oi hattattiho isaki oni. Oonita tomanomai nookare!

QAHURATA HIIREMI ABI QUPA ORORO EETARIDZONI

(Mar 4:10-12; Ruk 8:9-10)

¹⁰Dzesui oke garuba pobi hiiremi bamu naatemi tumakhameto nohoi baaqi noke qasa hiireta, Nii khooba apeho qubake nokoke qahura noota sinabidza hiirorai?

¹¹⁻¹²Hiiremi noi hee, Oi erake eete oorai. Anai ango nikeho torota baura eete qaimi Sumasa nike uumami isakiqata tete oho mee saridzorai. Oonita nikeke ipibire sinabidza paata hiiremi nikhota meupunoma naatakoi.

Oonihe abi tupu toma agiagike paata sinabidza hiiremi arabidzakoita bosata nokoke qahura noota dzeimami aimareiqa aimakoi gaubidzareiqga gaubidzakoi. Apiapike moitakoihe qesai noo arabidzaqu nokoke quba oke bamu sepeke moitemi puita tuumaqu.

¹³Oonita hiibi anai nokoke qahura noota sinabidza hiiremi arabidza abi nokoi nesema moramorake moorakoihe baamu moo pobitaqu, ma tomama nookake eetakoihe bamu nooka qupadzomaqu.

¹⁴⁻¹⁵Oi too abi Dzeseaho qetaqeta teei hee, Abi nagarai hee, Eto Ohonga nanake ingonaitaino hiireqi eto nanai nese nanamema moo pobiteqi tomama nooka qupadzomaqi qupa uhuba pobiratemi napai qupa burisi eetaino.

Oke hiiremi nese nokohoi sidzobetemi toma susudzatorai ma qupa nokohoi asuasu naatorai oiqi Dzesea hiiremi nokohota meenoma naatorai.

¹⁶⁻¹⁷Oonihe nike poike moo nookoraike too abi ma abi dzapa pobinoma agobake moo nookareiqi dza minake eete qaatahe baamu. Te moorara, te nookara. Nikeho nese moo pobitorai ma toma nikhohoi nooka qupadzomoraiho isakita nike nokoho habara naateqi agoago saridzoraita qupadzomare.

DZOOHO QAHURA OHO MEEKE DZESU HIIRETA

(Mar 4:13-20; Ruk 8:11-15)

¹⁸Hiireqi Dzesui hee, Oonita dzooho maiho qahura khooba nohoi eraqanita nookare. ¹⁹Gottara qesai tete patisigita taateta oi abi qesai

qusuho sinabidza nookami ingaqonoma naatemi iibadzai baaqi nokoho qupata menoma naatarotake noi ao karabetemi sapara naatoraiho qahurani.

²⁰⁻²¹ Qate gottara qesai oma quhiqahirata taateqi suuna eetetahe ao bubuso naateta oi abi qusuho sinabidza nookami oi nokoho qupata meenoma naasuhimi oho kaipo ma qangareba, uuba ma sakaba biranatemi nokoi ao peperate bamu naatoraiho qahurani.

²² Qate goottara qesai baa bisata taateta oi abi qesai sinabidza nookaqi qusubaitare boohimi ttokaho iiha ma dzoobidza ma ttuma ma qurumaho ikoiko oi gama abi nokoho angi naatemi oho kabira naate bamu naatoraiho qahurani.

²³ Qate goottara ttoka qidza bibinomata taateta oi Ohongai ao abi qesaho qupa roibetemi ooraita nokoi nooka qupadzomaqi noo qusubaitemi meenoma naatorai. Qesaho isaki gattiqqa — 30 oni — qate qesahoi minamina — 60 oni — qate qesahoio gairanoma — 100 oni — oio oho qahurani. Oiqi hiireta.

SINABIDZA OBERAOBERAHO QAHURA

²⁴ Ipita Dzesu qahura teeke paha nokoho quba hiireta. Noi hee, Ohongaho pobi nebe teeta erake eete oorai. Abi teei dzoo nometa tuumaqi goottara qidza ota dzaaro dzaaroke tuumata. ²⁵ Tuuma soubireqi surenake burisi eete nagata peite qesama gama meeta. Meeqomi abi qesai noke ibo eeteqi seike dzoota qeemaqi uitti gottara qidza dzaaro dzaaroke tuumatahn takura samaneta baapi goottarake dzaaroqi papateta.

²⁶ Qate quba oi gama suuna eete peite heubare boohimi dzoo oho baura abi quhisa sama maina paina oke moo sahateteta. ²⁷ Sahatete dzoo maikhataho torota biranateqi hiireta, Mai naname, nana moomi nii uitti goottara qidza keke nana moitemi dzaarota. Qate ikanomake eete baapi oho bisata peite heuborai?

²⁸ Hiiremi noi nokoke pobi hiireta. Eehe erai ibo abi teehe baurani. Hiiremi baura abi noke hee, Oonita nii dza eetemi nanai isanate tuuma baapi oke uumaqi mae?

²⁹ Hiiremi eraiqi hiireta. Baamu, oke uuhiqa eto uittima gama uumaino. ³⁰ Oho qubake beebe eetemi oi gama mee gooma baa naatemake oionita anai rumutaquho abike pobi hiireqa hee, Nike bosata baapike khoobata korabete geema sipitoto eepata biidzare. Oke eeteqa uitti qidza oke gama dzurutoqa naho iisunaitare. Oiqi Dzesu hiireta.

SINABIDZA HIIREMI OHONGAHO POBI MINANATARIDZOHO QAHURA

(Mar 4:30-32; Ruk 13:18-21)

³¹ Hiireqi Dzesui qahura noo teeke paha abi samaneho quba hiireta, Noi hee, Ohongaho pobi erake eete minanatorai, Abi teei dzoo nometa

tuumaqi moepa goottara teeke dzaarota. ³²Qate moepa goottara oi mina baamu, oi dzooho quba gattiqanipamu. Oonihe oke dzaaromi ao peite mina naate eehe tomidza naatemi nee qesai baaqi ota sumudzataquho isaki naatorai.

³³Oiqi hiireqi noi qahura noo oke paha iisita mootoqi hiireta. Noi hee, Atapa teei iisi isaki teeke qausoma teenaite saretemi oi qauso igabire qura huite minanatorai. Ohongaho pobi paha oke eete abike igabirorai. Oiqi Dzesu hiireta.

DZESUI QAHURA NOOHO MAIKHATA

(*Mar 4:33-34*)

³⁴Oonita Dzesui abi minaraho pengata sinabidza hiireqi qahura noota keke nokoke tete banaite qaata ma oho amake te nokoke noo tee ma teeke banaite qaarara.

³⁵Oi teehe quba bahe Ohongaho too abi agobake Samu teeta qeeteqi hee, Anai too saqoroqake noo agiagi agoba khoobanipamuta sengibetemi qaata oke qahura noota paanaitemi oho isakita nookakoiqi hiiretanita oke eete biranata.

UITTI MA BAAPI QAHURA OHO MEE DZESUI PAANAITETA

³⁶Qahura qesa oke hiire soubireqi Dzesui garuba oke dzoobiremi nagapa nokometa tuumata. Tuumami tumakhameto nokoi noho torota baaqi qasa hiireta, dzoota baapi peiteta qahura oho meeke nii nana pobi hiibo.

³⁷Hiiremi noi eraiqi hiireta. Teei goottara dzaarorai oi ape bahe Abiho Isaki Ana. ³⁸Qate dzoo oi abi ttoka ma haba minarata oorai. Qate goottara qidza oi abi qesa Ohongaho pobi naatorai oioni.

Oonihe baapi oi ibo teei ikoiko abi qesa dzoobirorai noko oioni. ³⁹Qate ibo abi oi iibadzani. Rumutaqu baura oi batabidza ipina biranataquho qahurani. Ma mee rumutorai abi nokoi angero oni. ⁴⁰Ma baapike ubaqoto qeebaqu oho isakita abi meeamaho irata biranatakoi.

⁴¹⁻⁴²Oi oho bodza biranahimake Abiho Isaki anai angero nameke dzoobiremi nokoi abi kahosanoma koiri kairinomake gama oho neta dzurutoqi eepaho isakita biiremi nokoi ota too dzootoqi tti ma areare hiibakoi.

⁴³Oonihe bodza ota abi rike ma pobi nokoi mai nokomeho pobita ooqa ete dzadzaho isakita baiburorakoi. Oonita tomanomai nookare. Oiqi hiireta.

DZESUI NAPAKE INGONAITAREIQI DZUU PEREBIRETAHO QAHURA

⁴⁴Qate bodza teeta Dzesui eraiqi hiireta, Nebe teeta Ohongaho pobi paha erake eete oorai. Oma mina hihihinoma tobe sumanoma oke ttoka nakuta qurabire oomi abi teei baaqi saridze qakiqaki naateta.

Oonihe Noi teqaha oke paanaitaranihe tuumaqi quba tongo nomeke gama ttuma quba mootota. Mootomi oho isaki biranatemi ttuma oke noi ttoka oho quba mootoqi oma mina oke ttokama gama mai eeteta. Oiqi hiireta.

NAPAI KIRISTUHO QUBATU MAI EETARIDZOHO QAHURA

⁴⁵Ma Dzesui noo ipibireqi hee, Ohongaho pobi naataquho qahura erake hiire. Besaho kabira nakuta isaki khabanoma ttumanoma biranatorai dzapa noho peari oi suusa pai gotta. Oonita abi teei ttumaho sobadza samaneta asate tuumata.

⁴⁶Tuumaqi noi oho isaki mina tobe sumanoma teeke saridze roqobeteta. Roqobeteqi noho torona oho gamitti oota oke noi gama ttuma quba mootomi biranatemi noi ttuma oke aimaqi suusa pai oho quba biire soubireqi mai eeteta. Oiqi hiireta.

BATABIDZAHO QAHURAKE DZESUI DZUPUTA MOOTOTA

⁴⁷Bodza teeta Dzesui qahura noo hiireqi hee, Ohonga qusunaho pobi paha nebe teeta erake eete oorai. Khaa apiapi nokoi dzupu nokomeke obata mootomi khaa dzapa samane ota agomata. ⁴⁸Agomaqi hee baami nokoi dzupuke dzeima igasata perebireta. Perebireqi nokoi habeseqi khaa qidzake asateqi ttubata moototahe togoke ai biireta.

⁴⁹⁻⁵⁰Oi ipi bodzata Ohongaho angeroi tuumaqi abi qidzake asateqa qangake eepaho isakita biiremi nokoi ota too dzootoqi tti ma areare hiibakoi. Oiqi hiireta.

DZESUHO TUMAKHAMETO NOKOHO GESINA MINANATETA

⁵¹Oke hiireqi Dzesui tumakhameto nomeke qasa hiireta. Qahura noo oho khoobake nike gama qupadzomorai mae? Hiiremi nokoi hee, Oore.

⁵²Oke hiiremi Dzesui hee, Oionita qesa ma nikei hu nooho qetaqetama gesinanoma naate baa qaabiqi qusuho sinabidza mai eeteqi nikei eraho tomidza naatorai. Oi naga minaho maikhata iisu nometa quba agoba ma paha quba agiagi saridze gaaga eetemi mekenoma naatorai nikei oho isaki naatorai dzoobe.

NAGAPA KHOOBA NADZERETTEHO ABI DZESUKE BAI HIIRETA

(Mar 6:1-6; Ruk 4:16-30)

⁵³Oonita Dzesui qahura noo samanake paanaite soubireqi oqata koridza biireta.

⁵⁴Qate noi tuumaqi haba nometa sinabidza guhu nokohota peiteqi mekeqoma sinabidza hiireta.

Hiiremi nokoi sahateteqi hee, Abirai napaho nenanita nokanoka ma obaoba samaneke dzoomorai oho beedzaeke noi ikata aimorai?

⁵⁵Mai nohoi kamuta Dzosepeniqi hiirorai ma pai gotta nohoi Maria.
⁵⁶Nomamane nohoho dzapa paha Dzakopo ma Dzosepe ma Siimo ma Dzuta. Qate dzabamane nohoi gama napaho bisata oorai. Oonita noi ikaqi baura erake mainata saridzeqi napaho bisata mootorai? ⁵⁷⁻⁵⁸Oi nokohota ganganatemini nokoi oho totohota hiireta.

Oonihe Dzesui nokoke eraiqi hiireta, Too abiho dzapake haba qesaho abi qusubaitorai. Oonihe noko ma nanamaeho nagapa khoobata abi nanaho dzapake ngiingi ma baabake eetorai.

Oke Dzesu hiiremi nokoi nooka hiisi eetaama naatemi noi nokoho bisata baura samaneke eetarotahe oqata tete bamu naateta.

HEROTEI DZOHANE SOBASOBAHO QIBA GEEMATA

(Mar 6:14-29; Ruk 3:19-20; 9:7-9)

14 ¹Bodza oqata abi mina Herotei Dzesuho isereke abiho toota nookata. ²Nookaqaqi noi hee, Ae! Dzohane sobasobaho qibake ana geemami baateta. Oonihe noi paha eehaha naateqi oho beedzaeta obaoba ma baura bamenoma samane erake eetorai mae?

³Oi Herotei oonomaho totohota hiiretaho khooba erani. Bosata Herotei Piripo noma nomeho ata Herottia karabeteta. ⁴Karabetemi Dzohanei Heroteke hee, Nii atapa oke naate oorai tete oi qaganomaniqi hiireta.

⁵Hiiremi Herote ao noke teetarotahe abi samanei nookami Dzohane noi too abi qaheubanaho isaki naatemi Herote nokoho attike eeteqi te noke teetaranihe sutasuta nagata biireta.

⁶Ota biire oomi Heroteho pai noke dzomataho bodza naatemi abi dzapa pobinoma samanei noho nagata peite iinga eetota. Iinga eetoqi Herottiaho khatata noi nokoho bisata naa teetemi Herote oho dza minake eeteta. ⁷Eeteqi noi atapa khata oke naru hiireqi hee, Nii quba tee ma teehe dzake eete hiiremi ao moitakoi.

⁸Oke Herote hiiremi khatatai pai gottaho torota oho qasake hiireta. Hiiremi pai hee, Maa, nii isanate Heroteke hee, Nii Dzohane sobasobaho paruke geemaqa qiba sabidzata mooto aima baa erata paanaitareiqi hiibare oqi hiireta. ⁹Hiiremi khatatai teena oho qasa hiireta.

Hiiremi Heroteta bame eeteta oonihe noi aoke abi mimiho pengata naru oonomake hiiretaho qubake noi qusubaiteta. ¹⁰Noi hiiremi qaa abi teei sutasuta nagata Dzohaneho paru geemata. ¹¹Qiba nohoke sabidzata mootoqi khatata oke moitemi noi aima baa paike moiteta.

Oke eetemi Dzohaneho tumakhametoi keba nohoke aimaqi qurabireta. ¹²Qurabiireqi nokoi qeema oho isereke Dzesu pobi hiireta. Khooba oqaho qubake Herotei ipita qupa muunaqi hee, Dzohanei eehaha naate mae? Oke Herotei hiireta.

DZESUI DZASA QUBA ABI 5000 PATTA MOITETA*(Mar 6:31-44; Ruk 9:10-17; Dzoh 6:1-13)*

¹³Qate Dzesui isere bamenoma oke nookaqi nagapa nomeke qaateqi sisimata peite qee totoqita biranate haba habanata tuumaqi noqeke oota.

Oonihe nagapa abi samanei noho pobi nookaqi soosomaqi noho torota tuumota. ¹⁴Tuumomi noi qeemaqi moomi abi samane naatemi noi nokoho quba dzasa eeteqi heme ma bame nokohoke gama qidzaiteta.

¹⁵Qate ete aparana naahimi tumakhameto nokoi baaqi noke qupanomaiteta, Maqoe, erai haba habananita bodza riitemi nii abi tupu oke dzoobiremi nagapa ma dzoo naga qesasesata tuumaqa patta ttuma eetare.

¹⁶Hiiremi Dzesui hee, Naane quba nokoke kharata dzoobidzaqu? ¹⁷Nikemae noko patta moitemi muunare. Hiiremi nokoi hee, Oonihe nanata patta baamuhe dzobadzoba boto teena ma sekana ngoru eseribanita ikabetaqu? ¹⁸Hiiremi noi hee, Seke aima baabare.

¹⁹Hiiremi aima baahumi noi hee, Abi tupu oke siiruta habesareiqi hiibare. Hiiremi qusubaitemi noi dzobadzoba boto teena ma sekana ngoru eseri oke aimaqi nese qusuke mooqi agoago eeteta. Eeteqi noi dzobadzoba ma sekana oke qooto teeteqi tumakhameto moitemi nokoi abi tupu moitemi muunata.

²⁰⁻²¹Muuna isanatemi tumakhametoi qettaqettake ttuttuitemi oi paha asi tuerebe, dzare nokomaeho isaki naateta. Qate abi ungapaho dzare oi paipu ttauseni naatetani qate paimane ma khametoho dzareke te aimara.

DZESUI OBA MA QUBA MINARAKE ISANATORAI*(Mar 6:45-52; Dzoh 6:15-21)*

²²Oionita Dzesui tumakhameto pobi hiireqi hee, Nike ao bosa sisimata peiteqa oba ttu totaqita qeehima anai ooqa abi tupurake dzoobidzare.

²³Hiiremi tumakhameto tuumami noi abi tupu dzoobiremi nagapa nokometa tuumami noi noqeke torata peite pupu hiirota.

²⁴Qate tumakhameto nokoi unatare boohimi uta mina dzaga neta tooromi oba pouma minake eetemi nokoi kaiponoma naateta. ²⁵Kaipo mina eete qaami iihaiho takura naatemi Dzesui oba heeta qooro qooroma baaota. ²⁶Baaomi tumakhameto oke moomi gisi ma songenaho isaki naatemi nokoi atti eete areare hiireta.

²⁷Areare hiiremi Dzesui too dzoobireqi hee, Eo, eto atti eetaino. Oi ananita qupa qidzanatoo. ²⁸Oke hiiremi Peetorohe qupa tukubami noi hee, O Soopara name, oi nii ooni kaqa. Oho quba nii hiiremi anai obata qooro niiho torota qeemare.

²⁹Hiiremi noi hee, Ana oionita baabare. Hiiremi Peetorohe sisimata qura obata qooro Dzesuho torota qeemota. ³⁰Oonihe qeemoqi moomi utai oba

huitemi pouma peitemi noi atti eesuqi ao suuta tuumare eeteta. Eeteqi noi areare hiireqi hee, Soopara, nii anake hoobidzare!

³¹Hiiremi Dzesui ao noke botota aimaqi pobi hiireta, Nii ikake eetemi niiho ai tatauma saporapara naate? ³²Hiireqi nopoi sisimata peitemi utai ao bamu naateta. ³³Utai bamu naatemi sisimana oota nokoi gama noho hasa hiireqi hee, Meenipamu nii Ohongaho khatani.

DZESU GENESARETTE ABI HEMENOMA QIDZAITETA

(Mar 6:53-56)

³⁴Oiqi hiireqi Dzesu ma nokoi qeemaqi Genesarette haba teeta qurateta. ³⁵⁻³⁶Quratemi haba oho abi gama Dzesuke moo qupadzomami noho pobi ao haba oke igabireta.

Haba igabiremi nokoi heme ma bame nokomeke dzeimaqi noho torota biranateqi hee, Maqa nanai khettedzanomanita nii eto nanake botoma hesataino. Oonihe nanai nii ttoba patisigiqake hesatare. Oke hiiremi nohota isanatemi hesateta nokoi gama iso keke qidzanateta.

DZUTA ABIHO POMA QESAI OHONGAHO NOOKE BAI HIIRETA

(Mar 7:1-13)

15 ¹Qateqa Pariseo ma qeteqeta abi nokoi Dzerusaremuta baaqi Dzesu qasa hiireta, ²Niiho khameto naane quba uimane neimaneho poma teeke riiteqi boto nokomeke akobetaamake patta muunorai?

³Hiiremi noi nokoke hee, Qate nike naane quba Ohongaho too qurake ai signaiteqi uimane neimaneho noo ma poma qesaqesake qusubaitorai?

⁴Nookare! Ohongai hee, Mai pa pai niimeke qusubaiteqi kokora eetoreiqi hiireta. Hiireqi oho tete qaupuiteqi paha hee, Khata teei mai oonimae paike baru hiibaquko noke teetemi baatemi quba tongo nohoi mai ma paiho naatakoiqi hiireta.

⁵Oonihe abi khata quruma minanoma teei maini mae pai nomeke baru hiiremi nike naane quba pati nikemeke qoohateqi khata oke sinasina hiireqi hee, Nii baataamake ooraquta ao hairiamake quba tongo niimeke qaheuba biiriho quba qoonotoqa mai ma paike hee, Quba tongo nahoi bamu nikeho naataquhe ao biiriho pobi naateqi hiibare. ⁶Oke khata pobi hiireqi nike Ohongaho noo riiteqi poma nikemeta naane quba ipibirorai?

⁷Oonita nike ikoiko abinipamu. Too abi Dzeseai nikehoke qupadzomaqi eraiqi hiireta, ⁸Abi nagarai oosasama naho hasake hiiroraihe qupa nakohoi qekakake ooroi. ⁹Oonita noo nahoho habarake nokoi noo nokomeke upubiremi sinabidza nokohoi quba sepe naatorai. Oiqi Dzesea hiiretata qupadzomare.

TOOHO ISAKI IKANOMA ABIKE SESERO EETAQU*(Mar 7:14-23)*

¹⁰Hiireqi Dzesui Pariseo ma qetaqeta abi keke bahe abi samane oona oota nokoke gama ttuttuiteqi eraiqi hiireta. ¹¹Boto akobetaamake patta muunaqu oio ttokaho qubani. Oi qausuta qurateqi abike hoobireqi paha ttidzama biranatorai. Oonihe abike meeke sesero mina eetorai oi quba ape bahe noo qanga toota biranatorai oi oni! Oke korabete nooka qupadzomare.

¹²Oke hiiremi qesai baaqi Dzesuke hee, Maqoe nii totoho oonomata hiiremi Pariseohota qanganate oonita nookare.

¹³Hiiremi noi nokoke hee, Erake eete oorai. Biidza ma suuna Ohongai dzaaromi peitorai oi oorakoihe noi dzaabaama oke gama uumakoi.

¹⁴Oonita abi nese qupi noi paha nese qupike dzeema tuumaqi esese koseta taatakoi. Pariseo ma kara nokoio nese qupi keke ooqi abike dzeimoraita etoqa nokoho qupake muunaino.

¹⁵Oiqi hiiremi Peetoroi noke pobi hiireta, Qahura noo bosana hiirori oho khoobake nana pobi hiibare.

¹⁶Hiiremi Dzesui hee, Iaq, nika oho qesa ruume abi kekeni mae?

¹⁷Nookare. Pattai qausuta qurateqi ttidzama biranatorai oho qanga bamu. ¹⁸Qate iha ma dzoobidza qangai qupata peite toota biranatorai oio qesake sesero eetorai paha abi noomaeke sesero eetorai.

¹⁹Quba qanga apehoke hiidzaranihe, iha ma dzoobidza nginginoma, pasena maina paina, guume ma meera, teeta ma ttanga, too pokhi ma rasaki noo. Quba oonomai qupata peite toota biranatorai oio qaganomani.

²⁰Qate uimane neimaneho sinabidza poma teeke riite boto akobetaamake patta muunaqu oi baamu oho qubake abike dzakidzaki eetaqu. Oiqi hiireta.

KAANA ATAPA QUPA GAIBANOMAHO KHATATA QIDZAITETA*(Mar 7:24-30)*

²¹Oonita Dzesui haba oke qaateqi Ttiro ma Sittona habata biranateta.

²²Biranatemi Kaana haba oho nena atapa teei noho torota baaqi poro kira hiireta, Soopara name nii Tabitiho eema ma khata. Oonita songena qanoma teei khatata nahoke sesero minake eetemi nii naho quba dzasa eetare.

²³Hiiromi noi kaitomaama naatemi tumakhameto nohoi baaqi Dzesuke pobi hiireta, Atapa oi napake ipitotoqi tti ma poro hiiremi nii isanate noke qamuni hiibaqu mae?

²⁴Hiiremi noi hee, Oo, anai abi qesaho qubake te erata baabaranihe Isirae abi sipisipi rasakinomaho qesa naatorai nokoqaho quba era baaba.

²⁵Oiqi hiiremi atapai qeemaqi noho torota pomai kotoroqi hiireta, Soopara niimae anake hoobidzo.

²⁶Hiiremi Dzesui noke toronaiteqi eraiqi hiireta. Khametoho pattake karabeteqi haaho quba biidzaqu oho tete bamu. ²⁷Hiiremi noi hee, Soopara name nii noo meeke hiire. Oonihe haai maimane nokomeho qohare pesuta oomi patta huhu pereborai oke haai isanate muunorai oni.

²⁸Hiiremi Dzesui noke hee, O atapa, niiho ai tatauma oi bagenomanita nii dza eetorai oio meenoma naatare. Oiqi hiiremi bodza ooqata keke khatata nohoi qidzanateta.

DZESU PAHA ABI SAMANEKE QIDZAITETA

²⁹Dzesu haba oke qaateqi kebanoke Garirea obaho patisigita biranateta. Biranateqi oke paha qaate torata peite ota habeseta.

³⁰Torata habese oomi heme ma bame, qosu ma pone, ruume ma potutu, abi samane oonomai baaqi oko toro nohota taatemi noi noko gama qidzaiteta. ³¹Oke eetemi abi tupu oona oota nokoi moohimi ruume ma potutu noonoma naateta, qosu ma ponei pobirate bageke eete qooro tuumata ma ibau khabau nesenoma naatemi nokoi Isirae abiho Ohonga dzapa qusubaite hasa hiireta.

DZESUI ABI 4000 NOKOHO QUBA PATTa BIRAITETA

(Mar 8:1-10)

³²Qidzaita baura oke Dzesu eete qaaqi qaaqi tumakhameto nomeho kira hiireqi hiireta, Abi samane erai ao qupi tapariho nakuta pattaamake naho torota noo nookoraimi ana nokoke dzoobiremi tuumakoi. Oonihe nokoi eto teteta qereqare eetainoho qubake anai nokoho dzasake eetorai.

³³Hiiremi tumakhameto nohoi hee, Oonihe napai haba habana erata ooraiqi ikata garuba minaraho quba patta saridzaqu?

³⁴Hiiremi Dzesui noko qasa hiireta, Dzobadzoba nikeho ikabete oorai? Hiiremi nokoi hee, Dzobadzoba sebeni ma sekana ngoru paha teenani mae eseri kaqani.

³⁵Hiiremi noi hee, Abi tupu oi gama ttokata habesareiqi hiireta.

³⁶Hiiremi nokoi gama habese oomi noi dzobadzoba sebeni oke sekanama gama aimaqi agoago eeteta. Agoago eeteqi oke qooto teeteqi tumakhameto moitemi nokoi garuba moitemi muunata.

³⁷Oonita nokoi muuna isanatemi oho huhu ma saaruke paramu quba ttuttuitemi asi sebeni hee eeteta. ³⁸Qate abi ungapa ota patta muunata oho dzare po ttauseni qate paimane ma khametoho dzareke te isaitara.

³⁹Oke eetemi Dzesui abi tupu oke dzoobire tuumami noi tumakhametoma gama sisimata peiteqi nagapa Magattani ttoka kokota unateta.

QESAI DZESUHO OBAOBA TEEKE MOORA QUBA HIIRETA*(Mar 8:11-13; Ruk 12:54-56)*

16 ¹Oonita Pariseo ma Satukeo nokoi obaoba teeke moora quba dza eeteta. Oonita nokoi Dzesuke toronaitareiqi noho torota qusuho mumure teehe quba qasa hiireta.

²Oonihe noi nokoho noo sigire teeteqi eraiqi hiireta, (Nookao, sure mootomi motaiqabetemi nike mooqi hee, O iihai qidza mootakoiqi hiiremi meenoma naatorai. ³Qate saunabake haba sautomi nike hee, Poike quu taatakoiqi hiiremi oi paha meenoma naatorai.

Oonita qupadzomare, nike qusuke mooqi mumure oonomake isaitoraihe Ohongai bodza mootomi ooraiho qamodzamodzake nike ikanomake eete mooqi teqaha nookami noho mumure naatoraidzara?)

⁴Oonita abi naga kheukhauma basesanoma nikei naane quba paha mumure teehe quba qasa hiibaqu? Dzonaho neta mumure biranateta teena oi nikeho qogo naate qarakoi. Oke hiireqi noi nokoke qaate mainata tuumata.

PARISEO MA SATUKEOHO TETE IKOIKOHOMAHO QOGO NOO HIIRETA*(Mar 8:14-21)*

⁵⁻⁶Dzesui tumakhametoma noko sisimata peite oba ttu totaqita qeemata. Qeemaqi Dzesui nokoke pobi hiireta, Pariseo ma Satukeoho patta qanganita oke potti biire qaarare.

⁷Hiiremi nokoi sisimaho heeba aimare ruume naate ooqi erake qupadzomata, Oo, Dzesu pattaho noo hiirenita napa heeba aimama naate sepeke baabe oho iigake hiibi kaqani.

⁸Oke qupadzohimi Dzesui gesina naateqi hee, Oe! Nike heeba aimama naate oho qupake muunaqi noo hiirorai mae? ⁹Ai tatauma nikehoio kaqani? Bosata abi tupu minanipamu paipu ttausenike dzobadzoba paipuma patta moitemi qidzanatemi nike oho huhu ma saaru asinaitemi samane naateta oke nike ao ruume naatorai mae?

¹⁰Oho qesa dzobadzoba sebenima garuba teeke paha heeba moitemi asi qesa paha paramu naatetaho khooba ao nikeho qupata bamu naate mae?

¹¹Oonihe anai teqaha patta ma heebaho noo poiqanipamuke hiidzaranihe Pariseo ma Satukeoi tete ikoikonomata abike dzeimoraiho qahura nooke hiibi.

¹²Hiiremi nokoho qupa pobiratemi nokoi hee, Oo meeke noi te pattanipaho nooke hiibaranihe Pariseo ma Satukeo oberama sinasina hiiroraiho qahurake pattahota mootoqi hiire, ooqi noko hiireta.

DZESUI OHONGAHO BAURA ABI QIBA OONIQUI PEETORO HIIRETA*(Mar 8:27-30; Ruk 9:18-21)*

¹³Oonita Dzesui Kiape Piripihio haba pobi neta tuumaqi qaa nagapa Kaisarea oho totaqita biranateta.

Biranateqi noi tumakhameto nomeke qasa hiireta, Abiho Isaki anake abi qesai apeniqi hiirorai? ¹⁴Hiiremi nokoi hee, Qesai niike hee, Eria, qesai hee, Dzeremia, qesai hee Too abi tee, qesai paha hee Dzohane sobasoba ooniqi hiirorai.

¹⁵Hiiremi noi noko dzaga bobotoqi hiireta, Qate nikemae anake ikaiqi hiirorai? ¹⁶Hiiremi Siimo Peetoro eraiqi hiireta, Nii ape bahe Kiristu Ohonga qaraqaranomaho khatanipamu oni.

¹⁷Hiiremi Dzesui noke pobi hiireta, Oore Dzonaho khata Siimo. Oonihe nii teqaha ttokaho sama, mae dzuu koko niimeta oho gesinake saridzaranihe qusu mai nahoi oho khooba niho quba paanaitemi nii hiire. ¹⁸Oho qubake ana niho dzapa bamu Siimo hiibaquhe omata mootoqi Peetoro hiibakoi (oio birikiho isaki).

Ma oi teehe quba bamuhe nii qesaho pui naate oonoma hiiremi anai niike hee omanihi hiire. Hiireqi oma oonomama ana oko ma boto tupu nameke qesa hee ma heeta gootomi oi biiriho isaki naatakoi. Oonita nike oho qaa qogoimaqa libadzaho nagapa gama suqobidzakoi.

¹⁹Oonita Peetoro, nii nokoho pui naatemi anai qusuho tete oho kaame niike moitemi nike ttokata saqobaqu oke qusuta qaupuitakoi ma ttokata qahitotaqu oke paha qusuta qaupuitakoi.

²⁰Oke hiireqi Dzesui tumakhameto nomeke hee, Meeke Kiristui baabakoi ma baatakoqi hiire baaorai anai oionihe nike eto sepeke abike oho pobi hiibaino.

DZESUI BAATE QORIDZAROTAHO SINASINA HIIRETA

(Mar 8:31–9:1; Ruk 9:22-27)

²¹Dzesu Kiristuhu khoobai ota paana naatemi noi bodza ooqata sohoruqi eraiqi hiireta, Meenipamu anai Dzerusaremuta tuumamake hu nooho abi mimi ma dzube abi mimi ma qetaqeta abi nokoi anake sesero minake eeteqa teetemi baatakoi. Oonihe baatemi qupi tapari naatemi qoridzakoi.

²²Oke hiiremi Peetoro noke qaheburoqi qamuni hiireta, Soopara name, nii hiire oi eto biranataino. ²³Oho tete bamu. Hiiremi Dzesui Peetoro dzaga bobotoqi pobi hiireta, Nii Saataho isakita te Ohongaho teteke qupadzohidzaranihe abihoke qupadzomaqi hiiremi anata ganganate oonita nii papatare.

²⁴Hiireqi Dzesui burisi eete tumakhameto nomeke gama pobi hiireta, Teei anake iihareiqqa sama nome qasumaqi maranga biire anake iiha qaarare.

²⁵Oi erake eete oorai. Teei sama nomeke qaanatemi noho isaki oi bamu naatakoi, qate teei naho quba eeteqi sama nomeke qaanataama naataqu noi baamu bamu naataqu. ²⁶Oonita teei ttoka ma haba minarake mai eetare hiireqi oho beedza eetemi oora ma qaara nohoi taatemi ape noke

hoobidzaqu? Ma paha qaraqara nohoi bamu naatemi ttuma apema oke paha mai eetaqu? Baamunipamu oonita qupadzomare.

²⁷Abiho Isaki anai Mai nameho dzapa pobita biranate angero nohoma gama baabakoi. Baaqanoke abi gama ika ma ikake eetorai oho ipi ma habara moitakoi. ²⁸Nookare, nike erana qooro oorai nikehota qesai baataamake ooqi Abiho Isaki anai dzapa pobi nameta baahumi ao nike moorakoi.

HIIRETAHO ISAKITA DZESUI BIRABIRA MAINATA PAANA NAATETA
(*Mar 9:2-13; Ruk 9:28-36*)

17 ¹Oi Dzesui dzapa pobi nomehoke hiire qaasuhimi qupi sikisi naatemi noi ao Peetoro ma Dzakopo ma Dzohane noma noho, nokoke dzeimaqi seike tora kakata peiteta. ²Peiteqi noi nokoho neseta hiiburomi nese ma penga nohoi ete dzadzaho isaki naateta. Ma ttoba ma sasa nohoi oho qesa dzadza khabanoma kisakisama uhubota. Oke eetemi Mose ma Eriaho birabira noho torota biranate Dzesuma nokoi qesa noo hiirota.

³⁻⁴Noo hiromi Peetoro moomi noho qupa tukubami noo apeke hiibarota hiireqi noi Dzesuke hee, Soopara name, erata ooraqu oio bagenomanita nii hiiremi ana isanate baruba taparike biidzaqu mae? Oi teei nihoni teei Mosehoni qate temu Eriaho.

⁵Noo oke noi hiimi dzorobi dzadzanomai baaqi nokoke sengibetemi dzorobi neta totoho teei biranateqi eraiqi hiireta. Eraio qeseba khata nahonita ana noho nookami dzapanomani. Oho qubake nike korabete noho noo nookare. ⁶Oiqi hiiremi nokoi ttokata gaipori kotooroqi atti minake eeteta.

⁷Oke eetemi Dzesui baaqi nokoke hesate hiireta, Eto atti eetaino, ao qoridzare. ⁸Hiiremi nokoi nese qusubateqi moohimi Dzesu noqeke oota.

⁹Qate nokoi gama torata qurahihi Dzesui nokoke hee, Sehequ qoe! nike nese qooroqi moori oke etoqa abi pobi hiibainohe Abiho Isaki anai baateqa paha eehaha naatemake isanate abi pobi hiibare. ¹⁰Hiiremi tumakhameto tapari noko qasa hiireta, Oonita naane qubake getaqeta abi nokoi hee, Eriai bosata baaqanoke quba samaneke ttarita mootomake eranomai meenoma naatakoiqi hiireta?

¹¹Hiiremi noi nokoke hee, Eriai bosa baaqa quba samaneke ttarita mootakoiqi hiirorai oi noo otera baamu. ¹²Oonihe naho noorake nookare. Eriaho isaki aoqake baatahe abi samane te noke moo qupadzomara. Baamu, nokoho qupata ibo biranatemini nokoi noke sutasuta ma baata quba mootota. Oonihe nokoi noke eeteta teena oke noko paha Abiho Isaki anake eetemi nokoho botota heme samaneke saridzakoi.

¹³Oke Dzesu hiiremi nokoho qupa pobiratemini nokoi hee, Oo Eriahoke noi Dzohane sobasobahota mootoqi hiibi oiqi hiireta.

QESAI BITTA EETEMI DZESUI KHATA SONGENANOMAKE QIDZAITETA
(Mar 9:14-29; Ruk 9:37-42)

¹⁴Oonita eserisa eseri nokoi qurateqi abi tupu mina saridzemi nokohota abi teei baaqi Dzesuho torota pomai kotorota. ¹⁵Noi hee, Soopara name, naho khatai khettedza naate baate biraboraita nii isanate dzasa eete ana hoobidzaqu mae? Oi khatai saninoke obani mae eepani mai tee ma teeta taatorai. ¹⁶Oke eete qaimi anai noke dzeima baa tumakhameto qesa niihoho dzagata mootomi nokoi noke qidzaita quba bitta eetorai.

¹⁷Oke hiiremi Dzesui misi teeteqi tumakhameto qesa nomeke pobi hiireta, Abi naga obero nikeke anai totohu ma qaqu eetoraiqi bodza ikabete nikeho bisata qaamake nikeho ai tatauma isanataqu?

¹⁸Oke hiireqi noi burisi eete khata oho quba hiireqi hee, Noke dzeima baabare. Hiimi noke dzeima baami songena khataho irina oota noke Dzesu qamuni hiiremi noi noke qaatemi abi khatai bodza oqata keke qidzanateta.

¹⁹Qidzanatemi Dzesu tumakhameto qesa hiimotota nokoi midzaqo samaqo eete seike Dzesuho torota baaqi qasa hiireta, Khooba apeho qubake nanai songena oke hotou biidzare bittake eete?

²⁰⁻²¹Hiiremi noi nokoke hee, Oi teeho quba bahe ai tatauma nikehoi isanataama naatemi bittake eete. Oonita tete erake qupadzomare. Ai tatauma mee nikeho torota ooraqu oi paha mina bahe gattiqa, pobidzo gottara teenaqaho isaki ooraquko nike baamu bitta eetaquhe tora oke hee, Papatata ooiqi hiiremi ao papatakoi. Oonomake ete nike baamu quba tee ma teeho bittake eetaqu.

DZESU TUMAKHAMETO PAHA BAATA NOMEHOKE QUPANOMAITETA
(Mar 9:30-32; Ruk 9:43-45)

²²Qate nokoi gama Garirea haba ogama tuusuqi Dzesui tumakhameto pobi hiireta, Nokoi Abiho Isaki anake raaba abiho botota mootakoi.

²³Mootomi nokoi anake teetemi baatakoi. Oonihe qupi tapari naatemi qoridzakoi. Noo oke noi hiiremi qupa nokohoi togo minake eeteta. ²⁴Qate nokoi nagapa Kapanaota biranahimi biiriho ttagetti apiapi teei Peetoroqe qaanateqi hee, Qate banaita nikehoi ttagetti oke biidzaama naatorai kaqani. ²⁵Hiiremi noi hee, Eehe biirorai. Hiireqi noi Dzesu iihata.

Oonihe Dzesui ao naga teeta peite oomi noi oho qesa peitemi Dzesui noho ttidza kooterota. Hee, Nii tete apeke qupadzomaqi ttagetti apiapi pobi hiire? Roma mapoho gamani nokoi ttagetti quba hiireqi nagapa nokomeho abike hee, Biidzareiqli hiirorai, mae eo sigina ma garena nokoi bidzareiqli hiirorai?

²⁶Hiimi noi hee, Sigina ma garena oke meeke hiire.

Hiimi Dzesui hee, Oonita Biiriho ttagetti oke nagapa napameho abi ma khata napai naane quba oke biidzaqu? ²⁷Oonihe eto nokoi oho nookami

qanganatainota nii isanate oba ttuta qeemaqa kiito biiremi sekana bosa oona biranataqu oi too kakarateri ttuma teei ota ooraqu oke nii aima nii ma nakame quba ttagetti biiremi noo oi bamu naatare.

ABI IKANOMAI OHONGAHO POBITA DZAPA POBINOMA NAATAQU

(Mar 9:33-37; Ruk 9:46-48)

18 ¹Bodza teeta tumakhametoi Dzesuho torota biranate qasa hiireta, Ohonga qusunaho pobita dzuuborai apei ota abi mina naataqu?

²Hiiremi noi khata gattiqa teehe quba hiireqi noke bisa nokohota upubireta. ³Noi hee, Nike khameto qupa gaibanamaho teteke qupadzomaqi Qusu Maiho pobita dzuubakoini qate sama qusubaho tete ota ooraama. ⁴Tei khata qupa gaibanoma eranomaho qesa naate Ohongaho pobita dzuubaqu dzapa pobi nohoi ooqata biranatako.

⁵Ma paha teei naho quba eeteqi khata eranomaho qesake aima kokora eetaqu oke eesuhiqa anake kokora eetakoi.

TEEI KHAMETO MAE ABI KEBAKEBAHO AI TATAUMA SESERO EETAQU

(Mar 9:42-48; Ruk 17:1-2)

⁶Qate teei khata eranomaho qesa anata atimorai noke sesero eetaquko quba bamenoma naatako. Noi quba oke eetare boohimi oma mina teeke paru nohota suutoqa noke besata biidzapuko gattiqa isanatarota. ⁷Oonita ttokata sesero baura qesa biranatasetai biranatorakoi oonihe apenei sesero baura oonoma eetorai nokoho irita peitaqu oio attinomanipamu.

⁸Oiqi hiireqi dzesu noo oke qahurata mootoqi eraiqi hiireta. Okoni mae boto niihoi niike qangata dzeimare hiiremi oke geema biireqa qaraqarata qeemaqu tete oi paha gattiqa isanatako. Oonihe oi niike qangata dzeima qusubaitemi angeroi niike oko ma boto ma gama eepata biidzaqu oi attinomani!

⁹Hiireqi noi qahura oke ipibireqi hee, Nese niihoi niike qangata dzeimare boohima nii oho quba nese oke koto ro sakabami nii qaraqarata dzuubaqu oho qanga baamu. Qate nese oi niike qangata dzeima qusubaitemi noko niike nesema gama eepata biiremi oi bamenomanipamu naatako.

¹⁰⁻¹¹Oho quba abi ma khata qupa gaibanoma eranomaho qesake abi eto nookami quba sepe naatemi dzakidzaki eetaionipamu. Oi nokoho isere abi nokoi qupi ma sau samaneke Ohonga qusu Mai nahoke penga bobotoraita qupadzomare, oiqi hiireta.

DZESUI SIPISIPIHO GOTTA MA PAI HIIRETA

(Ruk 15:3-7)

¹²Dzesui hee, Ana oho gootta ma pai teeke hiiremi nike nookami ikanoma naataqu? Abi teehe hoo sipisipi uani hattatti ooqake ohotatei

ruume naate qaheubaqu oke eetemi oho mai noi sipisipi qesa minarake geba neta qaasuhiga ao hairiamake tuuma temuho qiri eetakoi.

¹³Qiri eete saridzeqanoke noi qesa 99 nokoho quba bahe teena oqaho qubake ttidza qidzaqidza eetakoi. ¹⁴Oho qesa Ohonga Mai nikehoi dza eetemi eto nikehota teenaqai bamu naataino oiqi hiireta.

QESAI KAHOSA AIMAMI OKE IKANOMAKE EETE POBITAQU

¹⁵Hiireqi Dzesui hee, Qateqa niiho qesa teei kahosa saridzaquko nii ao tuuma noma nipeqeke qesa noo hiireqa nii noke qupanomaitare. Qupanomaitemi noi oke qusubaite pobitaquko, dzoobe nipe qesa dzaira eete oorakoi.

¹⁶Qate noi noo nookaama naatemi nii paha abi teenani mae eseriqake pobi hiiremi nopo niike gainene eete tuuma paha noke qupanomaitemi noi noo apeke hiibaqu oke gaigai nookaqi isere mootomi bai hiibaquho isakiamana naatakoi. ¹⁷Oonihe abi oi paha tatanga naate nopoho baike hiibaquko nii tuumaqa oko ma boto tupu pobi hiiremi nokoi oho baura eetemi paha nookaama naatemi nii nohoke hee, Raaba abi pasenanomaho isaki ooniqi hiibaridzoni.

¹⁸Oi bosata ana Peetoroqe pobi hiireta teena oke ana nike minarake pobi hiire. Nike ttokata abiho torota baura eetemi basesanomake kaame teetemi sutasutaho pobi naatemi Ohongai qaupuitakoi. Qate adzahaha naatemi kaame hiumami oho saqosaqo naataqu oke Ohongai paha qaupuitakoi. Oiqi hiireta.

QUPA TEENAITE PUPU HIIBAHUHO BEEDZAE

¹⁹Qate Dzesui hee, Nikehota eserini mae tapari Ohongaho pengata qupa teenaite quba teehe quba pupu hiiremi qusu Mai nahoi moitakoi oke ana meeke nike pobi hiire.

²⁰Oi teehe quba bahe nikehota eserini mae tapari naho quba eeteqi ttutturatemi ana naamae nikeho bisata ooqi qaupuitakoi oiqi hiireta.

QESAHO KAHOSA DZAMUTORAQUHO QAHURA

(Ruk 17:4)

²¹Oke hiiremi Peetoroqi baaqi Dzesuho torota qasa hiireta, Soopara name, abiho kahosake dzamutareiqa dzamutakoi oke nii ao hiirorihe noi kahosa eetemi dzamutomi paha ipibiremi dzamuto tuumomi sebeni naatemi paha oonomake dzamutaraquni mae? ²²Hiiremi Dzesui hee, Qupi sebeni ooqake keke ana bamu qaupuitahe abi oho kahosake dzamutaraquni bamu oho ipi uhubaqu. Oiqi hiireta.

²³Dzesui ipibireqi eraiqi hiireta, Oi Ohongaho pobi nebe teeta erake eete oorai. Abi qiba teei kokora abi qesa nomeke ttuttuite isaki nokohoqe pobitareiqi hiireta.

²⁴Hiiremi bosata abi omaho kahosa minanoma teei noho torota biranateta. Oma kahosa nohoi bamenoma huba haba biireta (K10,000,000.00). ²⁵Oonihe noi kahosa oke teetaquho isakiamana naatemi abi qibai hee, Oionita abi oke ata ma khameto ma qepe ma haba noho torona oorai oke gama teenaiteqi ttuma quba mootomi biranatemi oi oma kahosa oho habara naatare.

²⁶Oke hiiremi abi oi noho torota pomai kotoroqi tti ma sori hiireqi hiireta, O Mai name, nii qaatemi kahosa oke ana gama teetemi bamu naatako. ²⁷Hiiremi Mai nohoho baruna heme eetemi noi kokora abi saqoroqi oma kahosa nohoke gama gaubireta.

²⁸Oonihe gaubiremi kokora abi oi paata biranate kokora abi temu nomeke saridzeta. Saridzeqi noi noke paruta aima pobi hiireta, Ae, oma kahosa nahoho isaki teei niho torota oorai (K100.00). Oonita oke nii hairiamake oma oke ana moite soubidzare. ²⁹Hiiremi noi tti ma sori hiireqi hee, Maqoe nii dzauba niime qaasuhimake oma kahosa oke ana gama biire soubidzakoi.

³⁰Oiqi hiiretahe, temu noi beedzae eete temu nomeke sutasutata mootoqi hee, Ttuma oke nii bosata ana moite soubiremake ana niike saqoromi biranatakoi.

³¹Oonihe qesamane nopohoi oke moohimi nokohota qanganatemi nokoi qeemaqi mai nokomeke oho noo ma pobi gama hiireta. ³²Hiiremi mai noi kokora abi bosabosa noho dzauba eeteqi noho quba hiiremi baami pobi hiireta, Nii kokora abi qanganipa! Nii naho torota tti ma sori hiiremi ana oma kahosa minanipamu nihoke dzamutomi baamu naate. ³³Oonita ana niike ingonaitemi nii oho qesa temu nimeke ingonaitororihe naane quba oke eetaama naate?

³⁴Oke mai hiiremi nooama naatemi dzauba nohoi peitemi noi sutasuta maimaneho quba hiireqi pobi hiireta, Nike abirake aima heme moite qaamake noi naho ttumaho kahosa (K10,000,000.00) gama teete soubidzare. Oiqi hiireta.

³⁵Gotta ma pai oke Dzesu nokoke pobi hiireqi eraiqi hiireta, Ohongai nikeho kahosa dzamutomi nike oho qesa qesamane nikemehohi kahosa quba adzahaha naate gaubidzaama naatemi Qusu Mai nahoi oho isakita nikeke heme moitorakoi. Oiqi hiireta.

ABI MA ATAPA QESA NAATAQUHO TTANGA OI TATANGA

(*Mar 10:1-12; Ruk 16:18*)

19 ¹Oonita Dzesui noo samane oke hiire soubireqi Garerea habake qaateqi Dzutani oba totaqa qeemaqi oba iiha atomaqi Dzutea habaho koridzata biranateta. ²Oonihe abi samane noke iihami noi heme ma poroba nokohoke gama moo qidzaiteta.

³Qate Pariseo qesai Dzesuke tononaita quba baaqi qasa hiireta, Abi teei quba naane ma naane quba ata nomeke qaatemi isanataqu mae? ⁴Hiiremi

noi ipi hiireta, Khoobanipamuta Ohongai nopoke apu ma ata korabeteta oho geeke nike isaitorai mae bamu?

⁵Hiireqi noi hee, Oho qubake abi teei ata naatareiqā mai ma pai nomeka qaate ata nomeho torota atima nopo esese sama teena naate qararidzoni.

⁶Oho qubake nopoi te maina paina oonidzaranihe Ohongai nopoke teenaitemi sama tetenibai kekenita abi paha ipi oke uhutomi obero naatakoi.

⁷Hiiremi nokoi hee, Oke nii hiirehe, abi ata nomeke qaatare hiiremi Mosei naane qubake ata qaataquho geebake moiteta? ⁸Hiiremi Dzesui hee, Oi teehe quba bahe qiba tatanga nikhoho qubake noi qaatem i atake qaataquho pui teei biranateta oonihe khoobanipamuta tete oke eete qaarara.

⁹Oonihe abi teei ata usaqe teeke aimare hiireqi ata bosabosake qaataqu oi pasenata tuumakoi. Qate ata bosabosai bosata pasenake saridzemi noke qaataqu oi paha tete maina.

¹⁰Oke hiiremi tumakhametoi roqobeteqi noke hee, Abi somoroi ata naatem i oi noomaeho angi naatem i kaiponoma naatakoita noi ata naataamake soromoke qaaraquko isanataqu kaqani. ¹¹Hiiremi Dzesui hee, Nike hiire tete oi abi minaraho quba bamu isanataquhe abi teenani mae eseri nokoi somoroke ooraquko isanatakoi.

¹²Oi erahoke ana hiire. Qesake puniamake dzoomami oorai ma qesake abi puni teetemi oho isakita oorai ma qesa teenani mae eseri Ohongaho baura tatanga qere biirorare hiireqi paimaneho hutingi naatorai oonihe abi oonomai samane baamuhe teena mae eseri oho isaki naatorai ooqai onita eto oke nookami samaneho naataino. Oiqi hiireta.

DZESUI KHAMETO DZEIMAQI AGOAGO EETETA

(Mar 10:13-16; Ruk 18:15-17)

¹³Qate abi ma paimane qesai khameto nokomeke aima baaqi Dzesui boto nomeke nokoho irita mooto agoago eetareiqi hiiretahe tumakhameto bai hiireta.

¹⁴Oonihe Dzesui tumakhametoke hee, Ohonga qusunaho pobita dzuuborai oi khameto oonomaho isaki kekenita eto qamuni hiibainohe nokoke dzeimami naho torota baabare. ¹⁵Oke hiireqi noi boto nokoho irita upubire agoago eeteta.

ABI TTUMANOMAHO IKOIKO MA BASESA

(Mar 10:17-31; Ruk 18:18-30)

¹⁶Qate abi ttumanoma teei Dzesuho torota baaqi noke qasa hiireta, Banaita name, baura qidza apeke ana eeteqake oho quba qaraqara tatanga saridzaqu?

¹⁷Hiiremi Dzesui hee, Naane qubake nii anake hee baura qidza apeke eetareiqi hiibi? Qidza keke eetorare hiiremi oorai. Hiireqi noi noke toronaiteqi hee, Qate nii qaraqara saridzareiqā hu noo qusubaitaridzo.

¹⁸Hiiremi noi hee, Hu noo apeke nii hiibi? Hiiremi Dzesui hee, Huu noo apeke bahe, Nii eto teete baataino, Nii eto apuata eetaino, Nii eto guume eetaino, ¹⁹Nii eto tooi pokhi eetaino, Nii mai pa pai niimeho dzapa qusubaitare, Ma nii sama niimeke kokora eetoraiho isakita qesa nimeke kokora eetorare oke keke qusubaite peitareiqa hiibi.

²⁰Hiiremi abi eehaha noi Dzesu pobi hiireta, Hu noo oke ana gama qusubaite baoraihe, poma apeke ana riiteqi qaraqara saridzaamani?

²¹Oke hiiremi Dzesui hee, Oore, quba tongo niimeke gama ttuttuiteqa oho ttuma quba hiiremi biranatemi ttuma oke nii gama abi habanake moite soubiremi qusuho iisuta niiho isaki peitakoi poma oonomake nii gesina naataamake ooraita oke eete baa anake iihorare. Oiqa hiireta.

²²Onihe abi eehaha quba tongo nohoi minanipamu oomi noo oi noke suqobiremi noi paha papateta. ²³Papatemi Dzesui tumakhametoke pobi hiireta, Oonita moorare, qidzoke abi ttuma ma quruma minanomai Ohonga qusunaho pobita dzuubaqu.

²⁴Oke ana noo totoho eranomata hiiremi nookare. Hoo kamere noi minanita ikanomake eeteqi noi baako puita dzuuba biranataqu oho tete oorai mae baamuhe qidzoke ttuma minanomai Ohongaho pobita dzuubaqu.

²⁵Oke hiiremi tumakhameto nookaqi roqobeta minake eete eraiqi hiireta, Qate abi ttumanomai dzuubaquho tete bamu naatemi abi habana minarama nanai ikabeteqi qidzanataqu? ²⁶Hiiremi Dzesui noko ke asabireqi erake hiireta, Abihota oho tete bamunipamu, qate Ohongai bamu quba tee ma teehe bittake eetaqu.

²⁷Hiiremi Peetoro noke pobi hiireta, Nookare, qesa ma nanai niike iihareqi quba samane nanameke ao tume biiremi bamu naatetanita nanai ikabetaqu?

²⁸⁻²⁹Hiiremi Dzesui noko pobi hiireta, Oho noo ipike ana meenipamuke pobi hiiremi nookare. Apenei mai ma pai, nomamane nanemane, sasemane dzabamane, ata ma khameto, ttoka ma quba bosa nokomeke qaate ana iihorai nookao, nike oke eesuqi oho habarake qaraqara ma quba samane heuheunomake saridze qaarakoi. Oonita Abiho Isaki anai poro qere dzapa pobinoma nameta peitaquho bodzata nikemae oho qesa poro qere tuerebe nikemeta peite hoobire Isirae Abiho tupu tuerebe ma kara noko ke batabidzakoi.

³⁰Oonihe bosa qobaqoba oberai ipina naatakoini qate ipina qidza qesai bosa qobaqoba naatakoita qupadzomare.

IPI MA ARIHO BASESANOMA NOKOKE DZESUI BAI DZOOTA MOOTOTA

20 ¹Hiireqi Dzesui hee, Oi nebe teeta Ohongaho pobike qahura eranomata ana hiiremi nookare.

Ttoka ma haba teehe mai teei saunabake biranate baura abi quba hiireta. ²Hiiremi qesai kaitomaqi hee, Isanate nanai uani kinaho isaki

quba ete bodza erata baura niiho eetakoi. Hiiremi noi nokoke dzoo nometa dzoobiremi baura eetota.

³Qate baura abi isanataama naatemi noi paha naini Kirokota biiranate moohimi qesai sepeke otoa patita qoorota. ⁴Qooro oomi noi nokoke hee, Maqa nike oho qesa dzoota tuumaqa baura eetemi surenake ana oho isaki moitakoi. Hiiremi noko tuumata.

⁵Qate ete bisata paha abi mooqi teena oke noko pobi hiireta ma oho qesa tiri kirokota abi dzoobiremi noko gama dzoota baura quba tuumata.

⁶Oonihe paha ete aparana naahimi mai paha biranate moohimi abi paha qesai sepeke qooro oota. Oomi noi nokoke hee, Nike ikaqi sepeke oorai? ⁷Hiiremi nokoi hee, Eo apeno baurake eetaqu, oho beebeke nana eetorai. Hiiremi noi hee, Oionita nike oho qesa dzoo nahota tuumaqa baura eetare oiqi hiiremi tuumata.

⁸Qateqa qupi sooromi baura abi gama baami dzooho mai noi baura oho sooparake hee, Pobi hiiremi baura abi ttarita qooromake ana oho ttuma mootakoi. Oonihe ipina qeemaqi baura eetorai nokoke ao bosa moitare. ⁹Hiiremi oionita ipina baurata qeemata nokoi bosata qooromi nokoke uani kina moiteta.

¹⁰Qate ipina baurata qeematai gama nokome saridze soubiremi saunabanipamuke qeemata nokoi erake qupadzomata, Oo ipina baurata qeemorike noi uani kina moitenita bosana qeemori nanaho isakike ai peitaqu kaqani. Oonihe bamu, nokoke oho qesa uani kina uani kina keke moite soubireta.

¹¹⁻¹²Oke eetemi noko maiho nookami qanganatemi eraiqi hiireta, Qesa ma nanai saunabake sohoro baura eetemi ete nana moomi kaipoma baura eete. Qate qesai surenaqake baahumi nii nokoke uani kina moihibiqi nanake kina teena oke keke qonote.

¹³Hiiremi dzooho mai nokoho teeke hee, Dzaira name, Nii ete eraho nakuta baura eeteqa oho quba kina teeke saridzakoiqi ana hiiremi oke niiho tooi saunabake qaupuite oonita anai te niike sesero eetara.

¹⁴⁻¹⁵Oonihe ana baruna heenata abi ipinake oho qesa uani kina moitemi oi te niiho noonidzara oi namaehoni. Mae nii noke bisi naateqi hee, Eto noke moitainoiqi hiidzo? ¹⁶Mai hiireta oke Dzesu hiiretanita noi tumakhametoke hee, Qahura oi teehe bahe Ohongaho pobi oho poma teeta oke eete oorai, bosabosa qesai ipina naatakoi ma ipina qesai bosa qoobakoi.

DZESUI PAHA BAATA NOMEHOKE PAANAITEMI TAPARI NAATETA
(*Mar 10:32-34; Ruk 18:31-33*)

¹⁷⁻¹⁸Qateqa Dzesui Dzerusaremuta tuumare boohiqi tumakhameto ttuerebe nomeke qaheburoqi pobi hiireta, Nookare, napai Dzerusaremuta tuusubihe Abiho Isaki anake teei geema mootomi anai getaqeta abi ma Dzube abi mimiho botota taatemi nokoi anake baataho pobiniqi hiibakoi.

¹⁹Oke hiireqa nokoi anake raaba abiho botota mootomi nokoi anake ekepusa eetakoi, gou biidzakoi ma hapahapanaitakoi. Oonihe qupi tapari naatemi anai paha eehaha naate qoridzakoi. Oiqi hiireta.

DZAKOPO MA DZOHANE ABI MIMI NAATAREIQI HIIRETA
(*Mar 10:35-45*)

²⁰Oonita nokoi gama teteta tuusuhiqi Dzebeteoho khameto Dzakopo ma dzohane, pai nopohoi nopoma gama seike baaqi Dzesuho torota gaipori kotoroqi qasa noo teeke hiibare qupadzomata.

²¹Oke eetemi Dzesui hee, Quba apeho dzake eete? Hiiremi noi hee, Ana dza eetemi nii poro qere niimeta peitaqu bodza ota khameto nahoi niiho samaqata oorare, teei mage robenani teei pobi nihota oorare.

²²Hiiremi Dzesui hiireta, Ae ruume mutu nike, naane qasake nike hiire? Quba attinoma anake ttidza kebata aimami nipe paha oho quba isanataqu mae? Hiiremi nopoi hee, Oore nakai isanatako.

²³Hiiremi noi nopoke hee, Sehequ qoe! Anake ttidza kebata aimaqu oke nipe gattiqa isanataqu kaqa oonihe Ohonga Mai nahoi teka totaqa ma totaqiabi qesaho quba roibetemi oorai oke naamae oho dzapa hiibaquho tete bamu. ²⁴Oiqi hiiremi tumakhameto qesai nookaqi Dzakopo ma Dzohane nopoho nookami qanganateta.

²⁵Oonihe Dzesui nokoke gama ttuttuiteqi eraiqi hiireta, Ttokaho abi mimi bise baisanoma nokoi raaba abi ma kara nokoke soopara eeteqi eema dzeimorai oi poma nokome. ²⁶Oonihe nikehota tete mainake hiiremi oorai. Oi teei abi mina naatare hiibaqu noi isanate qesaho kokora abi naatare. ²⁷Oi bosaqobaqoba naataquho tete ikanoma bahe qesaho qaruqaruke eetore.

²⁸Nookare. Anaio Abiho Isaki oonihe abi qesai anaho kokora eetoreiqi ana te baabara. Baamu, anai abi samaneke kokora eetoraqutoke qaraqara nameke mootoqa abi ingonaitareiqi baaorai. Oiqi hiireta.

ABI NESE KHABANOMA ESERIKE DZESU QIDZAITETA
(*Mar 10:46-52; Ruk 18:35-43*)

²⁹Oonita nokoi Dzerikho qaateqi Dzerusaremuta peqihimi abi quba mina noke iihata. ³⁰Iiha tuumami abi eseri ibau khabaunomai Dzesu ma nokoi qeemotaho husu nookaqi too dzoobireqi hiireta, O Sooparara nakame, nii Tabitiho sooro ma sainanita nakaho dzasa eetare. ³¹Hiiremi abi tupu mina noko nookaqi qamuni hiireta. Qamuni hiiremi eehe, nopoi beedzae eeteqi sokateqi hiireta, O Tabitiho sooro ma saina, Soopara nakame, meenipake nakaho quba dzaasa eetare.

³²Hiromi Dzesu roroko biireqi nopoho kira hiireqi hee, Nipe dza eetemi ana quba apeke eetaqu? ³³Hiiremi nopoi hee, Nakai dza eetemi nii nakake nesenomaitare.

³⁴Oke hiiremi Dzesuho baruna heme eetemi noi boto dzoobire nese nopohoke hesahimi ao paa eeteta. Oke eetemi nopoi noke iihata.

DZESUI ABI QIBAHO ISAKITA DZERUSAREMUTA PEITETA

(Mar 11:1-11; Ruk 19:28-40; Dzoh 12:12-19)

21 ¹Qate Dzesu ma nokoi gama Dzerusaremu dzamoiteqi nagapa gattiqa Bettepage Oriba torana oorai ota biranateta.

²Biranateqi Dzesui tumakhameto eserike qaru dzoobireta. Noi hee, Nipe tupidza oke riite nagapa gattiqa qee neta oorai ota biranate peqihiaq toogi pai khatanoma suutomi ooraike ota moorakoi. Mooqa nopoke saqoroqake dzeima baabare. ³Qate teei nipeke hee, Naaneke eetoraiaq hiibaquko nipe noke hee, Oi teehe quba bahe Soopara napahoi oho quba hiire, ooiqi hiiremi bamu bai hiibaquhe nohota bagenoma naatakoi.

⁴Oonihe Dzesui oonomake eete hiireta oi teehe quba bahe too abi oho hoore noo hiireqi totoho erake qeeteta. ⁵Hee, Toogi pai khatanoma oho heeta abi qiba napahoi keba ma dzapata qeemaqi pobi nomeke mai eetakoi oke Dzerusaremuho mutuma khatake pobi hiiremi nookare.

⁶⁻⁷Oiqi qeete oomi tumakhameto eseri nopoi Dzesui hiiretake qusubateqi toogi khatanoma dzeima baaqi nokoi sasa nokomeke nopoho irita mootomi Dzesui ota habese nagapata peitemi hoore noo oi meenoma naateta.

⁸Qate abi tupu mina nokohota qesai sasa heena nokomeke kuibireqi oke teteta qepe tiiteta ma qesai ee ma eka hehenake geemaqi teteke nee ma bau eeteta. ⁹Eetemi noi ota tuumami qesai bosata naa teeteqi noke dzeimami qesai ipi totota. Oonihe nokoi gama garuruiqi, Ohonga dzoobe mina, Tabitiho sooro ma sainai Ohongaho dzaapa oonita noi ao baabe, Buububuu!

¹⁰Oke hiire hiireke tuumaqi Dzerusaremuta peitemi nagapa qiba oho nenai gama roqobeteqi hee, Abi apei era baahubi?

¹¹Hiiremi abi tupu oi gama kaitomaqi hee, Erai ape bahe Garirea habaho nagapa Nadzarette oho too abi Dzesu oniqa hiireta.

DZESUI PISINISI ABIKE BIIRITA HOTOU BIIRETA

(Mar 11:15-19; Ruk 19:45-48; Dzoh 2:13-22)

¹²Qate Dzesui nagapaho otoba patita biranateqi Ohongaho biirita peiteqi moomi abi oona biiriho kau ma meeme ma nee ma kiridza qesaho baurake meqeqoma eetomi oi pisinisiho tomidza naatemi nohota ganganatemi noi ttumaho qohare oke perebireqi nokoke gama hotou biireta.

¹³Noi nokoke hee, Biiri naho oi pupu ma hasa hiibaquho naga ooniqa hiire qeetemi ooraihe nika ikaqi oke ttuma ma kapaho sobadza ttibetorai? Oiqi hiireta.

¹⁴Qate ibau khabau ma qosu ma pone qesai biirita ooqi Dzesuho torota biranatemi noi nokoke qidzaiteta.

¹⁵Qidzaitemi Dzube abi ma Qetaqeta abi mimi nokoi baura bamenoma oke moota. Ma noko nookami mutu ma khata ma gama biirita ooqi Dzesuho hasa hiireqi hee, Tabitho sooro ma saina Buububuu! Oi qi hiiremi abi mimi nokoi nookami qanganateta. ¹⁶Qanganatemi nokoi miisi teeteqi Dzesuke hee, Ae nokoi hiiroraike nii nooke mae?

Hiiremi noi hee, Oore nookorai. Oonihe qetaqeta teei hee, Khameto koidza ma amenana oorai nokoho too oi Ohongaho dzapake qiraitaquho pobi qetaqeta oke eete ooraike nike ruume naateqi erake hiire mae?

¹⁷Hiiremi noko nipanatemi noi nokoke gama gaubireqi nagapa qiba qaate Bettania nagapata peiteqi ota mee qidzanateta.

DZESUI HIIREMI EE DZUNA TEEI NGORUBATETA

(Mar 11:12-14, 20-24)

¹⁸Oonihe iihai mootomi Dzesui qori paha Dzerusaremu ota tuusuhimi noho ttidza saa eeteta. ¹⁹Saa eetemi noi moomi ee dzuna teei oomi noi mee teeke saridzareqi qeematahe mee bamu, geei keke oota. Oomi nohota isanataama naatemi noi ee dzuna oke baru hiireqi hee, Oionita nii mee qaanatemi abi teei bamu paha nihota mee teeke rumutaqu. Oi qi hiiremi ee dzuna oi ao gee baro eeteta.

²⁰Eetemi tumakhameto mooqi hee, Ae, ikanomake eeteqi ao baro eete? ²¹Hiiremi Dzesui hee, Oio ai tataumaho quba samane, oonita ee dzunai baro eete oi oho qetta ma koko.

Oonihe nikemae oho qesa qupa hou peu eetaamake tora mina teeke hee, Nii besa bisata taate bamu naatareqi hiiremi bamu sapara naataquhe meenoma naatakoita nike oonoma eetaridzoni oke ana bamu nike ikobetaqu. ²²Oonita nike quba teehe quba qasa hiibareqi oi meenoma naatakoqi qupadzomaqi qasa hiiremi Ohonga moitakoi.

QESAI DZESUHO BEEDZAE KHOOBA QUBA QASA HIIRETA

(Mar 11:27-33; Ruk 20:1-8)

²³Oonita banaitake eete tuusuhiqi Dzesui biirita peitemi dzube abi ma abi mimi nokoi noke dzaga bobotoqi qasa hiireta, Apei hiiremi nii sinasina hiire tuumorai ma beedzae apema nii obaoba samaneke eetorai?

²⁴Hiiremi Dzesui kaitomaqi eraiqi hiireta, Oore, ana hiibaridzonihe ana bosa nikeke qasa eetemi oho ipi hiiremake ana hiibakoi. ²⁵Hiireqi noi nokoke hee, Dzohane noi sobasoba baura eete qaata oke nike nookami Ohongaho nenani mae abiho nena?

Hiiremi nokomae hee, Ae, napai Dzesuke hee, Oi qusuho nenaniqi hiibaquko noi burisi eeteqi hee, Oonita nike naane quba oho basesa eetetaiqi hiibakoi. ²⁶Qate napai noke hee, Baamu oi ttokaho nenaniqi

hiibaquko abi erana nookorai nokohota qanganipamu naatakoi oi nokoi Dzohanehoke nookami too abinipamu naate qaata.

²⁷Oke hiireqi nokoi abi tupu oho attike eeteqi Dzesuke pobi hiireta, Maa, Dzohanehoke nana ruumeni. Hiiremi Dzesui hee, Oo, nike oho ipi hiibaama naatemi ana eetoraike paha bamu nike oho khooba pobi hiibaqu. Oiqi hiireta.

NOMA MA NANEHO GOTTA MA PAI

²⁸Hiireqi Dzesui abi naga oke qoqopa eeteqi eraiqi hiireta, Qate nike noorake nookami ikanoma naataqu? Abi teehe khameto eseri oota. Oomi noi bosabosaho torota noo hiireqi hee, Khata name nii poike tuuma dzoota baura eetare. ²⁹Hiiremi noi hee, Oore mai name, ana tuumakoiqi hiiretahe noi te tuumara.

³⁰Qate Mai noi paha khata sabike noo teena oke pobi hiireta. Hiiremi noi bai hiiretahe, ipita noho qupa burisi eetemi noi tuumaqi baura eeteta. ³¹Oonita nike nookami nopohota apei meeke maiho noo qusubaiteta?

Hiimi nokoi hee, Khata sabi noi qusubaiteta. Hiiremi oi nokomaeho khooba paanaitemi Dzesui noko pobi hiireta, Nookao gairuru ma pasenanoma qesai qupa burisi eete Ohongaho pobita dzuubakoihe qate nikei?

³²Oi teehe bahe Dzohane tete qidzake biraitareiqi baata. Baami gairuru ma pasenanoma nokoi noho noo nookaqi qusubaiteta, qate nikei oke heeqata moo nookaqi te qupa burisi eetaranita oho qubake hiire.

BASESANOMAHO NOO OKE BAI MEEHO DZOOTA MOOTOTA

(Mar 12:1-12; Ruk 20:9-19)

³³Hiireqi Dzesui Abi mimi ma qetaqeta abike hee, Ana qahura noo teeke paha hiiremi nookare. Ttoka teehe mai noi bai meehe dzoo eeteta. Eka oke dzaaroqi oke rome biireta. Ma penono gootoqi noi paha bai mee imitaquho isaki korabeteta. Oke eete soubireqi dzoo oke noi abi qesaho botota mootoqi tuumata.

³⁴Qate bai mee goomaquho bodzata noi qaru khameto qesa nomeke dzoobireqi hee, Tuuma bai mee goomoraihotu bai oba naho pobi naataridzo oke aima baabare. ³⁵Oiqi hiiremi nokoi ota biranadetanihe baura abi nokoi qaru khameto oke aimaqi teeke buribaroke teeteta, teeke omama urupusake eetetani teeke teetemi baateta.

³⁶Oke eetemi mai pobi nookata oonihe noi paha qaru abi qesa dzoobiremi teena oke eeteta. ³⁷Qate ipita noi qupa nometa hee, Qidzoke noko khatanipamu nahoho bai hiibaqu. Hiireqi noi noke dzoobiremi tuumata.

³⁸Oonihe baura abi dzoona oota nokoi khatake mooqi qesa dzahe noo hiireta. Ae, khata erai ipita dzoorake mai eetaridzo. Oonita napai ao noke

teete kebaiteqa oke napame quba mai eetare. ³⁹Hiireqi nokoi khatake karabeteqi teetemi baatemi sasata biireta.

⁴⁰⁻⁴¹Oke hiireqi Dzesu abi mimike hee, Qate nike qupadzomami noho Mai oho pobi nookaqi ikake eetaqu? Hiiremi Dzube abi ma kara nokoi hee, Mai nohoi isanate baaqa abi qanga oke ngausa eeteqa dzoo oke abi qidzaho botota mootomi nokoi oho mee saninoke noke moitorakoi.

⁴²Oiqi hiiremi Dzesui hee, Oore. Oonihe abinaga nikei sinabidza qetaqeta erake isaite khooba qupadzomorai mae? Oi hee, Naga gosogoso abi nokoi naga gootoqi oma khara teeke bai hiiretahe ikanomake eetemi oma oi ao naga oho ttittira naate oorai? Oi teehe quba bahe Ohonga Sooparaho bauranita napa moohimi bagenomani!

⁴³Oiqi qeetemi ooraihe oi nikeho khooba paanaitemi Ohongaho pobi oke nikeho botota karabeteqa raaba abiho botota mootomi nokoi oho mee bageke eete soopara eetakoi. ⁴⁴(Qate oma ttittira hiibi teei ota haratetaquko rubenga naatakoi qate oi paha abi teehe irita taataquko noke rubengaitakoi.)

⁴⁵Hiiremi dzube abi mimi ma Pariseo nokoi qahura noo oke nookami nokoho naateta. ⁴⁶Naatemi nokoi ao Dzesuke paruta aimarotahe abi tupu oona oota nokoi nookami Dzesui Ohongaho too abiho isaki naatemi Pariseoma karai nokoho atti eeteqi noke gaubireta.

OHONGAI ABIHO KIRA HIIREMI BASESA EETORAIHO QAHURA

(Ruk 14:16-24)

22 ¹Oke eetemi Dzesui Pariseo ma abi mimi nokoke paha qahura noota bapopototota.

²Noi hee, Nebe teeta Ohongaho pobi erake eete oorai. Abi qiba teehe khatai ata naatare boohimi mai oho hoo ma patta roibeteta. ³Roibeteqi noi qaru abi nomeke dzoobireqi hee, Qesaho dzapa agobake hiiremi oorai tuuma nokoho kira hiiremi ao baaqa ttaike muunare. Hiiremi tuumatahe nokoi gootae eete bai hiireta.

⁴Bai hiiremi abi qiba noi qaru abi qesa paha dzoobireta. Noi hee, Tuuma nokoke pobi hiireqa hee, Maqoe, mai noi aoke hoo dzubete pattama khauto uraitemi ooraita baaqa ttaike muunare. ⁵⁻⁶Oiqi hiiremi nokoi tuumaqi isere qidza oke moototahe nokoi paha bai hiireta. Teei dzoo tuumata, teei pisinisi nometa tuumata oke eete bamu naateta. Qate qesai qaru abi bisi naateqi nokoke qanga hiireqi teetemi baateta.

⁷Oke eetemi abi qiba noi nokoho dzaubake eeteqi ipita qaa qogoima tuumaqi nagapa oke abima gama rubengaite qeeremi ngaura naateta. ⁸Qate bodza oqata noi qaru abi nomeke hee, Maa, bosata dzapa hiireta nokoho dzapa ao bamu naate. ⁹Oonita nike tete kosoramumu ma apota tuumaqa apene ota oorai nokoke dzeima baa ttaike patta muunare.

¹⁰Oke hiiremi nokoi tuumaqi abi ape ma apeke saridzeta abi qidza ma qanga nokoke dzeimami noko gama dzaira nagata ttutturata pui siire oota.

¹¹Qate abi qiba noi nakuta qeemaqi abi habese oota nokoma qesa dzaira eetetahe noi moohimi teei ttoba ma sasa oridza eetaamake ooqi sepeke dzuubata. ¹²Oonita abi qiba noi noke hee, Dzaira, nii ikanomake eeteqi oridza eetaamake sepeke era baabe? Hiiremi no too saa eeteta.

¹³Too saa eetemi abi qibai kokora abi nomeke hee, Abi erake oko ma boto suutoqa sasata biidzare. Oonita noi khaa qupita ooqa too dzosodzoso eete qarakoi. ¹⁴Oi teehe quba bahe abi samaneho kirake hiiroraihe te samanei mekeqoma sinabidzata qeemoraizara. Qesai meeni, qesai too kakaho isankini, qate qesai baamunipamu.

NOKOI DZESUKE QOQOPA EETAREIQI TTAGETTIHOKE HIIRETA
(*Mar 12:13-17; Ruk 20:20-26*)

¹⁵Qahura oke Dzesu hiiremi Pariseo nookami nokomaeho isaki naatemi nokoi dzauba eete papeteta. Papeteqi ikanomake eeteqi noke ikobetemi noi noo oberama hiireqa angi nokohota dzuubaqu oho nooke noko suuto saqorota.

¹⁶Oonita nokoi tumakhameto nokomeke Heroteho qesamane ma nokoke dzoobiremi nokoi Dzesuke qoqopa eetare hiireta, Banaita naname, Nii abi tete banaiteqi te abiho nese ma penga quba eete sinasina hiiroraizaranihe meenipamuke Ohongaho tete biraitorai. ¹⁷Oonita nii nanake noorake pobi hiibare. Nii qupadzomami abi napai Kaisaho quba ttagetti biidzaqu tete oi isanatorai mae?

¹⁸⁻¹⁹Oke hiiretahe Dzesui ikoiko nokohoke mooqi hiireta, Obara abi, nikei naane quba anake tonaisubi? Nike ttagetti oma teeke anake banaitare. Hiiremi nokoi oma sarara teeke noke moiteta. ²⁰Moitemi noi hee, Nike moohimi apeho gisigisi ma qetaqeta oho samata geeba mootomi oorai?

²¹Hiiremi nokoi hee, oio Kaisahoni. Oke hiiremi Dzesui hee, Oonita nike ao oho ipi hiiremi ooraita napai isanate Kaisaho quba samaneke noke moihiqa Ohongahoke noomaeke moitareiqi hiireta. ²²Hiiremi nokoi roqobeteqi papateta.

SATUKEOHO QUSERIPO NOOKE DZESUI POBITETA
(*Mar 12:18-27; Ruk 20:27-40*)

²³⁻²⁴Qate Sutukeo, abi naga nokoi erake hiire qaata, Abi teei baateqa bamu paha qoridzaqu, ooqi hiire qaata, Oonita nokoi Dzesuho torota baaqi noke qoqopa eeteqi noorake hiireta, Banaita, Moseio hee, Abi nanei biidza ma suuna saridzaamake baataquko noma nohoi ttarumi nohoke naate noho quba biidza saridzaridzoniqi hiireta.

²⁵Oonihe nii moorare, nomamane nanemane sebeni oota. Nane gottai ata naateqi khata saridzaamake baateta. Baatemi noho samai ttarumi nohoke naatetahe noomae oho qesa khata saridzaamake baateta.

26-27 Oho quba nomamane qesa oke keke eete tuumami noma sabi oho qesa biidza saridzaamake baateta. 28 Oho quba nii nookami qoridzaqu bodzata sebeni nokohota apei atapa oho apui ooraqu?

29 Oke hiiremi Dzesui noko pobi hiireta, Iaqa, nike Ohongaho qetaqeta ma tete ruume naateqi ota oberama hiirorai. 30 Oi teehe bahe abi taateqa qoridzaqu nokoi Ohongaho angeroqaho isaki oonita bamu apu ma ataho teteta qeemaqu.

31 Nookare. Ohongai abi qoridzaquho noo teeke hiiremi nike isaiteqi khooba qupadzomorai mae bamu?

32 Ohongai hee, Anaio Abarhamu ma Isaka ma Dzakopo nokoho Ohongani qate nokoi naho oko ma boto ooniqi hiireta oonita nike moorare, noi te abi goono naatetaho Ohonga oonidzara, oi nokoi eehahake oorai.

33 Dzesu oke hiiremi oi Satukeoho noo suqobiremi abi tupu oona oota nokoi noho noo quba roqobeteta.

HU NOO QESAHO QIBA
(*Mar 12:28-31; Ruk 10:25-28*)

34 Qate Dzesui Satukeoho noo ipi bagenomake hiireqi nokoke suqobiretaho pobike Pariseoi nookaqi noko noho torota ttutturateta.

35 Ttutturateqi hu nooho mai teei noke toronaiteqi qasa hiireta.

36 Banaita name, hu noo minarata ikai qesake riite oorai?

37 Hiiremi Dzesui hee, Nii qupa ma dzaodzao ma iiha ma dzoobidza niimema gama teenaitaqi Ohonga Soopara niimeho dzake eetore. 38 Hu noo oio minaraho qiba oni. 39 Oonihe oho temui erake eete hiirorai. Nii sama niimeho dzasa eetoraiho isakita samaqana niimeho quba dzasa eetore.

40 Noi hee, noo eseri oio hu nooni mae too abiho qetaqetani mae noo ape ma ape oho qiba ma suba tatanga kekeni. Oiqi Dzesu hiireta.

DZESUI PARISEOKE TORONAITE KIRISTUHO NOO HIIRETA
(*Mar 12:35-37; Ruk 20:41-44*)

41 Oonita Pariseoi gama ota ttuturate oomi Dzesui nokoke qasa hiireta, Kiristui baabakoiqi hiire baaorai noi apeho ttarita baabaqu? 42 Hiiremi nokoi hee, Apeho bahe Tabitiho ttari oni. 43 Hiiremi noi hee, Oke nike hiirehe, noi Tabitiho sooro ma saina oomi ikanomake eeteqi Tabiti noke hee, Soopara namaehoniqi hiireta?

44 Oi teehe bahe Ttabitti hee, Ohonga mai noi Soopara nahoke hee, Nii poro qere nahoho samaqata beebe eete oomake niike ibo eetorai abi oke ana gama ai mootomi nokoi niho oko sengi naate qarakoiqi hiire qeetemi oorai. 45 Oonita nike nookami Tabiti Kiristuke hee, Soopara nahoniqi hiireqi ikanomake eeteqi paha noke hee, Sooro ma saina nahoniqi hiibaqu?

⁴⁶Oke hiiremi nokoi oho noo ipike ikanoma hiiremi isanatarota, baamu. Oonita nokoi ota koridza biireqi teqaha ipita paha qasa noo teeke noke eetara, baamunipamu.

PARISEOHO POMA QANGA QESA OKE DZESUI PAANAITETA

(Mar 12:38-39; Ruk 11:43, 46; 20:45-46)

23 ¹Oonita Dzesui tumakhameto nomeke abi tupuma gama pobi hiireta. ²Hee, Mosei agobake abi batabire qaataho tekake Pariseo nokoi nokome quba mai eete oorai. ³Oonita nokoi tooma nike pobi hiirorai oke nike qusubaitaridzoni kaqa. Oonihe noo noko hiirorai oke nokomae qusubaitaamanita nokoi eetoraiho teteke nike eto suimaino.

⁴Oi nokoi bame samaneke abiho qereta gosororaihe nokoi bamu abiho bameke teeqake hoobire aimaqu. ⁵Oi nokoi baura eetorai oke nokoi abiho nese ma penga quba eetorai.

Baura ape bahe, bauraho mumure nokomeho ttokottoko hiire minaiteqi ttoba ma sasa kharake kharerepo qoomorai. ⁶Paha nokoi Guhuta peitaquni mae hoo ma patta oho tuputa nokoi qupi samaneke qeemaqa teka bosabosata habesorai. ⁷Ma nokoi sobadzata tuumami abi gesa nokoke dzapa pobinomaitare hiireqi hee, O dzoobe banaita mimi nanameiqi hiiroraiho dzaodzaoke noko eetorai.

⁸Qate nookare, nikei gama noma ma naneho isaki oonita etoqa abi gesai nikeho dzapake qaupuiteqi hee, Banaita mimi nanameiqi hiibaino. Oi Nikeho banaita mina teenai keke oorai oonita qupadzomare.

⁹Ma nikeho mai qusuna teenai ooraiho qubake etoqa abi ttokana ooraike sepeke hee, Maimane nameiqi hiibaino. ¹⁰Oho qesa bosa qobaqoba nikehoi samane bamu. Ana Kiristu teenai nikeho bosa qobaqobanita etoqa abi sepeke hee, Bosaqobaqobaniqi hiibaino.

¹¹Ma paha nikeho teei abi mina naatare hiibaquko noi minaraho kokora eetorare. ¹²Oi teei sama nomeke ai peitaqu noke qogobidzakoihe teei sama nomeke ai qurataqu noke ai peitakoi. Noo oke nookare.

BANAITA QESAHO IKOIKO OKE DZESUI PAANAITETA

(Mar 12:40; Ruk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³⁻¹⁴Oke hiireqi Dzesui burisi eete Pariseo ma qetaqeta abi pobi hiireta, Quba bamenoma nikeho irita peitakoi. Oi teehe quba bahe nike abi ikobeteqi qusuho teteke siirorai. Oi nikemae ota dzuuba quba gottae eetoraihe abi gesai ota dzuubare hiiremi qaanatorai.

¹⁵Idze! Pariseo ma qetaqeta abi nikei libadzaho khameto ma ikoikoho maikhametonipamu. Oi nike raaba abihota teeke mai eete Isirae abiho tumakhata naata qubake oho baura minaqipake eetorai. Oonihe noi Isiraehe ttarita qeemami nike noke hobidzaama naatemi noi bitta minake eetemi nike noke libadza nagapaho pobi hiiremi suhe

nohoio qanganipamu naate oora ma qaara bosana qangama qaatake riitanipamuke eetorai.

¹⁶Iaqa! Nike ibau khabaunomanita ikanomake eeteqi nikei nese qupi nokoke dzeimaqu? Oi nike naru noo nikemeke tatangaitareiqi qaheuba biiriho ttumaho dzapake hiireqi hee, Oio noo mee ma naho naru oi oho qesa mee ooniqi hiirorai. Qate nike abi ikobeteqi biiriqaho dzapa keke hiireqi abi oke oosasama mee hiirorai, oonihe qupata oke nike hee, Baamu, oho mee bamuta ana naru hiire oi qidzoke anake too pasere eetaquiqi hiirorai.

¹⁷Obera abi nike. Nookao, ttuma oi teqaha biirike dzapa pobinomaitoraidzaranihe biiri oio ttuma nomeke dzapa pobinomaitorai.

¹⁸Nike oho qesa haqaho kiridza oho dzapa hiireqi naru noo nikemeke ota tatangaitorai. Oonihe nike abi ikobeteqi haqa ooqaho dzapa keke hiireqi naru tatangaitarorike qupa nikemeta sapaaitorai. ¹⁹Obera abi nike! Ohongaho haqao oho kiridza mee hiiroraini qate kiridza oi teqaha haqake mee hiiroraidzara.

²⁰Oi teei naru noo nomeke tatangaitareiqi haqaho dzapa ota hiibaquko oke hiiqi noo oke haqa ma kiridza ma gama susupu mee hiibakoi. ²¹Ma teei naru noo nomeke tatangaitareiqi biiriho dzapake hiibaquko oke noi hiiqi biiri keke bahe Ohongai biiriho nakuta oorai noho dzapama gama hiibakoi. Oi biiri ma Ohonga nopoi eseima naruke mee hiiremi naru oke abi gaubidzaquko noke bamu kanabetaqu.

²²Oho qesa teei Qusuho dzapake naruta moosohiqi noi Ohongaho dzapake ota paha mootakoi oi teehe quba bahe oio Ohongaho qopanita qupadzomare.

²³Oonita Pariseo ma qetaqeta abi nikei pattaho qetta ma koko dzapa samaneke totaqui nikeme quba mootoqi totaquire Ohongaho quba mootorai tete oio qidza. Oke nike eetoraridzonihe ai tatauma ma baruna heena ma Ohongaho noo qesaqesake nike naane quba ruume naateqi ota oberanipamu naatorai? Oho ipike nike quba bamenoma saridzakoi.

²⁴Nike baura hiike suranatoraiho abi naga. Nike pui gattiqa riitareiqi kose hee eseqotoraiho isaki.

²⁵Pariseo ma qetaqeta abi nookare. Nikehota baura teehe nakuta guume ma rasaki tee ma teei oomi nike ikaqi sasaqake sooroqi hee, Qidzaniqi hiirorai. Oke eetoraiho ipike quba attinoma nikeho irita peitakoi. ²⁶Oonihe nike bauraho ttuba ma qapu oho nakuke akobeteqa sasa oho qesa dzamutomi oi gama sasari bagenoma naataridzonita nese taate moorare.

²⁷O Pariseo ma qetaqeta abi. Nikei abi ikobeta minake eetorai. Abi qesai nikeho sasake moohimi sasari khabanomani qate qupa nakuta dzoodzo pikobetorai. ²⁸Abiho nesei moomi nikei rike ma pobiho isaki oonihe nakuta nikeho rasaki ma ikoiko quba minai ooraita oho ipi ma arike nike saridzakoi.

BANAITAHŌ OBERA OHO NIIQIKE DZESUI HIIRETA*(Ruk 11:47-51)*

²⁹⁻³⁰Dzesui hee, Agobake nikeho uimane neimanei too abi qesake teetemi baate qaata. Oonita nikeho uimane eete qaata oke nike eehahaiteqi hee, Dzaasa, nanai oho bodzata oorapuko nokoke bamu teetarotaiqi hiireqi beubeuma ttaike too abi nokoho qura tupuke nee ma bau eete oho mumure samaneke mootorai. ³¹⁻³²Oke eesuqi nike khooba nikemeke gimutta eeteqi uimane neimanei too abi teete qaataho ttaiqā naate baura oke hee biiremi ipi ma ari oohoho qettai paha nikeho irita taatakoi.

³³Nike dzobara ma pusamaha isaki oonita qidzoke eepa tatanga oke potti biidzaqu. Oho qubake nookare. Nike Kaini ma karaho qesamane naateqi Abereke teeteqi qesake teete baaqi musaqike nike naho abi qidza Barakhioho khata Dzakharia noke biiri ma haqaho tukurata teetemi baateta. Oonoma keke eete qaami noko minaraho dzuui nikeke qomaqoma hiiremi nike oho ipi ma ari saridzakoi.

³⁴⁻³⁵Oi keke bahe ipita nokanoka abi ma sinabidza abi ma too abi ma kara nokoi naho qaru eeteqi nikeho torota biranate naho isere qidza mootomi nike bamu nokoke kanabetaqu baamu. Nike noko ibo eeteqi gabeho biireqa hapahapanaitakoi teetemi baatakoi oke keke eeteqi nagapa samaneta nokoke ihaqi sesero eetorakoi. ³⁶Quba oi bama abinaga nikeho irita peitakoi oohoke anai bamu nike ikobetaqu.

DZESUI DZERUSAREMUHO QUBA TTI MA TTAKA HIIRETA*(Ruk 13:34-35)*

³⁷Dzesui tti hiireqi hee, O Dzerusaremu, Dzerusaremu abi, anai too abi samaneke nikeho quba dzoobiremi baaoraihe nike naane quba nokoke teetemi baatorai? Nee pai noi khametoke hira nomeho pesuta ttutuitoraiho isakita anai nikeho herohero naataroihe nike oho gootae keke.

³⁸Dzasa mina, ipita nikeho nagapa togora ma taruku qoridzakoi. ³⁹Bodza minake nike bamu anake mooraquhe, heme ma bame samaneke saridze qaaraqutoke kebanoke nike moohimi ana biranatakoi. Biranatemī anake nike oho bodzata hee, O dzoobe Ohongaho dzaapa, nii baabe. Dzoobe mina! Oiqi nike hiibakoi.

DZERUSAREMUHO BIIRIKE ROMA ABI RUBENGAITAROTA*(Mar 13:1-2; Ruk 21:5-6)*

24 ¹Oiqi hiireqi Dzesui qaheuba biiri oke qaasuhimi tumakhameto qesai noho torota biranateqi hee, Maqoe, Biiri eraio tatanga qidza bagenomanipamu.

²Hiiremi noi noko pobi hiireta, Nookao, quba oke nike gama mooraihe, dzasa mina. Oma suu ma hee gooto peitemi oorai oonihe oke gama susupu rubengaitemi huhu ma saaru naatakoi noo oke ana bamu nike dzaheitaqu.

QUBA BAMENOMA BIRANATAROTAHO QAAMODZAMODZA

(Mar 13:3-13; Ruk 21:7-19)

³Oke hiire Dzesui hapata peiteqi Oriba kakata habeseta. Habese oomi tumakhameto nokoqeke baaqi noke qasa hiireta, Quba biranatakoiqi nii hiire oi bodza apeta biranataqu? Ma nii biranatare boohima mumure apeke abi nanai moohiqa hee, Oo bodza ao bamu naatemi Kiristui baabeiqa hiibaqu?

⁴Hiiremi Dzesu noko pobi hiireta, Abi teei eto nike ikobetaino. ⁵Oi qesa samanei baaqi abi ikobeteqi hee, Anai Kiristu ooniqi hiibakoi. Hiiremi qesai nookami meeho isaki naatakoihe baamu.

⁶Qate qaa samanei biranatakoii ma nike oho pobi ma pati qauna nookorakoiihe oi te bodza bamu naataquho qamodzamodza oonidzara oonita eto oho qupake muunaino. ⁷Oi quba oonoma samanei biranataridzoni. Haba ma Nagapa teei qaa qogoiimami nagapa teei paha nokoma qesa kurebetakoi oi samane naatakoi. Tee ma teeta ttoka ma haba rubabetakoi ma seebe mina samanei biranatakoii.

⁸Oonihe oi suhe bahe quba bamenoma biranataridzoho sohosoho oni. ⁹Bodza ota nike dzapa nahoho quba eetemi nagapa abi maina paina samanei nike ibo eetakoi, sesero eetakoi, teetakoi. ¹⁰Eetemi Bodza ota abi samanei qesamane nokomeke biisi naate qesa geema mootakoi.

¹¹Bodza ota too abi oberobero qesai biranateqi abi samaneke ikobetemi oho kabira naatakoi. ¹²Ma oho bodzata abi qesai dzasaho tete qaateqa koiri ma pasenaho sogo naatakoi.

¹³Qate qesai paha baatigara naate qaamake qidzaitakoi. ¹⁴Oi naho isere qidza oke ttoka ma haba minaraho abi noo maina painanoma nokoho quba hiire hiireke tuuma qaamake suheqata Ohongaho bodza biranatakoii.

ROMA ABI MA RAABA ABI QESAI NOKOHO IBO NAATAROTA

(Mar 13:14-23; Ruk 21:20-24)

¹⁵Qate too abi Tanie hiiretaho isakita nike moohimi raaba abi nokoi quba ngiinginoma oke biiriho bisa qaputa upubiremake oi bodza attinoma naatakoi. Oonita oho nooke nike korabete isaiteqa qupadzomare.

¹⁶Oi bodza ota qesa ma nike Dzutea habana ooraqu niki ao tora ma hapata sakaba tuumare. ¹⁷Oi teei naga totaqita oomi quba oi biranasuhima noi eto quba nome teeke aimareiqi naga totaqita qeemainohe ao atti tuumare.

¹⁸Qate teei dzoo ma baura eesuhima biranatemi eto noi qepe ma haba nome teeke aimareiqi nagata tuumaino. ¹⁹Ao atti tuumare. Qate paimane quranoma ma khameto amenata ooraqu dzasa, bame nokoqe suqobidzakoi.

²⁰Oonihe eto quba oi quu ma utaho bodzata biranatainoiqi pupu hiibare. Ma eto dzumata biranatainoiqi pupu hiibare. ²¹Oi teeho quba bahe quba bamenoma qesaqesa biranate baaraihe erana hiibi isaki oi bame qesa gama susupu riiteqi suqobidzakoi.

²²Oonihe Ohongai abi tupu nomeke qupadzomaqi bodza oke hoteitakoi. Hoteitaama naataquko abi gama susupu dzaete goono naatakoi.

²³Oonita bodza ota teei hee, Kiristu oio era, eo noio qeemo oke hiiremi eto nookaino. ²⁴Oi eraho qubake oho qogo noo minake hiire. Too abi oberoera qesai biranatakoi ma qesai oberama hee, Anaio Kiristuiqi hiireqi obaoba ma kinisa bamenomama abi minarake iso keke sengibetareiqi ikobetemi abi samanei oho angita dzuubakoi.

Oonihe Ohonga abi dzapami oorai nokoqai baamu oho kabira naataqu. ²⁵Noo oke ana ao nike pobi hiirenita nookaqi ao battigara naatare. ²⁶Oho qubake abi teei nikeke hee, Moo Kiristui haba habana qerata ooraiqa hiibaquko eto oke qaupuiteqi ota tuumaino. Eo hee. Kiristui suruho dzukudzukuta ooraiqa hiibaquko eto oho noo nookaino.

²⁷Oi teeho quba bahe baibai aimami haba totaqa ma totaqa gama dzadza eetoraiho qesa Abiho Isaki anai paata biranate oorakoi. ²⁸Oi kheekhe ma qaromi kabira kebake kharata moo qupadzomoraiho isakita anaio gutu boto kharanita qupadzomare.

DZESU PAANA NAATARIDZOHO NOO MA SINASINA

(Mar 13:24-27; Ruk 21:25-28)

²⁹Hiireqi Dzesui hee, Qate heme ma bame oho bodza biranahima ete qupi soobakoi. dzasidzaho dzadza sirihakoi, tama ma pomatti uuba taatakoi, qusuho isaki gama rubabetakoi. ³⁰Oke eetemi Abiho Isaki anaho mumure qusuta biranatakoi.

Oi anai qusuho perettabita beedzae minama biranatemi ttoka ma habaho quni ma mani gama moohiqa tti ma areare hiibakoi. ³¹Oke eetemi anai angero nameke dzoobiremi suu minake huiteqi dzapa naho aimoraqu nokoqe haba ika ma ikata oorai oke gama aima ttuttuite soubidzakoi.

BODZA OHO QAAMODZAMODZAKE EE DZUNATA MOOTO HIIRETA

(Mar 13:28-31; Ruk 21:29-33)

³²Hiireqi Dzesui hee, Ee dzunaho qahurake nookare. Oi taa teesuhimi nike mooqi hee, Oho mee biranatare boobiqi hiirorai. ³³Oho qesa ana

hiireho qaamodzamodza biranahima nike erake qupadzomare, Oo Kiristuho bodza ao paana naasubiqi hiibaridzoni.

³⁴Qate abinagarai bamu naataamake noo oi ao gama meenoma naatakoi. ³⁵Nookare, qusu ma ttoka bamu naataridzonihe naho noo oi agoba qaarakoi.

OHO BODZANIPAMU OKE ABI TEEI BAMU GESINA NAATAQU
(*Mar 13:32-37; Ruk 17:26-30, 34-36*)

³⁶Dzesui hee, Qate ana hiire oho bodzanipamu oke abi ma angeroi gama ruume. Mai naho noqe gesina. ³⁷Nookare. Abiho Isaki anai baabaqu oi Noai qaataho bodzata quba sahasahama biranetatoho qesa naatakoi.

³⁸Oi erake eete oorai. Oba oi soobaamake oomi abi nokoi apu ma ata, qaki ma naki, meera ma dzeuba eete qaami qaami Noai sisimata peiteta oio koridza naateta. ³⁹Oonita oba soobarotaho ruumeke noko eetomi oi baaqi nokoke gama nukurotanita oho qesa Abiho Isaki anaho bodzata oke eete oorakoi.

⁴⁰Oi abi eseri dzoota baura eesuhimi temuke aimakoi temuke gaubidzakoi. ⁴¹Oho qesa paimane eseri patta khautomi teeke aimakoi teeke gaubidzakoi. ⁴²Oi anai Sooparanita ana baabaqu bodzanipamuke nike ruume, oho qubake bakena geema qaarare.

⁴³Tete erake qupadzomare. Guume abi teei nagake gemarotaho bodzake nagaho mai qupadzomapuko noi noke nagake qaa aimarota. ⁴⁴Oho qubake nike naho beebe eete qaamake Abiho Isaki anai baabakoi.

KIRISTUKE TUHOTUHO QIDZA EETORAQUHO QOGO NOO BAMENOMA
(*Ruk 12:42-46*)

⁴⁵Oiqi hiireqi Dzesui paha hee, Oonita naga teehe mai noi tuhotuho abi apeke naga soopara upubidzaqu bahe teei nokanokata patta ma quba qesa oho bodzaqata urai eete mooto qaaraq, abi oonomake upubidzakoi. ⁴⁶Oi noi oonomake eete qaamake mai nohoi baaqa moomi noho isaki isanatakoi. ⁴⁷Isanatemai mai noi kokora abi oke quba tongo nomeho soopara mootakoi.

⁴⁸⁻⁵⁰Qate tuhotuho abi noi naga soopara baura eesuqa oberama qupa nometa hee, Mmhm, Mai nahoi qoqotoke baaoraiqi hiireqa saqubema maiho patta ma oba samaneke muuhiqa kokora abi qesa nohoke buribaroke teetaquko oionita noi maiho bodza ruume naasuhimi ao baabakoi. ⁵¹Baaqake kokora abi obero noke rubengaite ikoiko ma obero abiho tupu ngiinginomata biiremi nokomae ota tti ma ttaka hiire too dzootorakoi. Oiqi hiireta.

ROIROIHO QAHURAKE PAIMANE KHAMETO 10-TA MOOTOTA

25 ¹Hiireqi Dzesui hee, Bodza ota qusuho pobi isaki apeta ooraqu bahe oke boseba paimane tteni nokohota mootoqi hiire.

Oi teehe bahe nokoi atapa apu pobinoma noke tuuhoroqi atapa oho apu pobihibahiba quba beebe eetota. ²⁻⁴Eetoqi paimane boto totaqi nokoi nokanokanomanita dzongi ma obaho isakima gama oota. Oonihe boto totaqi nokoi quseripoho isakita dzongike aimatahe te oho oba paramu aimara.

⁵Qate apu pobihibahiba noi roroko biire oomi saubapo dzeubami paimaneho nese sidzobetemi meeta. ⁶Meeqomi totoho teei biranateqi hee, Nooka, ata pobihibahiba baabeta nike gama tuuma noke saridzare.

⁷Hiiremi nokoi nese parara eete qori dzongi nokomeke qeereta. ⁸Oonita paimane quseripo obaamake ooqi nokoi qesake pobi hiireta, Idze, nanaho dzongi oba ao bamu naateta nike isakiqata teeke nana moitare.

⁹Hiiremi gesina paimane nokoi bai hiireta, Eehe, eto nanaho oba oho qesa bamu naataino oonita nike quruma nagata tuumaqa ota nikeme quba giimare. ¹⁰Hiiremi giimare tuusuhimi ata pobihibahiba noi ao baaqi qesa roibeteqi beebe eetota nokoma gama nagata peite tete siireqi nakuta oho qaki ma naki naateta.

¹¹Oonita tete siire oomi paimane qesai baaqi too dzoobireqi hiireta, Mai naname, Mai qoe! Nanaho quba tete geemoo! ¹²Hiiremi noi hee, Ae, nikeke ana ruumenipamu oonita tuumare.

¹³Oiqi hiiretanita tete oke nike qupadzomare. Oi bodza nahoke nike ruumenita oho bakena geema qaarare.

NAPAI KIRISTUHO BAURA MEKEQOMA EETORAQUHO QAHURA

(Ruk 19:11-27)

¹⁴Oiqi hiireqi Dzesui nokoke paha hee, Oi paha erake eete oorai. Abi teei kharata tuumare hiireqi kokora abi nomeke gama ttuttuiteqi quba tongo nomeke nokoho botota mootota. ¹⁵Oi nokoi oho isakima pisinisi eetemi meupu biranatareiqi noi baura nokohoho isakike qupadzomaqi kokora abi bosabosake 50 kina moiteta. Ma teeke 20 kina moiteqi noi paha teeke 10 kina moiteta. Moiteqi naga oke qaate tuumata.

¹⁶Tuusuhimi bosabosa noi 50 kina nomeke aimaqi ooma pisinisi eetemi oi minanate 100 kina naateta. ¹⁷Oho qesa samaqana nohoi 20 kina nomeke aimaqi ooma baura eetemi oi 50 kina naateta.

¹⁸Qate abi temu noi bisi naate siriba 10 kina mai noke moitemi oota oke sengibeteqi qurabireta. ¹⁹Oke eete qaami kokora abiho mai nokoho isakike pobitareiqi baata.

²⁰Baami kokora abi bosabosa noi maike dzaga bobotoqi hee, Nii ana 50 kina moitemi ana ooma baura eetemi oi 100 kina naate ooraita mooro. ²¹Hiiremi Mai noke hee, Dzoobe kokora abi qidza name. Ana niike isakiqata moitemi nii ooma baura iso keke eete ooraita nii meupu namaehota qeehiqa quba tongo nahoke soopara eetorakoi oke ana nii pobi hiire.

²²Hiiremi noho samaqana baaqi hiireta, Dzoobe mai, nii anake 20 kina moiteta ooma ana baura eetemi 40 kina biranate nii mooro. ²³Hiiremi mai noke noo teena oke hiireqi hee, Dzoobe kokora abi qidza name, ana niike isakiqata moitemi nii ooma baura iso keke eete ooraita nii meupu namaehota qeehiqa quba tongo nahoke soopara eetorakoi oke ana nii pobi hiire.

²⁴Oke hiiremi abi temu 10 kina moiteta noi baaqi hiireta, Mai name, ana nookami nii abi qoredzanomanita nii dzoo ma baura qesa eetaamake oho mee ao dzurutoqi saqubema muunorai. ²⁵Oonita nii tuusumi ana niiho attike eeteqi nii ana moiteta oke sengibeteqi ttokata qurabireta. Oke ana aima baa moote oonita mooro.

²⁶Hiiremi mai noke pobi hiireta, Nii kokora abi qanga, seeno ma gau oni. Nii anahoke hee, Abi qoredzanomanita dzoo ma baura qesa eetaamake oho mee ao dzurutoqi saqubema muunoraiqi hiire. ²⁷Oonita nii hairiamake oma oke ttumaho maimane nokoho botota mootomi nokoi ooma baura eetemi oho patisigi ao minanatarorihe, baamu dzanadzana.

²⁸Oke hiireqi noi abi qesa pobi hiireta. Ana 10 kina abirake moiteta oke abi temu 100 kina saridze oorai noke moitemi aimare. ²⁹Oi teei meeupu saridzorai noke ipibire moitemi asuasu naatakoi. Qate teehe isaki gattiqa oomi noi nookami ngiinginoma naatemi quba oke paha noho botota karabetakoi. ³⁰Ma nike kokora abi seeno ma gau oke aima hotou biiremi noi khaa qupita too dzootoqi tti ma areare hiibakoi. Oiqi mai hiiretake Dzesu noko pobi hiireta.

KIRISTUI ABI MINARAKE BATABIDZARIDZOHO NOO

³¹Dzesui nokoke hee, Oho qubake nookare. Abiho Isaki anai dzapa pobi nameke mai eeteqa qaheuba angeroma gama baaqa poro qere dzadzanoma nameta peitakoi. ³²Peitemi angero nokoi abi tupu maina paina samane ttokana oorai nokoke gama naho dzagata ttuttuitemi hoo sooparai kabira qidza ma qangake batabiroraiho isakita anai nokoke gama batabidzakoi.

³³⁻³⁴Batibireqi sipisipi qidzake boto pobi nameta moosohiqqa meme basesanomake boto mageta mootakoi. Oi anai abi qiba ooqi abi tupu boto pobi nahota ooraqu nokoke erake pobi hiibakoi, Dzoobe, Ohongai nikeke agoago eetemi ooraita nikeho qubake qaheuba teka agobanipake roibete baaorai pobi oke nike baa mai eete soubidzare.

³⁵Oi anai dzore ma aabehe isakita oomi nike anake kokora eeteta ma anai oba ma pattaho quba kaipo eetemi nike anake isakinomaiteta. ³⁶Ma anai ttoba ma bareamake oomi nike anake ttoba ma barenomaiteta, ma ana batabata eete oomi nike baaqi naho tteki aimata, ma anai sutasutata oomi nike baaqi anake dzaira eete ttapuiteta.

³⁷Oke ana hiiremake abi rike ma pobi nokoi kaitomaqi ana pobi hiibakoi, Soopara naname, bodza apeta nana niike moohimi nii patta ma

oba quba kaipo eetemi nana niike moiteta? ³⁸Ma bodza apeta nana niike moohimi nii dzore ma aabehe isakita ooqi ttoba ma bareama naatemi nanai niike oho isakinomaiteta? ³⁹Oho qesa nii bodza apeta batabata eeteta mae sutasutata oomi nanai niike ttapuitareiqi ota qeemata?

⁴⁰Oke hiiremake abi qiba anai nike totoho eranomake eete hiibakoi. Meenipamu nike oko ma boto tupu nahota minani mae adzanike oke eeteta oi anake eeteta.

⁴¹Oke ana noko pobi hiireqake besesanoma boto magena ooraqu noko erake pobi hiibakoi, Nookao eepa tatanga teeke libadza ma noho qaru khameto nokoho quba qeeremi qaitora ota abi ngiinginoma nike tumare.

⁴²Oi anai oba ma patta quba kaipo eetemi nike qaanateta. ⁴³Ma anai dzore ma aabehe isakita ooqi ttoba ma bareama naatemi nike moomi sutasutata ooqi hemenoma naateta oonihe nike te anaho torota qeemaqi kokora eete ttapuitara, baamu.

⁴⁴Oke ana noko pobi hiiremake nokoi kaitomaqi eraiqi hiibakoi, Eehe Soopara naname, bodza apeta nana niike moohimi nii oba ma patta quba kaipo eeteqi dzore ma aabehe isakita ooqi ttoba ma bareama naate hemema ooqi sutasutata oomi nanai niiho kokora eetaama naatemi nii hiire.

⁴⁵Hiiremi ana erake noko pobi hiibakoi, Anaho oko ma boto tupuhota minani mae adzanike nike kokora oonomake qaanateta oho qubake nike anake oke qaanateta. Oiqi hiibakoi.

⁴⁶Oonita nokoi heme tatangaho pobi naasuhimi abi rike ma pobi nokoi qaraqara tatanga mai eetakoi.

DZUTA ABI MIMI DZESUHO GUNU MA NARU HIIRETA

(Mar 14:1-2; Ruk 22:1-2; Dzoh 11:45-53)

26 ¹⁻²Oke eete noo samane nomeke abi oke pobi hiire soubireqi Dzesui tumakhameto nome pobi hiireta. Nookao, paha qupi eseri naatemi Ingona Dzuma biranatemio ionita teei ao anake geema mootomi abi anake hapahapanaitakoi. Oiqi hiireta.

³Qate bodza ota dzube abi ma Dzuta abi mimi nokoi Kaipa dzube abi minaho toba patita ttutturateta. ⁴Ttutturateqi ikanomake eete Dzesuho hibahibata noke anginaiteqi teetemi baataqu oho noo suuto saqorota.

⁵Oonihe qaheuba dzumata abi tupu minai eto oho nookami qanganatainoho attike noko eeteqi hee, Dzumata bahe ipita oke eetakoqi hiireta.

ATAPAI BIBIMA DZESUKE DZAPA POBINOMAITETA

(Mar 14:3-9; Dzoh 12:1-8)

⁶Qate Dzesui Bettania nagapata peiteqi Siimo, oi bosata pottomunomai qaataraho nagata habese oota. ⁷Oomi atapa teei arabasta omaho mangi

teeke aimaqi Dzesuho qibata geesubireta. Oonihe oho nakuta oota oi bibi bagenoma ttuma minanoma.

⁸Oke eetemi tumakhameto mooqi miisi teeteqi eraiqi hiireta, Ae, oba ttuma minanoma oke naane quba sepeke perebidzaqu? ⁹Oho ttuma quba hiibapuko oma mina biranatemi oke abi habanake moitemi isanatarori.

¹⁰Oonihe nokoi hiiretake Dzesui gesina naateqi noko pobi hiireta, Atapa oi quba bagenomanipamuke naho quba eetemi ooraita eto noho nooke hiibaino. ¹¹Nookare, nike abi habanake quba moitareiqa isanate moitorakoi.

¹²Qate anai erata bamu agobake ooraqu. Oonita atapa erai eete oi anai baatemi naho dzapa minanipamu naataridzoho hoore ma araqike noi ao eete. ¹³Oonita ttoka ma haba minarata nike sinabidza hiire tuumaqu atapa noi ao hoore ma araqi erake eete oho pobike nokoi gama nooka soubidzaridzoni.

DZUTAI DZESUKE GEEMA MOOTAROTAHO NARU HIIRETA

(Mar 14:10-11; Ruk 22:3-6)

¹⁴Totoho oonomata Dzesu hiiremi tumakhameto noho tee, dzapa noho Dzuta noi Khariottaho nena, noi noo oho quba bisi naate dzube abi mimi nokoho torota tuumata. ¹⁵Noi hee, Anai Dzesuke nikeho botota mootaquuko nike anake ttuma apeke moitaqu?

Hiiremi nokoi oma siriba isaitemi tteutti naatemi nota isanateta.

¹⁶Nota isanatemi Dzutai ao Dzesuke ikanomake eeteqi noke dzube abiho botota mootaqu oho tete qirike eeteta.

DZESUI INGONA DZUMAHO PATTAKE TUMAKHAMETOMA MUUNATA

(Mar 14:12-21; Ruk 22:7-14, 21-23; Dzoh 13:21-30)

¹⁷Qate Ingona Dzuma minai sohorotaho dzapa Dzobadzoba Ngorungoru oi biranatemi tumakhametoi Dzesuho torota qasa hiireta, Nii dza eetemi nanai ikata tuumaqa Ingona Dzuumaraho quba roibeteqi napa habese oho patta muunaqu?

¹⁸⁻¹⁹Hiiremi noi hee, Nipe meusu nagapa ota tuumaqi abi teei ota oorai noke pobi hiibare, Banaita napahoi hee, Naho bodza ao dzamoqa naatenita ana isanate niiho nagata peiteqa tumakhameto namema dzuma erake eetakoiqi hiibare.

²⁰Dzesui noo oke nopo moitemi oho isakita nopo tuumaqi dzuma oho roiroi eeteta. Oonita ete biiremi Dzesui baaqi tuerebe nomema habese oho dzuma eeteta.

²¹⁻²²Oonita nokoi ttaike patta muuhiqi Dzesui nokoke hee, Sehequ qoe, nikhota teei anake geema mootare boobi oke ana bamu nike ikotetaqu. Hiiremi bame mina noko suqobiremi nokoi gama qasake eeteqi hee, Soopara naname, oi anani mae ape oni?

23-24 Hiiremi noi hee, Nookao, Abiho Isaki anake teetemi baatakoiqi getaqeta hiiremi oorai. Oonihe abi ana geema mootaqu noke pai dzoomaama naatapuko isanatarota. Oonita abi oi ape bahe poiqanipamu naho ttubata patta teeke gihibi teena. 25 Hiiremi gemagama abi Dzuta noi hee, Anake nii hiibi mae? Hiimi noi hee, Oore, nii oni.

MUMURE AGOBA MUSAQI QAASUQI USAQEKE DZESU PAANAITETA
(*Mar 14:22-26; Ruk 22:15-20; 1 Kor 11:23-25*)

26 Qate noko patta oke muuna qaasuhiqi Dzesui dzobadzoba usaqe teeke aimaqi agoago eeteqi oke qotoqi tumakhameto moiteqi hiireta, Erai mee nahoho isaki oonita aima muunare. 27-28 Hiireqi noi paha bai obaho kooru aimaqi agoago eeteqi hiireta, Dzuu nameke minaraho kahosa teeteqi poro tongo erake saqore oonita aima muunare.

29 Oi teehe bahe ana bamu paha eka mee eraho oba muunaquhe Ohonga mai nahoho pobi biranatemake oke ao dzamonoke ana usaqeke muunakoi oke ana meeke nike pobi hiire. 30 Oke hiireqi nokoi hasa naa teeke hiire qaasuqi biranate Oriba torata peiteta.

PEETOROI AO DZESUKE BAI HIIBAROTAHO NOO
(*Mar 14:27-31; Ruk 22:31-34; Dzoh 13:36-38*)

31-32 Hapa peiteqi Dzesui noko pobi hiireta, Qetaqeta teei Ohonga maihoke hiireqi hee, Anai sipisipi sooparake teetemi kitui sakabakoiqi hiireta. Oho qubake qupi qesaho nakuta qesa ma nikei anake gaubidzakoi. Oonihe ana baate qoridzeqake nikeho bosa qooro Garirea habaho isakita nikeke dzeimorakoi.

33 Hiiremi Peetoro hiireta, Eehe, qesai niike gaubidzaqu kaqanihe anai bamu. 34 Hiiremi Dzesui hee, Ae, nee ungapa qupi taparika noo hiibaamake nii ao qupi eserika naho bai hiibakoi.

35 Hiiremi Peetoro tatanga naateqi hee, Baamu, ana niima nakamae ttaike baatareiq baatakoi. Hiiremi qesamane nokoi teena oke paha hiireta.

GESEMANE DZOOTA DZESU PUPU BAMENOMA HIIRETA
(*Mar 14:32-42; Ruk 22:39-46*)

36-37 Hiire peiteqi nokoi Gesemane dzoota biranate. Biranateqi Dzesui tumakhameto pobi hiireta, Nike erata habesemake anai isakiqata qeehiqake pupu hiibakoi.

Oke hiireqi noi Peetoro ma Dzebetteoho khameto Dzakopo ma Dzohane nokoke dzeima qeehimi qupa bame nohoi peiteqi noke suqobireta. 38 Noi nokoke hee, Qupa bame anake suqobiremi baataquho isaki naateta nike era dzamoqata ooqi anake hoobire baura eetare.

39 Hiiremi qupa bame nohoi noke suqobiremi noi kebanoke qeehiqi ttokata uhesaroi pupu hiireta, O Mai name, naho dza oi hee, Nii

qaatemi ana isaki erake potti bidzareiqi hiibarorihe bamu, nii aoke tete hiiremi oorai.

⁴⁰Oke hiireqi qori tumakhameto tapari nokoho torota biranate moohimi nokoho nese sidzobetemi meeta. Meehimi noi Peetoroke tukutoqi hiireta, Nike bodza hoteqata ana hobire baura eetareiqi hiirehe, ikanomani? ⁴¹Oi nikeho dza oi ooraihe sama peperatemi moori. Oonihe eto toronaho kabira naataino hiireqi nike roqoroqo ma sahasahama oorare.

⁴²Oke hiireqi noi paha tuuma pupu hiireqi hiireta, O Mai name, niiho dza hiiremi isaki erake ana potti biidzaquho tete bamu naatemi anai isanate sama name bagara biidzakoi. ⁴³Hiireqi noi burisi eete baaqi paha moomi noko nese hiitemi meeqota. ⁴⁴Meeqomi noi paha qeemaqi hiireta teena oke paha hiiremi tapari naateta.

⁴⁵Oke eete ooqi burisi eete tumakhametoho torota biranate noko pobi hiireta, Nike meerareiqā meerakoihe, Abiho Isaki anaho bodza ao eetemi tei anake geemaqi raaba abiho botota moosobi, ⁴⁶oonita nike qori napa noko ke saridzare. Oio gemagama abi era baahubi nike mooro.

DZUTAI AO DZESUKE KANABETEIQI GEEMA MOOTOTOTA

(Mar 14:43-50; Ruk 22:47-53; Dzoh 18:3-12)

⁴⁷Oke hiimi idze, Dzuta nokomaeho tee noi tupu qaanoma oho bosa qooroqi noko ke dzeima baata. Oi Dzuta abiho dzube abi ma abi mimi hiiremi abi qesake ttuttuiteqi qaa dzube ma puraba moitemi nokoi koiri kairiho isakita qeemata.

⁴⁸Qate Dzutai abi hoho oke ao suu ma pai mootoqi hiiremi oota. Noi hee, Anai abi kanabetaqu oionita nike noke ango aimareiqi hiiremi oota. ⁴⁹Oonita noi Dzesuho dzagata qeemaqi hee, Dzoobe banaita. ⁵⁰Oiqi hiireqi noi noke kanabeta.

Kanabohimi Dzesu noke hee, Dzaira, ao baura niimeke eetemi bamu naatare. Hiiremi qaa abi ma kara nokoi hairiamake qeemaqi boto dzoobireqi Dzesuke aimata.

⁵¹Aihimi Dzesuho tumakhata Peetoroi qaa dzube nomeke quhisata dzeimaqi dzube abi minaho kokora abi toma nohoke dzooto qagamaumata. ⁵²Qagaumami Dzesui noke hee, Ae, tei qaaho koo ma tanga hesateqake noomae oho kabira naate baatakoita dzube oke paha quhisanaaitare.

⁵³Oi ana Mai nameke qasa hiiremi noi ao hairiamake angero qaa tupu tuerebe ttausen dzoobidzaquho isaki ooraike nii ruumeni kaqa. ⁵⁴Qetaqetai ango naho noo hiiremi anai nokoho botota qeemenita oke sapaaraitaquko ikabetaqu?

⁵⁵Hiireqi Dzesui burisi eete qaa abi tupu oke hee, Maa, ana guume ma rasaki abi oho qubake nike qaa dzube ma puraba khakhaumaqi anake

aimareiqi baahuidzo? Nookao, qupi ma sau samaneke anai Ohongaho biirita abi bapopototo qaabihe anake nike naane quba ota aimaama naateqi eranomake eete baabe? ⁵⁶Oonihe qaheuba too abiho qetaqetai noorake hiiremi ooraiho quba isanatakoi.

Oke hiiremi tumakhameto nokoi qupa bitotoqi sakabata.

KAIPAHO PENGATA NOKOI DZESUKE QAA MA NOOTA MOOTOTA

(Mar 14:53-65; Ruk 22:54-55, 63-71; Dzoh 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Oonita Dzesuke nokoi suuto noke ekata dzeimaqi dzube abi mina Kaipaho nagata tuumata. Oi Dzuta abi mimi ma qetaqeta abi nokoi ao ota tutturate oota.

⁵⁸⁻⁵⁹Qate Peetoro Dzesuke ipitotoqi sererahuke dzube abi minaho qahota biranateqi qupa nometa hee, Dzesuke ikake eetequiqi hiireqi kokora abi nohoma nokoi oota.

Qate dzube abi mimi ma sinasina tupu mina nokoi gama qiba teenaiteqi Dzesuke teetareiqi qomaqoma apeta hiiremi meenoma naatorota oho otera noo hiireta. ⁶⁰Oonihe abi qesai noo oke tuputa paanaitarota nokoi quseriponita batibidza abi bamu nokoho noo nookarota.

⁶¹Oonihe ipita abi eseri nopoke toronaitemi nopoi hiireta, Oo abirai hee, Ohongaho biirike anai ngausa eeteqake qupi tapariho nakuta oke paha gooto soubidzakoiqi hiiremi nakai nookata. ⁶²Nopoi oke hiiremi dzube abi mina noi qoridzeqi Dzesuke qasa hiireta, Nopoi niiho qanga hiiremi nii bamu oho ipike hiibaqu?

⁶³Hiiremi Dzesui nipanateta, Nipanatemi dzube abi mina noi tatanga naateqi hee, Ohonga qaraqaranomaho pengata ana niike qasa hiire, Nii Ohongaho khata Kiristu ooni mae? ⁶⁴Hiiremi Dzesu noke hee, Oke nii meeke hiire. Oonita Abiho Isaki anai ipita poro qere nameta peiteqa qusuho perettabita baahuma nike moorakoi. Oke ana meeke nike pobi hiire.

⁶⁵Hiiremi dzube abi mina noi noho noo nookami qaganomaho isaki naatemi noi sasa nomeke aima qohateta. Noi hee, Abirai noo qaganoma oke hiiremi napa gama nooketa naane quba paha isere abi teehe qirike eetaqu? ⁶⁶Oonita nike nookami ikanoma? Hiiremi nokoi hee, Baamu, noio baataho pobi oni.

⁶⁷Hiireqi nokoi noke sesero minake eeteqi teeteta, noho irita ekepusa eeteta ma boto nokome sepeiteqi noke buribaroke teeteta. ⁶⁸Nokoi hee, Oo nii Kiristu ooni kaqa. Oho qubake nanahota ape niike teete oke nii too abiho isakita hiibare.

PEETORO DZESUKE RARAKU BIIDZAAMA NAATETA

(Mar 14:66-72; Ruk 22:56-62; Dzoh 18:15-18, 25-27)

⁶⁹⁻⁷⁰Dzesuke nokoi oonomake teetemi Peetoro paata kautu eetemi dzube abiho kokora atapa teei baaqi noke pobi hiireta, Nii Dzesu

Garireaho nenama nipe oori. Hiiremi noi bai hiireta, Nii hiibike anai khoukhau oni.

⁷¹Hiireqi noi naga pata oke papahimi ota paha teei hee, Oe, Abirai Dzesu Nadzaretteho nenama nopoi oomi ana moori. ⁷²Hiiremi noi noo nomeke tatangaitareiqi Ohongaho dzapata hiireqi hee, Baamu abi oke ana ruumeni.

⁷³Oke hiiretahe gattiqa ipita qesa dzamonoke oota nokoi Peetorohe torota qeemaqi hiireta. Maqoe, niiho totoho oi Garirea habahonita oi ao khooba niihoke paanaite. ⁷⁴Hiiremi noho humamutu peitemi noi hu ma hapa dzongobeteqi baru noo hiireta, Baamunipamu, abi oke ana teqaha gesina naatoraidzarani. Oiqi hiimi oionita nee ungapa noo hiireta.

⁷⁵Noo hiireta oi Dzesu bosata hee, Nee ungapa noo hiiremi eseri naataamake oomi nii ao naho bai hiiremi tapari naatakoqi oiqi hiiretake Peetoroqi qupadzomaqi sigita tuusuhiqi tti minake hiireta.

NOKOI DZESUKE DZEIMA PIRATOHO TOROTA BIRANATETA

(Mar 15:1; Ruk 23:1-2; Dzoh 18:28-32; Apo 1:18-19)

27 ¹Oonita iihai kharata dzube abi mimi ma Dzuta abi mimi qesa nokoi qupa teenaiteqi Dzesuke baataho pobiniqi hiireta. ²Oonita noke ekama suutoqi nokoi noke dzeima Pirato Romaho kiape minaho nagapata tuumata.

³Qate quba oke Dzutai gama moohimi noomaeho qupa khatai noke teetemi siriba tteutti noi bosata dzube abi ma abi mimiho botota aimata oke noi hairiamake burisi eeteqi hiireta, ⁴Maqoe, abi qidza rike ma pobi noke ana oberama geema mootomi eto noho dzuu naho irita taatainoho qubake ana oma erake burisi eete.

⁵Hiiremi nokoi hee, Eehe, oi niiho qubani. Hiiremi noi oma oke nokoho patita biireqi biirike papate tuumaqi mogetomata.

⁶Qate dzube abi mimi nokoi oma oke mooqi hee oi baataho ttumanita oke bamu sepeke paha maubata biidzaqu. ⁷⁻⁸Hiireqi nokoi oho tete saridzeqi ooma ttoka tteke mai eetemi oio dzore ma aabeho qura tupu naateta. Oke paha qapu tesutesuho ttokaniqi hiire qaatanihe paha oke hee, Kasu, dzuuho sobadzaniqi hiirorai.

⁹⁻¹⁰Oi too abi Dzeremia noi Ohongaho noo qeeteqi eraiqi hiireta, Isirae abi teehe ttuma siriba tteutti oke noko aimaqi ooma ttoka teeke mai eeteta. Oi Ohonga Sooparai hiiremi nokoi qapu tesutesuho ttoka mai eetetaiqi hiireta.

PIRATOI DZESUKE TORONAITEMI HEE, ANA ABI QIBANI HIIRETA

(Mar 15:2-5; Ruk 23:3-5; Dzoh 18:33-38)

¹¹Qate Dzesuke nokoi ttoka soopara Piratohe dzagata mootomi noi noke toronaiteta. Noi hee, Nii Dzuta abiho abi qibani mae? ¹²Hiimi Dzesui hee, Nii meeke hiire.

Hiiremi dzube abi ma Dzutaho abi mimi nokoi noke qoma dzubobiromi noi te oho noo ipi hiibara.

PIRATOKE SUQOBIREMI NOI DZESU HAPAHAPANAITARE HIIRETA

(Mar 15:6-15; Ruk 23:13-25; Dzoh 18:39-19:16)

¹³Oho qubake Piratoi Dzesu pobi hiireta, Nokoi niike qomoqoma hiiremi nii nookorai mae? ¹⁴Hiiremi Dzesu nipanatemi Pirato pairuru eeteta.

¹⁵Qate Romaho sutasuta nagata Dzuta abi qesaqesai qaatanihe Ingona dzuma minata Romaho ttoka sooparai sutasuta nokohota teeke saqoro qaata. ¹⁶Oi Dzuta abi nokoi teehe dzapa hiiremi noke saqoro qaata.

Oonita oho bodzata abi baisanoma teei sutasuta nagata oota, dzapa noho Baraba. ¹⁷Qate Dzuta abi mimi ma karai Piratoho dzagata ttutturata oomi noi nokoke qasa hiireta, Oonita nike dza eetemi anai Barabake saqobaquni mae eo Dzesu apeke Kiristu hiirorai noke saqobaqu?

¹⁸⁻¹⁹Oonihe Piratoi oho totohota hiireta oi teehe bahe Piratoho ata noi noho samaqata habeseqi noo teeke Pirato moiteqi hee, Nooka, ana qupibake abiraho baku geemaqi moomi noi abi rike ma pobi oonita baku oi ana suqobiremi anai qogo noo niike pobi hiire. Eto nii noke qangaqitaino. Hiiremi Piratoi nookaqi abi tupu ttirenoma nokoke kebaitareiqi Barabaho noo bisata mootota, khooba oioni.

²⁰Oonihe dzube abi mimi abike kosibeteqi hee, Barabake noi saqobareiqi noke pobi hiibare. Ma noke hee, Dzesuke teetareiqi hiibare. ²¹Hiiremi ttoka sooparai hee, Nike dza eetemi ana nopohota apeke saqobaqu? Hiimi nokoi hee, Barabake saqobare.

²²Hiiremi Piratoi hee, Oonihe anai Dzesu Kiristu hiirorai noke ana ikake eetaqu? Hiiremi noko garuruiqi hee, Noke hapahapanaitare.

²³Hiiremi noi hee, Qate baura qanga apeke noi eetemi nike oke hiire?

²⁴Hiiremi nokoi sokateqi hee, Ae, noke hapahapanaitare! Oke noko dzaubama hiiremi Pirato moomi noko noho noo nookaama naatemi eto rasaki mina biranatainoiqi noi hee, Abirake moomi kahosaamanita nike noke quba eesubi oho kahosa eto naho irita peitainoqi hiireqi noi obata boto nomeke akobetemi oho mumure naateta.

²⁵Oke eetemi abi tupu nokoi gama hee, Isanate oho kahosa nanaho irita peitare, ma biidza ma suuna nanahota peitare.

²⁶Hiiremi Piratoi nokoho totoho qusubateqi Barabake saqorota. Qate noi hiiremi qaa abi nokoi Dzesuke buri ma baroke gabeho biiremi Piratoi moomi isanatemi noi hiiremi qaa abi nokoi Dzesuke hapahapanaitareiqi mai eeteta.

QAA ABI NOKOI DZESUKE QEPUQEPU HIIRETA

(Mar 15:16-20; Dzoh 19:23)

²⁷Mai eeteqi nokoi Dzesuke qaa nagata mootoqi nokoi gama noke rome biireta. ²⁸Nokoi sasa nohoke kuimaqi noke abi qibaho qepuqepu hiireqi qaa abiho sasa topa noke dzaarota.

²⁹Dzaaroqi nokoi guupa ponedza korabeteqi qiba nohota dzamotoqi saaro teeke noho botota mootoqi noho dzagata pomai kootoroqi hiireta, Oo, nii Dzuta abiho abi qibanita dzoobe dzoobe! ³⁰Hiireqi nokoi noho irita ekepusa eeteqi saaro aimaqi ooma noke qibata teeteta.

³¹Oonita nokoi qepuqepu oke eete soubireqi sasa dzuunoma oke kuimaqi sasa nohoke noke dzaaroqi noke hapahapanaita qubake teteta dzeima tuumata.

NOKOI DZESUKE HAPAHAPAHAITETA

(Mar 15:21-32; Ruk 23:26-43; Dzoh 19:17-27)

³²⁻³³Qate Dzesui hapahapa oke qere biidzare biita eetemi qaa abi nokoi Kureneo abi teeke pobi hiiremi noi hapahapa nohoke aimata, dzapa noho Siimo. Oke eete qaaramuti nokoi ttoka teeta biranateta oke hee, Gorigotta hiirorai oke paha hee qiba gottaniqi hiirorai.

³⁴Oonita nokoi Dzesuke oba too bairanoma teeke moitemi etteimatanihe oho bai hiireta. ³⁵Oonita noko ota noke hapahapanaiteqi ttoba ma sasa nohoho quba baabe biireta. ³⁶Nokoi oke eete soubireqi noke bakena geemata.

³⁷Qate nokoi ee sabinata qetaqeta teeke qeeteqi qiba suhe nohota oke suutota. Noo oi hee, ERAIO DZESU DZUTA ABIHO ABI QIBA OONIQI hiireta. ³⁸Qate nokoi guume abi eserike oho qesa hapahapanaiteqi temuke pobi nohota upubiretani temuke mage neta upubireta.

³⁹Oke eetemi abi tete kosoramu oona girodzomata nokoi qiba nokomeke baqebeteqi Dzesuke qanga hiireta. ⁴⁰Nokoi hee, Iidzo, nii biirike rubengaiteqi qupi tapariho nakuta paha gootakoiqi hiirorai. Qate nii Ohongaho khata ooraiqako sama niime ingonaite isanate hapahapata quratareihi hiireta.

⁴¹Oonita Dzuta abi mimi nokoi dzube abi mimima gama noke qepuqepu hiireqi eraiqi hiireta, ⁴²Seke moo, qesake noi hoobire baaoraihe qidzoke sama nomeke hoobidzaqu. Qate noi Isirae abiho qiba ooraiqako noi isanate quratemake napa noke qaupuitaridzoni.

⁴³Oi noi sama nomeke hee, Anai Ohongaho khataniqi hiiretanita noi Ohongake ai tataumami Ohongai noho dzasa eete ingonaitauni mae?

⁴⁴Oiqi hiireta ma paha guume abi noho samaqata hapahapanaiteta nopoi paha oho qesa noke bisebise hiirota.

DZESUI BAATETA

(Mar 15:33-41; Ruk 23:44-49; Dzoh 19:28-30)

⁴⁵Qate ete bisa ma ttiri kiroko surena oho takurata haba oi gama qupi soorota. ⁴⁶Oonihe ttiri kirokota Dzesui totoho minama sokateqi hiireta, Ohonga name, Ohonga name, naane qubake nii anake gaubire oiqi hiireta. Oonihe Heboro noota oho totohoi Eri Eri rema sabakhattani oni.

⁴⁷Oke hiiremi qesa dzamonoke qooro oota nokoi oberama nookaqi hee, Noi too abi Eriaho quba hiire ooiqi hiireta. ⁴⁸Oho qubake teei ao hairiamake torouma tuumaqi besa bidzaga teeke oba too bairanomata suqobire saaro soramui biiremi noi muunareiqi dzoobire peiteta.

⁴⁹Oonihe qesai hee, Oke qaate hapa moohima Eria baabaquni mae baamu. ⁵⁰Oonita Dzesui paha sokata minake eeteqi suma khapere eetemi gisi tuumata.

⁵¹Gisi tuumami qaheuba biiriho nakuta ttoba hahari asuasui oi pei neta sohoroiqipi pisisi eetemi poro ttangaho suruho paana naateta. Paana naatemi ttoka rubabeta minake eetemi oma qesai huhunateta.

⁵²Ma qura tuputa kose qesai takobami qesa baate oota nokoi eehaha naate qoridzeqi biranateta. ⁵³Nokoi meusa nagapa Dzerusaremuta peitemi abi samane nokoke moo gesina naateta.

⁵⁴Oonita qaaho pobipobi noi qesamane nomema ota bakena geema oota nokoi tuumu ma quba samane oke mooqi atti minanipamuke eeteqi noi eraiqi hiireta, Meenipamu Dzesuio Ohongaho khataniqi hiireta.

⁵⁵Qate Garirea habaho paimane qesai Dzesuke kokora eetareiqi noke iihaiqi Dzerusaremuta baata nokoi sererahuke qooroiqi mooqota. ⁵⁶Nokohota Maria Magattaraho nenai oota ma Maria Dzesu ma Dzakopo ma Dzosepe nokoho pai oota ma Dzebetteoho khameto Dzakopo ma Dzohane nopoho pai oho qesa nokoma gama oota.

NOKOI DZESUHO KEBAKE OMA NAGATA MOOTO PUI SIIRETA

(Mar 15:42-47; Ruk 23:50-55; Dzoh 19:38-42)

⁵⁷Oonita sure mootomi Dzosepe Arimatteo nagapa nena noi abi dzapa pobinomanihe qupa nometa noi paha Dzesuho tumakhata. ⁵⁸Oonita noi baaqi Piratoho torota Dzesuho keba quba qasa hiireta. Hiiremi noi nookami isanatemui noi hapahapata qeemata.

⁵⁹Qeemaqi Dzosepe noi ttoba khabanoma sasari aimaqi ooma keba nohoke sengibete qegorota. ⁶⁰Sengibeteqi oke aimaqi oma naga nome quba kaibetemi ootaho nakuta mootoiqi oma sarara hohonga oke burisi eeteqi tete siireqi papateta.

⁶¹Papahimi Maria Magattaraho nena ma Maria temu nopoi tupidza totaqa ita oma naga oke mooqota.

⁶²Qate dzuma bosabosa oi bamu naatemi iihai mootomi Pariseo ma dzube abi mimi nokoi Piratoho torota ttutturatiqi Hiireta, ⁶³Soopara naname, abi ikoikonoma Dzesu noi baataamake ooqi hee, Ana baatemake qupi tapari naatemi ana qoridzakoiqi hiireta.

⁶⁴Oonita nii hiiremi qaa abi nokoi tuuma oma naga oke simeri bittiteqa bakena geema qaama qupi tapari naatemake isanatakoi. Oi eto tumakhameto nokoi seike baaqi keba oke aimaqi abike ikobeteqi hee, Dzesui baata neta qoridze ooraiqa hiiremi ikoiko ma otera noo nohoi eto minanipamu naataino.

⁶⁵Oke hiiremi Piratoi hee, Isanate, qaa abi nokoi nikeho botota ooraita nike hiire teena oke eetare. ⁶⁶Hiiremi nokoi tuumaqi simerima tete oke siireqi qaa abi mootomi bakena geema oota.

DZESUI PAHA EEHAHA NAATETA UUBUBUW

(Mar 16:1-10; Ruk 24:1-10; Dzoh 20:1-18)

28 ¹Qate Ingona dzuma mina oi gama baamu naatemi oho iihai mootomi Maria Magattaraho nena ma Maria temu nopoi oma naga oke moorare baata. ²Baahumi ttoka paha rubabeta minake eetemi qusu neta Ohonga Sooparaho angero teei qurateqi teteta biranate oma sarara oke ai burisi eetemi papatemi angero noi ota habeseta.

³Qate birabira nohoio baibai aimoraiho isakita oomi sasa nohoi khaba khabarinipamu ooni. ⁴Qate qaa abi oona bakena geema oota atti nokoke suqobiremi nokoi baataho isaki naateta.

⁵Qate angero noi paimane nopoke pobi hiireta, Eto atti eetaino. Nokoi Dzesuke hapahapahaitemi nipe keba nohoho qirike eetoraihe noi teqaha erata ooraidzara. ⁶Noi aoke qoridze eehaha naate ooraita baaqa noi meeqoriho tekake mooro. Oi baamu.

⁷Oonita nipe ao hairiamake qeemaqa tumakhameto nohoke pobi hiireqa hee, Dzesui aoke baata neta qoridzeqi eehahake oorai. Noi bosata hee, Ana nikeho bosa qooroqi Garirea habaho isakita nike dzeima qarakoiqi hiiretake qupadzomaqi tuumaqa noke ota moorare. Oi ana ao noo oke nipe pobi hiire oonita tuumare.

⁸Hiiremi nopoho qupa tukubami nopo atti uboubu eeteqi hairiamake torouma tuumaqi tumakhameto nohoke oho pobi hiibare qupadzomata. ⁹Oonihe Dzesui nopoho bisata biranateqi dzoobe hiireta. Hiiremi nopoi pomai kotooroqi oko nohoke gimutta eeteqi noho hasama gegema hiireta.

QAA ABI MA DZUTA ABI MIMIHO IKOIKO BAMENOMA

¹⁰Oke eetemi Dzesui nopoke pobi hiireta, Eto atti eetainohe tuuma qesamane nahoke pobi hiireqa hee, Nike Garirea habata naamaeke moorareqi hiibare. Oke hiiremi nopo tuumata.

¹¹Tuumami qaa abi ota bakena geemota nokohota qesai ao Dzerusaremuta tuumaqi dzube abi mimiho torota oho isere gama pobi hiire soubireta. ¹²⁻¹³Oho qubake nokoi sinasina tupuho abi mimima gama ttutturateqi nokoho quba ttuma ttuttuiteta.

Ttuttuiteqi oke qaa abike moiteqi eraiqi hiireta, Nike abi pobi hiireqa hee, Nanai bakena geema oorihe nanaho nese sidzobetemi tumakhameto nokoi seike saubepota baa keba nohoke guume eete aima tuumeiqa hiibare. ¹⁴Qate ttoka soopara Pirato oho pobi nookaquko nanai noke kebaitakoita nike eto noho attike eetaino.

¹⁵Oke hiiremi qaa abi nokoho sinasina nookaqi ttuma oke aimaqi nokoho noo qusubaiteqi abike ikobeteta. Ikobetemi Dzuta abi minarai nookami tumakhameto nokoi nokoke ikobetetaho isaki naateta.

**DZESU KIRISTU QARUHO MAIKHATA NOKO MA NAPAKE
DZOOBIRORAI**

(Mar 16:14-18; Ruk 24:36-49; Dzoh 20:19-23)

¹⁶Qate tumakhameto erebeni nokoi Garirea habata tuumaqi tora Dzesui hiiretata biranateta. ¹⁷Biranateqi nokoi noke mooqi noho hasama gegema hiiretahe qesai qupa hou peu eeteta.

¹⁸Oonita qesai hou peu eetemi Dzesui baaqi nokoke eepa moiteqi hiireta, Ohongai anake qusu ma ttoka minaraho Soopara upubiremi ana noorake nike pobi hiire.

¹⁹Nike tuumaqa abi noo samane nokoke bapopototoqi nokoke Mai ma Khata ma Qaheuba Sumasaho dzapata asinaiteqa soobare. ²⁰Noo samane ana nike banaite qaabi oke noko gama banaitemi qusubaite soubidzare.

Oonihe nikeqe bahe ana nikema napai qesa gainene eete baura eetoraqu oke nike moorakoi. Eete qaamake bodzai baamu naatakoi. Oiqi Dzesu hiireta.

Anaio Rebi Matteo